

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיוורי - הפול

**התאגיד המנהל של המאגר
לביטוח רכב ("הפול")
בע"מ**

דוח תקופתי

לשנת 2018

דו"ח תקופתי לשנת 2018

תוכן עניינים

פרק א' -	תיאור עסקי המאגר
פרק ב' -	דו"ח הדירקטוריון והצהרות (SOX)
פרק ג' -	דוחות כספיים המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול
פרק ד' -	הצהרת האקטואר
פרק ה' -	פרטים נוספים
פרק ו' -	דוחות כספיים התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

פרק א'

תיאור עסקי המאגר

(להלן - "החברה"/"המאגר"/"הפול")

תוכן עניינים:

מס' עמוד

1.	<u>חלק א' פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה</u>	
1	1.1 <u>פעילות החברה כללי</u>	
3	1.2 <u>תחומי פעילות</u>	
4	1.3 <u>השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה</u>	
4	1.4 <u>חלוקת דיבידנדים</u>	
2.	<u>חלק ב' תיאור ומידע על תחומי הפעילות של החברה</u>	
5	2.1 <u>מוצרים ושירותים</u>	
10	2.2 <u>תחרות</u>	
10	2.3 <u>לקוחות</u>	
3.	<u>חלק ג' – מידע נוסף ברמת כלל החברה</u>	
12	3.1 <u>מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה</u>	
25	3.2 <u>השקעות</u>	
25	3.3 <u>ביטוח משנה</u>	
25	3.4 <u>הון אנושי</u>	
33	3.5 <u>שיווק והפצה</u>	
33	3.6 <u>ספקים ונותני שירותים</u>	
34	3.7 <u>רכוש קבוע</u>	
34	3.8 <u>עונתיות</u>	
34	3.9 <u>נכסים בלתי מוחשיים</u>	
34	3.10 <u>הליכים משפטיים</u>	
35	3.11 <u>גורמי סיכון</u>	
36	3.12 <u>הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה</u>	
36	3.13 <u>תחזיות אחרות לגבי עסקי החברה.</u>	
4.	<u>חלק ד' – היבטי משטר תאגידי</u>	
38	4.1 <u>מידע בדבר הדירקטורים החיצוניים</u>	
38	4.2 <u>מבקר פנים</u>	
39	4.3 <u>רואה חשבון מבקר</u>	
40	4.4 <u>אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי</u>	

1. חלק א' - פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1. פעילות – כללי

כל המשתמש ברכב מנועי חייב להחזיק פוליסה לפי הוראותיה של פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל – 1970 ("פקודת הביטוח"). הביטוח האמור הוא ביטוח המכסה הן את אחריותו של המשתמש ברכב לנזק הגופני שייגרם בתאונה לצד שלישי (נוסע ברכבו או הולך רגל) לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונת דרכים, התשל"ה – 1975 ("חוק הפלת"ד"), והן את נזקי הגוף שלו עצמו בתאונה, בין אם היא תאונה מעורבת ובין אם היא תאונה עצמית, שרק הוא נפגע בה.

המבטחים בישראל אינם חייבים לבטח בביטוח רכב חובה את רכבו של כל הפונה אליהם. לפיכך, כדי שבעלי הרכב או המשתמשים בו לא יפרו את החוק וינהגו ללא ביטוח, התעורר הצורך למצוא פתרון לאותם פונים, שלא מצאו מבטח מן השורה שיסכים לבטחם. בעבר בוטחו כל אלה על ידי המאגר הישראלי לביטוח רכב חובה ליד איגוד חברות הביטוח בישראל ("הפול"), שהיה מורכב מכל המבטחים בענף ביטוח רכב חובה בישראל, ביחס לחלקם היחסי באותו ענף. כאשר "אבנר" גם הוא היה שותף בביטוח זה. הוא השתתף כדי חלקו בכל תקופה ותקופה לפי המוסכם.

במסגרת הרפורמה בביטוח רכב חובה, שחוקקה בשנת 1997, תוקנה פקודת הביטוח באופן שהסמיכה את שר האוצר לקבוע הסדר לביטוח שיורי לבעל רכב או מחזיק בו, שלא הצליח לרכוש פוליסה באופן ישיר אצל מבטח אחר. ואכן, שר האוצר התקין תקנות המסדירות ענין זה- הלא הן תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א - 2001 (להלן- "התקנות" או "תקנות הביטוח השיורי"). התקנות הללו נועדו להסדיר את הביטוח השיורי, אשר מוגדר בהן: "ביטוח משתמש ברכב מנועי שלא השיג כיסוי ביטוחי באופן ישיר אצל מבטח".

לפי התקנות הנ"ל, הכיסוי בביטוח השיורי יהיה באמצעות ביטוח משותף של כל חברות הביטוח העוסקות בביטוח רכב חובה בישראל ("הביטוח המשותף" או "המאגר"), וזאת על פי הוראותיו של הסכם החל עליהן והמוגדר בתקנות ("התקנון"). קיומו של הביטוח המשותף, שבו משתתפים מבטחים רבים, מחייב ניהול. לשם כך באה תקנה 2 לתקנות, המאפשרת למבטחים לייסד, באישור הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן- "הממונה"), תאגיד שינהל את הסדר הביטוח השיורי, לרבות החשבוניות וההתחשבנויות של הביטוח המשותף, בהתאם לתקנון.

המבטחים אכן ייסדו באישור הממונה תאגיד כזה, אשר שמו "התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ" ("מנהל ההסדר" או "התאגיד"). החל מיום 1.1.2002 מנהל המאגר המעניק כיסוי בביטוח השיורי על ידי מנהל ההסדר. להשלמת התמונה יצוין, שעל פי תקנת משנה 3(ה) לתקנות, ינהל מנהל ההסדר גם את הביטוח המשותף, שנוהל במסגרת מאגר האגוד לפני תחילת התקנות.

לפי תקנת משנה 4(ב) לתקנות, על מנהל ההסדר להכין ולהעביר לממונה דוחות כספיים, שישקפו את הפעילות הכספית של הסדר הביטוח השיורי, בהתאם לכללי החשבונאות הדיווח ובמועדים החלים על מבטח, אך זאת בשינויים המחויבים¹.

בעלי המניות של מנהל ההסדר הינם, כל חברות הביטוח הפועלות בענף ביטוח רכב חובה. זכויות ההצבעה משתנות בכל שנה קלנדרית, לפי הממוצע החשבונאי השנתי של שיעור החזקת כל חברה בביטוח השיורי בשלוש השנים האחרונות שקדמו לשנה לגביה מחושבות הזכויות.

בחודש פברואר 2013 אושר על ידי האסיפה הכללית של הפול תיקון תקנון הפול, כך שהחל משנת חיתום 2013 יקבע סופית חלקה של כל חברה ביטוח במאגר בכל שנת חיתום לפי חלקה בפועל בשנת החיתום השוטפת.

לשם כך, חישוב חלקה של כל חברה בשנת החיתום בתחילה יהיה זמני ויקבע בהתאם לתקנון הפול, על פי חלקה בסה"כ פרמיות רכב חובה בשנה שבין 1 באוקטובר בשנה שקדמה לשנה הקודמת לשנת החיתום, לבין 30 בספטמבר בשנה הקודמת לשנת החיתום. החישוב לעיל יהיה זמני עד לחישוב הסופי שייערך כמפורט להלן. תשלומים על יסוד החישוב הזמני, יהיו מקדמה. בסוף כל שנת חיתום קלנדרית יערך חישוב סופי של חלקה של כל חברה ביטוח במאגר בשנת החיתום, על פי חלקה בסה"כ פרמיות רכב חובה בשנה השוטפת (לתקופה מיום 1 בינואר ועד 31 בדצמבר בכל שנת חיתום). לאחר החישוב הסופי של חלקה של כל חברה במאגר בכל שנת חיתום, תיערך התאמה למול החישוב הזמני. ההתאמה תיעשה בערכים נומינליים ללא ריבית והצמדה כלשהי.

הביטוח הינו ביטוח משותף של המבטחות ששמותיהן מצוינים בתעודת הביטוח או באתר החברה, כאשר אחריותה של כל מבטחת מוגבלת לשיעור המצוין לצד שמה, וכי כל מבטחת אחראית לחלקה היחסי בלבד, ואין מבטחת אחת אחראית בגין חלקה של מבטחת אחרת, כאשר שיעור אחריותה של כל מבטחת הנקוב בתעודת הביטוח כאמור הוא בהתאם לשיעורים הזמניים, כמוסבר לעיל ובטרם עריכת החישוב הסופי בתום כל שנת חיתום. יובהר איפוא, שאין בציון שיעור אחריותה של כל מבטחת בתעודת הביטוח כדי לגרוע מההתחשבות הפנימית בתום כל שנת חיתום כמוסבר לעיל.

¹ השינויים המחייבים משמעם, בין היתר, כתוצאה מכך שהביטוח השיורי איננו מבטח מסוים וכן כתוצאה מכך, שהדוחות הכספיים של הביטוח השיורי נערכים על ידי גוף מנהל ולא על ידי הגוף שהתחייבויות והנכסים הם שלו.

- חלקן של חברות הביטוח במאגר בשנות החיתום 2016-2018 הינו כדלקמן :

2016	2017	2018 (*)	
10.1%	11.04%	10.85%	הראל
10.0%	10.68%	10.33%	הפניקס
9.6%	10.43%	10.01%	ביטוח ישיר
7.6%	10.63%	9.83%	שלמה
10.0%	9.76%	9.77%	מנורה
9.7%	9.48%	9.55%	איילון
11.2%	8.29%	9.33%	מגדל
8.9%	9.26%	9.12%	כלל
7.8%	6.15%	6.92%	הכשרה
6.8%	6.25%	6.29%	שומרה
3.5%	3.31%	3.26%	שירביט
3.0%	3.10%	2.98%	אי.אי.ג'י
1.8%	1.62%	1.66%	בטוח חקלאי
0.0%	0.00%	0.10%	ליברה (**)
100.0%	100.0%	100.0%	

(*) חישוב חלקה של כל חברה לשנת 2018 הינו זמני עד לחישוב הסופי שיערך (כמפורט בעמוד קודם).

(**) החל מחודש יוני 2018 ליברה חברה לביטוח בע"מ (להלן - "ליברה") הינה מבטחת בביטוח המשותף של הפול וחלקה לפי תקנון הפול הינו 0.1% מנתוני חיתום 2018 עד לחישוב חלקה הסופי לשנת 2018 שיבוצע לפי תקנון הפול.

1.2 תחומי פעילות

המאגר פועל בתחום רכב חובה בלבד. בביטוח השיווי מבטחים :

א. אופנועים - המבטחים בביטוח השיווי באמצעות חברות הביטוח בשם המאגר, מוקד הפול וסניפי הפול וזאת עקב הסיכון הגדול הטמון בהם.

ב. כלי רכב פרטיים - המבטחים בביטוח השיווי באמצעות מוקד הפול וסניפי הפול. החל משנת 2016, בעקבות חוזר הממונה שעדכן את תעריפי הביטוח של החברה בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החלו להיות מבטחים בפול גם בעלי רכבים, אשר לגביהם תעריף הביטוח בפול נמוך ביחס לתעריף הביטוח בשאר חברות הביטוח וזאת בנוסף למבטחים שסורבו לביטוח בחברות הביטוח. נכון למועד הדוח שיעור הרוכשים ביטוח חובה בפול ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון עדיין נמוך ביחס לשוק.

ג. כלי רכב אחרים - כלי רכב מסוכנים מטבעם או בשימוש מסוכן, שחברות ביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים מפאת הסיכון הטמון בהם או רכבים, שאינם כלי רכב פרטיים, שנהגיהם סורבו לביטוח מסיבות הקשורות למדיניות החיתום של כל אחת מחברות הביטוח.

1.3 השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

עקב היות המאגר ביטוח משותף אין לו הון מניות.
[בסעיף 1.1](#) לעיל מוצגים : פרטים על החברה המנהלת את המאגר, הון מניותיה, בעלי מניותיה, פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה של החברה.

1.4 חלוקת דיבידנד

המאגר לא חילק ולא מחלק דיבידנד. למאגר אין הון מניות ועודפים כאמור לעיל.

2.1 מוצרים ושירותים

2.1.1 מידע כללי

בענף הביטוח רכב חובה, פועלות נכון לתקופת הדוח ארבע עשרה חברות ביטוח (כולל חברת ליברה ביטוח שהינה חברה בפול החל מחודש יוני 2018). כאמור, המאגר מהווה ביטוח משותף של כל החברות הפעילות בביטוח רכב חובה. התוצאות העסקיות של המאגר באות לידי ביטוי בכל אחת מחברות הביטוח, לפי חלקה בביטוח המשותף, וזאת במרכיבים וסעיפים שונים בדוחותיהן הכספיים, כגון: פרמיה, דמים, עמלות, הוצאות עד לסילוק התביעות ועתודות ביטוח.

לפי נתוני שוק הביטוח המפורסמים על ידי רשות שוק ההון ביטוח וחסכון, מהווה היקף הפרמיות והדמים של המאגר בשנת 2017 כ- 6.9% מסה"כ פרמיות ודמים בשוק רכב חובה וכ- 15% מהיקף התביעות ששולמו, כולל שינוי בתביעות התלויות באותה תקופה, לעומת כ- 5.7% וכ- 16.3% בהתאמה בשנת 2016.

אבנר (ראה גם קרנית להלן)

החל מיום 1.1.03, חדל אבנר מלהשתתף בהנפקת פוליסות חדשות כמבטח משותף עם המאגר. כתוצאה מכך, מיום 1.1.03, נושא המאגר במלוא הסיכון הביטוחי בביטוח רכב חובה הנובע מפוליסות שנקשרו מיום 1.1.03 ואילך (ללא השתתפות אבנר). לפי חוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לענין אבנר), התשנ"ז-1997 ("חוק תחרות מבוקרת") ותקנות ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לענין אבנר) (מועד העברת נכסים וחבויות מאבנר לקרנית), תשע"א-2010 ("תקנות מועד העברת הנכסים לקרנית"), הועברו כל ההתחייבויות והנכסים של אבנר לקרנית ביום 31.12.2010, וביניהן גם ההתחייבויות של אבנר כלפי הנפגעים והתחייבויות אבנר במסגרת הסכם השיתוף בינה לבין המאגר, המתייחס לפוליסות משותפות שהונפקו עד 31.12.2002.

קרנית

הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים – קרנית, הינה תאגיד שהוקם בסעיף 10 לחוק הפלתי"ד ושתפקידו לפצות נפגע הזכאי לפיצויים מכוח חוק זה, למעט הנהג שנפגע בתאונת דרכים ושנסע ללא כיסוי ביטוחי. זאת כאשר אין בידי הנפגע לתבוע פיצויים מאת מבטח בשל קרות אחד ממקרים הבאים: הנהג האחראי אינו ידוע, אין לנהג ביטוח רכב חובה או שהביטוח איננו מכסה את החבות, מבטח כלי הרכב נמצא בפירוק או שמונה לו מנהל מורשה.

על פי הוראות צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) (תיקון), התשס"ג – 2003, החל מיום 1.11.2003 על חברות הביטוח, כולל המאגר, להעביר לקרנית 1% מדמי הביטוח נטו בגין פוליסות ביטוח רכב חובה שנכנסו לתוקף ממועד זה.

בחודש אוגוסט 2015 פרסם הממונה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון הקרן) (תיקון), התשע"ה-2015. בתיקון טיוטת הצו שפורסם ביום 31 באוגוסט 2015, הוצע לעדכן את תדירות הדיווח לקרנית מדיווח חודשי לדיווח יומי. החל מחודש פברואר 2017 החברה עברה לדיווח יומי כאמור.

באמצעות קרנית מעבירים כיום 9.4% בגין העברת האחריות הביטוחית לקופות החולים, הנותנות כיסוי לנפגעי תאונות דרכים בהתאם לסל הבריאות.

ביום 21 באוגוסט 2016 פורסם תיקון לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים שבמסגרתו הוענקה לפיקוח סמכות להורות לקרנית להחזיר למבוטחים כספים עודפים שהצטברו אצלה. בהסתמך על כך, פרסם הממונה חוזרים המחייבים מבטח להשבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים וקבע מתכונת דיווח.

מנגנון לקביעת פרמיית הסיכון הטהור

החל מה- 1.4.2010 חברת רון בינה אקטואריה בע"מ מונתה כמפעיל מאגר המידע והינה הגוף המוסמך ע"פ דין לאסוף מידע בענף הביטוח, ולקבוע על בסיסו בשיטה אקטוארית את פרמיית הסיכון הטהור הממוצעת המותאמת לפי פרמטרים שונים שנקבעו ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ("תעריף הסיכון" או "תעריף הסיכון הטהור"). חברות הביטוח בארץ מחויבות על פי דין להעביר למפעיל מאגר המידע מידע על פרמיות, תשלומים ותביעות תלויות.

על פי הוראות הממונה תעריף הסיכון של כל חברה מוגבל, לכל היותר, לממוצע שקבע מפעיל מאגר המידע, בתוספת שיעור מירבי של 5%, תוך התאמה מסוימת לפי תמהיל התיק הקיים בחברה (כגון: מס' הנהגים הצעירים, וותק בנהיגה וכו'). חברות הביטוח רשאיות לקבוע את דמי הביטוח תוך שימוש בקריטריונים לסיווג סיכונים שנקבעו ע"י המפעיל.

בנוסף, מוגבל שיעור הדמים המותרים לכיסוי הוצאות, עמלות, ועלויות ביטוח משנה. למרות האמור לעיל קביעת תעריפי הפרמיות של המאגר נעשית בלעדית ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון.

בחודש נובמבר 2016 פרסם מפעיל מאגר המידע את הדוח, בנוגע לתעריפי סיכון מוצעים בביטוח רכב חובה (הדוח מתבסס על נתוני התקופה המסתיימת בשנת 2015). ההמלצה העיקרית בדוח לגבי האופנועים הינה שיש לייקר את תעריף האופנועים לפוליסות שיתחילו בינואר 2017 בכ- 15.3% לרכבים ללא אופנועים וכ- 19.6% באופנועים בבעלות פרטית, בהסתמך על המלצות ועדת וינוגרד. נכון למועד פרסום הדוח הכספי טרם עודכנו תעריפי הביטוח בהתאם. ראה גם [באור 15](#) לדוחות המאגר בדבר בג"צ שהוגש כנגד תעריפי המאגר ואשר נדחה ביום 27 בפברואר 2019, וכן [סעיף 3.1](#) בקשר למידע בקשר לתעריפי המאגר חוזרים וחקיקה בקשר לתעריפי המאגר.

מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח בענף ביטוח רכב חובה

ISO Claim Search Israel Ltd ("ISO") משמשת, כמפעיל המאגר לאיתור הונאות בביטוח ("מאגר ההונאות") שהוקם לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (הקמה וניהול של מאגרי מידע), התשס"ד-2004. במינני הממונה איגוד חברות הביטוח בישראל התקשר עם ISO לשם הקמת מאגר ההונאות ותפעולו, אליו הצטרפו כל חברות הביטוח העוסקות בביטוח רכב חובה, ובכלל זה קרנית והמאגר (להלן: "ההסכם הראשון עם ISO")

בעקבות דרישת הרשות פורסמה על ידי האגוד ביום 1.3.2017 הזמנה להציע הצעות להקמה והפעלה של מאגר מידע לאיתור הונאות ביטוח וביום 14.8.2018 נחתם הסכם עם הזוכה בהליך התחרותי, איי.אס.או קליימסירצ' בע"מ ואיי.אס.או 2 ישראל בע"מ, אשר יקים ויפעיל אתה מערכת לאיתור הונאות החדש (להלן: "המערכת החדשה"). הממונה על התחרות העניק למערכת פטור בתנאים מהסדר כובל עד ליום 20.8.2020.

עד להשלמת הקמת המערכת החדשה פועלת המערכת הקיימת לפי ההסכם הראשון עם ISO, אשר הוארך עד ליום 8.7.2019 עם אפשרות להארכה בתקופות קצובות של חצי שנה עד ליום 8.1.2022. ביום 7.1.2019 ניתנה הערכה עצמית, בה נקבע כי ההסכם, כולל הארכתו, פטור מן הצורך באישור בית הדין, משום שמתקיימות בו דרישות פטור הסוג למיזמים לפי כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים) (הוראת שעה), תשס"ו-2006.

עלות הקמה ותפעול של שתי המערכות מחולקת בין חברות הביטוח בהתאם לכללים שנקבעו בחוזר הממונה, וחלקו של המאגר בעלויות אלו הינו קבוע בשיעור של 2.5%².

השתתפות עצמית

במהלך שנת 2009 הורחבה האפשרות לקניית ביטוח בעיקר לאופנוע בבעלות פרטית, המשמש נהג נקוב בשם עם השתתפות עצמית למקרה תאונה, וזאת בהתאם לחוזר הממונה. סכום ההשתתפות העצמית נקבע בתחילה (בשנת 2008) ע"ס 10,000 ש"ח ושכר 7 ימי עבודה, וזאת תמורת הנחה של 10% בפרמיה החל מיום 15.11.09 הועלה הסכום ל- 25,000 ש"ח ו- 7 ימי עבודה, תמורת הנחה בפרמיה בשיעור 20%, והחל מיום 1.5.12 תמורת הנחה בפרמיה בשיעור של 30%. שיעור הפוליסות עם השתתפות עצמית לאופנוע בבעלות פרטית עלה בעקבות מדי שנה עד שנת 2014, כאשר התייצב על כ- 60% מהפוליסות הנ"ל. שיעור הפוליסות עם השתתפות עצמית מכלל חשיפת האופנועים הינו כ- 50%.

² סה"כ התמורה ל- ISO בגין הקמת המאגר ותפעולו למשך 5 שנים היא כ- 13.7 מיליון \$ + מע"מ (מבלי לקחת בחשבון עלויות התאמה של תוכנות המאגר והממשקים וכן הוצאות אחרות, כגון אגרות בגין קבלת מידע ממאגרים ציבוריים).

צו הסדרי חציה

ביוני 2001 הוצא צו ("צו חציה") החל על תאונות מיום 1.4.01 ואילך, שקבע שאם אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע ורכב אחר, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע 50% מן הפיצויים בגין נזקי גוף כמשמעותם בחוק, מאוחר יותר נקבע כי לגבי תאונות שהתרחשו מיום 1.6.08 ואילך, ישלמו המבטחים של הרכב האחר 75% מן הפיצויים האמורים.³ בעקבות הצו האמור תוקן תקנון המאגר שפישט משמעותית את נוהלי השיבוב בין המאגר ובין כלל חברות הביטוח בנושא צו חציה, דבר שאפשר שיפור משמעותי בטיפול המאגר בנושא זה.

להלן 12 מקרי מעורבות⁴ עם אופנועים שאינם נכללים בהגדרה של מעורבות המצדיקה שיבוב של 50% או 75%, לפי העניין, מהפיצויים ששולמו על ידי המאגר:

פגיעת אופנוע באופנוע, פגיעת אופנוע בהולך רגל, פגיעת אופנוע בבעלי חיים, פגיעת אופנוע באופניים ובכל רכב לא מוטורי, פגיעת אופנוע ברכב לא מזוהה, פגיעת אופנוע ברכב לא מבוטח,⁵ פגיעת אופנוע ברכב שזהות מבטחו אינה ידועה, פגיעת אופנוע ברכב שנהגו נושא רישיון נהיגה לא מתאים, פגיעת אופנוע ברכב הרשות הפלשתינאית, פגיעת אופנוע ברכב חונה כדין, פגיעת אופנוע ברכב של מבטח זר ופגיעת אופנוע ברכב נהוג ללא רשות הבעלים (גנוב בד"כ).

לצו הסדרי החציה ישנה השפעה מהותית על הקטנת הפסדי המאגר. בחישוב העתודות האקטואריות של המאגר נלקח מראש אומדן הגביה הצפוי של המעורבות, וזאת במלא סכום הגביה העתידית, תוך התחשבות בגבייה בפועל, כך שהפסדי החברה מוקטנים מראש בראשית כל שנה.

ביום 5 ביוני, 2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר, שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%. מוצע שהוראת טיוטת החוזר האמורה תיקבע כהוראת שעה לתקופה בת שנתיים וחצי מיום 2 ביולי, 2017 ועד ליום 31 בדצמבר, 2019, ובפרק זמן זה תבחן רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון את הצורך האם להאריך או לעדכן את שיעור ההשתתפות.

משמעות טיוטת החוזר, במידה ותכנס לתוקף, הינה הקטנת התביעות התלויות בגין חוזי ביטוח בתביעות מעורבות.

³ השיעור שונה באמצעות תיקון בחוק הפל"ד.

⁴ רשימת המקרים לא בהכרח מהווה רשימה סגורה.

⁵ במקרה כזה לא רק שהמאגר אינו זכאי להשתתפות, הוא חייב בפיצוי נהג הרכב הלא מבוטח על בסיס דיני נזיקין.

הגביה מחברות הביטוח בגין צו הסדרי חציה בשבע השנים האחרונות הינה כדלקמן (במיליוני ש"ח – צמוד למדד) :

שנת חיתום	תקבולים בשנת 2018	תקבולים בשנת 2017	תקבולים בשנת 2016	תקבולים בשנת 2015	תקבולים בשנת 2014	תקבולים בשנת 2013	תקבולים בשנת 2012	סה"כ
בגין ש.ח עד 2002	0.09	0.08	0.10	0.36	0.20	0.71	1.43	2.97
בגין ש.ח 2003	0.20	0.66	0.12	0.55	0.69	5.73	5.85	13.80
בגין ש.ח 2004	0.07	2.79	3.22	0.63	1.57	1.97	12.04	22.29
בגין ש.ח 2005	0.20	1.19	1.09	1.55	1.75	7.75	14.50	28.03
בגין ש.ח 2006	2.92	0.52	4.92	3.20	7.77	13.55	18.75	51.63
בגין ש.ח 2007	2.99	4.46	3.10	11.53	6.61	15.27	14.44	58.40
בגין ש.ח 2008	7.82	6.70	10.55	23.94	25.07	16.59	26.55	117.22
בגין ש.ח 2009	11.70	17.43	32.60	29.62	16.21	27.38	34.18	169.12
בגין ש.ח 2010	6.22	11.63	28.21	20.39	20.15	25.13	18.13	129.86
בגין ש.ח 2011	15.08	18.19	19.62	15.97	18.78	13.58	4.05	105.27
בגין ש.ח 2012	17.87	29.80	33.45	22.86	14.92	4.67	0.14	123.71
בגין ש.ח 2013	21.90	32.44	27.22	15.90	4.08	0.19		101.73
בגין ש.ח 2014	32.36	25.60	13.91	2.44	0.11			74.42
בגין ש.ח 2015	39.93	22.31	2.34	0.03				64.61
בגין ש.ח 2016	31.08	5.34	0.06					36.48
בגין ש.ח 2017	9.75	0.42						10.17
בגין ש.ח 2018	0.53							0.53
	200.71	179.56	180.51	148.97	117.91	132.52	150.06	1,110.24

2.1.2 מאפיינים ייחודיים :

- ביטוח רכב חובה מכסה, מפני כל חבות שעשוי המבוטח לחוב לפי חוק הפלת"ד, בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב.
- אחריות מוחלטת והעדר צורך בהוכחת אשם- זכאות הנפגע בתאונת דרכים לפיצוי היא מוחלטת וללא צורך בהוכחת אשם.
- תקרת פיצוי- הכיסוי לפי פוליסת ביטוח רכב חובה איננו מוגבל בסכום ביטוח, אלא קיימות מגבלות לכיסוי הקבועות בחוק הפלת"ד.
- מועד כניסת הביטוח לתוקפו- הכיסוי הביטוחי ברכב חובה נכנס לתוקף רק לאחר שדמי הביטוח שולמו במלואם והוטבעה חותמת בנק או מבטח על תעודת הביטוח, אשר מעידה כי דמי הביטוח שולמו.
- משך זמן ארוך לגיבוש האחריות הכוללת והסופית ואומדן הנזק של הנפגע ביחס לשנת החיתום. חלק ניכר מבחינת הסכום של תביעות הביטוח בתחום זה מאופיינות בזמן בירור ארוך יחסית (מספר שנים) בין מועד קרות האירוע הביטוחי לבין מועד ההתגבשות הסופית של הנזק וסילוק התביעה ("Long Tail").
- היעדרה של זכות התחלוף וקיום עיקרון של ייחוד העילה – למרות שמדובר בביטוח אחריות, הדין איננו מזכה את המבטח בביטוח רכב חובה בזכות תחלוף כלפי המזיק.

כמו כן קיומה של עילת תביעה בידי הנפגע לפי חוק הפלת"ד, שוללת את קיומה של עילת תביעה אחרת. היעדר זכות השיבוב וייחוד העילה חלים גם כלפי מזיקים חיצוניים לכלי הרכב המעורבים בתאונה, כגון: מתכנני הכביש, בוני הכביש, מתחזקי הכביש, יצרני הרכב ומתקניהם (מוסכים), נותני שירותים רפואיים לנפגעי התאונות, בוני גשרים וכיו"ב.

- פעילות המאגר הינה בביטוח רכב חובה בלבד, במסגרת הביטוח השיוורי, ולכן הן הדוח התקופתי על מכלול סעיפיו ופירוטיו, הן דו"ח הדירקטוריון והן דוחותיו הכספיים, מתייחסים לענף ביטוח רכב החובה בלבד.

2.1.3 המאגר משווק פוליסות ביטוחי חובה בלבד לכל סוגי הרכב המנועי בישראל. שיעורי הפרמיות, הפרמטרים המופחתים או הנוספים לקביעת דמי הביטוח כגון: גיל, מין, נפח מנוע, מספר תאונות, מספר שלילות רישיון וכדומה, נקבעים ע"י הממונה. בשנת 2016 הוספו לאופנועים 5 משתני בטיחות עם הנחה של 3% לקיום כל אחד מהם וכן הנחה של 12% בגין אופנוע מסוג תלת אופן.

2.1.4 אין למאגר מוצרים חדשים, אם כי חלים שינויים בביטוח שנמכרים בשם המאגר כתוצאה מחקיקה, למשל ההשתתפות העצמית, הפוליסה התקנית וכיוצא בזה.

2.2 תחרות

מושג התחרות איננו רלבנטי למאגר (למעט, במובן מסוים, לגבי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל משנת 2016) מהטעמים הבאים:

- המאגר מבטח בביטוח רכב חובה כל בעל רכב המבקש להיות מבוטח ומסורב לביטוח ע"י חברות הביטוח.
- הפרמיה נקבעת לפי הוראות הממונה ולפי הדין אין לסטות ממנה. בדרך כלל הפרמיה של התעריף השיוורי גבוהה מהפרמיה שגובות חברות הביטוח, במידה ומבטחות סוג רכב זה ו/או מבוטח עם מאפיינים דומים, כך שאין המאגר מתחרה מול שאר חברות הביטוח או יכול לנגוס מהותית בנתח מהשוק של חברות הביטוח.
- העובדה שרוב כלי הרכב המבוטחים ע"י המאגר מבוטחים בפרמיה חסרה, גורמת לכך שאין למאגר עניין להתחרות בחברות הביטוח.

לגבי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון- בעקבות הוזלת מחיר הביטוח השיוורי לעומת חברות הביטוח ישנה תחרות לגבי סוגי רכב אלו בשל תעריף הביטוח הנמוך, שנקבע ע"י רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

2.3 לקוחות

פרטים על לקוחות המאגר ראה [פרק 1.2](#) "תחומי פעילות" המפרטים את המבוטחים בביטוח השיוורי - וכן [באור 3](#) לדוחות הכספיים, המפרט את הרכב ההכנסות וההוצאות תוך הבחנה בין אופנועים ובין רכבים אחרים.

לחברה אין לקוח בתחום ביטוח רכב חובה שהכנסותיה ממנו מהווים 10% או יותר מסך הכנסות החברה בתחום הפעילות וכן אין לחברה תלות בלקוח בודד.

להלן טבלה המציגה את שיעורי החידושים (*) במאגר באחוזים ובמונחי פרמיות לשנים 2016-2018 :

שנה	סך הפרמיות בגין פוליסות שחודשו בשנה השוטפת ושהיו בתוקף בשנה הקודמת (במיליוני ש"ח)	שיעור חידושי הפרמיות בשנה השוטפת ושהיו בתוקף בשנה הקודמת (ב- %)
2018	86.6	24%
2017	63.7	19%
2016	59.7	22%

(*) מאחר שבפול אחוז קבוע של פוליסות קצרות ומאחר שקיימת תנודתיות בחיתום בין חברות הביטוח לבין הסניפים והמוקד, פוליסה חדשה לא נפתחת כחידוש.

להלן פרטים אודות ותק לקוחות של החברה, במונחי מחזור פרמיות, לשנים 2016-2018 (באחוזים) :

שנה	עד שנה	בין שנה לשנתיים	בין שנתיים לשלוש שנים	שלוש שנים ומעלה	סה"כ
2018	30%	21%	13%	36%	100%
2017	32%	19%	12%	37%	100%
2016	32%	17%	10%	41%	100%

להלן פרטים אודות כמויות כלי הרכב המבוטחים בחברה בחלוקה לאופנועים, כלי רכב פרטיים וכלי רכב אחרים, לשנים 2016-2018 (במונחי כלי רכב) :

שנה	אופנועים	כלי רכב פרטיים (*)	כלי רכב אחרים	סה"כ
2018	103,796	130,031 (**)	12,242	246,069
2017	96,831	104,699 (**)	9,820	211,350
2016	84,573	68,748 (**)	7,176	160,497

(*) בכלי רכב פרטיים קיים אחוז ניכר של פוליסות לתקופות ביטוח קצרות משנה.
 (**) הגידול בכמויות כלי הרכב הפרטי, הינו בעקבות חוזר הממונה מחודש ינואר 2016, אשר עדכן את תעריפי הפול ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל מחודש מרס 2016 וגרם לתוספת כלים מבוטחים.

3.1 מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

- להלן גורמים חיצוניים המשפיעים על אחריותו של המאגר, כשחלקם אינו ניתן לכימות:
- חברות הביטוח כפופות לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 ולתקנות ולצווים שהוצאו על פיו וכן להנחיות הממונה. שינוי בכל אחד מהני"ל עלול להשפיע על הדיווח הכספי של המאגר, חובותיו ופעילותו. פירוט החוקים והתקנות הרלוונטיים לחברה והמשפיעים על פעילותה מפורט בהמשך.
 - מדיניות קביעת תעריף הביטוח השירוי ע"י הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון.
 - תקדימים משפטיים המשפיעים על היקף החבות של המאגר, לרבות בהתייחס לתביעות השיבוב של המל"ל ותביעות ייצוגיות.
 - תעריפי המאגר הינם תעריפים חסרים ומוכתבים על ידי הממונה.
 - גידול במצבת כלי הרכב המבוטחים במאגר הן בעליית מספר האופנועים הנמכרים בארץ והן בעליית מספר כלי הרכב שחברות הביטוח לא יבטחו, יגרום לעלייה חדה בהפסדי המאגר.
 - שינויים במספר תאונות הדרכים בישראל ובעיקר במספר תאונות הדרכים בהן מעורבים אופנועים, לרבות מידת חומרת הפגיעה עקב תאונת הדרכים, ישפיעו מהותית על התוצאות העסקיות של המאגר.
 - שינויים ברמת החיים יגרמו לשינויים בחישובי הנזק בגין הפסד בהשתכרות עתידית.
 - שינויים במדד המחירים לצרכן ושינויים בשכר הממוצע במשק עלולים להשפיע על חישוב הפסדי הנפגע ולשנות את חשיפת הפול לגודל הסיכונים.
 - העלייה במספר האופנועים הנוסעים ללא תעודת ביטוח משולמת עלולה לגרום לעליה במקרי הונאות.

להלן פירוט חוקים ותקנות החלים על החברה:

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981 (שם קודם: חוק הפיקוח על עסקי ביטוח התשמ"א - 1981)

העיסוק בביטוח מוסדר בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981, ששמו הקודם היה: חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א 1981 (להלן - "חוק הפיקוח") כולל התקנות, הצווים והחוזרים שהוצאו על פיו.

על מבטח חלה חובה לדווח לממונה על כל שינוי של הדירקטורים או מנהלי העסקים שלו תוך זמן קצוב מיום השינוי.

הממונה או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי לדרוש ממבטח ומכל דירקטור או מנהל עסקים שלו, למסור כל ידיעה ומסמך הנוגעים לעסקי הביטוח של המבטח. חוק הפיקוח מסמיך את הממונה לברר תלונות מהציבור בדבר פעולה של מבטח או של סוכן ביטוח בענייני ביטוח.

הממונה רשאי להורות למבטח, לרבות כלל המבטחים לתקן ליקוי שגילה בין ביחס למקרה מסוים ובין בדרך כלל.

הממונה מוסמך לדרוש מהמבטח תיקון של פגמים שמצא בהתנהלות המבטח, תוך תקופה שפירש בהודעתו. אם הממונה סבור לאחר תום תקופה שקבע, כי הפגמים לא תוקנו כנדרש, הוא רשאי, בתנאים הקבועים בחוק הפיקוח, להורות למבטח שיימנע מסוגי פעולות, לאסור על חלוקת דיבידנד או על מתן הטבות לדירקטורים, למנהלי עסקים, לעובדים או לסוכני ביטוח.

למען שמירה על יציבות המבטח מוקנית לממונה סמכות, בתנאים הקבועים בחוק להתלות או להגביל סמכותו של דירקטור, להשעות דירקטור של המבטח או מנהל עסקים שלו לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים, למנות מנהל מורשה לעסקי המבטח ולמנות מפקח מיוחד להנהלת המבטח.

בתיקון חוק הפיקוח במסגרת חקיקת ועדת בכר, עוגנה במפורש סמכותו של הממונה להוציא חוזרים, אשר בהם רשאי הממונה ליתן הוראות בנוגע לדרכי פעולתם וניהולם של מבטחים וסוכני ביטוח, של נושאי משרה בהם ושל כל מי שמועסק על ידם - הכל כדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים או הלקוחות, ובכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו.

בשלהי 2014 התקבל תיקון בחוק הפיקוח, שעיקרו הוא החלפת סעיף 40. לפי הנוסח החדש של הסעיף שחל מיום 1.1.2015 - 30 ימי עבודה לפני המועד שבו הוא מבקש מבטח להנהיג תכנית ביטוח חדשה, שינוי בתכנית ביטוח קיימת, את תנאי הביטוח, דמי הביטוח או עניין אחר הנוגע במישרין לתכנית הביטוח שעליו הורה הממונה ("השינוי") עליו ליתן לממונה הודעה על כך. ההודעה תכלול פרטים שקבע הממונה והיא תוגש באופן שהוא יורה. אם בתוך 30 ימי העבודה האמורים הממונה הודיע על התנגדותו לשינוי בתכנית הביטוח לא ינהיג המבטח את השינוי. בנוסף רשאי הממונה לתת הוראות שונות בהקשר האמור, לרבות הקביעה שהנהגת שינוי מסוים יהיה טעון אישור בכתב ומראש על ידי הממונה.

סעיף 40 החדש מקנה לממונה סמכות להורות על הפסקת הנהגתה של תכנית ביטוח מסוימת וזאת לאחר ששקל את הפגיעה האפשרית של מבטח כתוצאה מכך ובשים לב למכלול התנאים בתכנית ולאפשרות להתאימה לשינוי.

עוד קובע סעיף 40 שהממונה רשאי מטעמים מיוחדים שיירשמו, לאחר ששקל את הפגיעה האפשרית במבטח בשל כך, להורות למבטח להפסיק את הנהגת התכנית לגבי פוליסות קיימות שהוצאו לפני מתן ההוראה. סמכות זו מוגבלת בתנאים מסוימים והיא לא תחול על מה שכבר בוצע בפוליסה, עד ליום מתן ההוראה.

הממונה רשאי לתת הוראות לגבי כל ענפי הביטוח או לגבי ענפים מסוימים או לגבי תכניות מסוימות בדבר דמי ביטוח, למעט שיעורים - וכן לעניין תנאי ביטוח בתכנית ביטוח וניסוחם - ובלבד שהן לא קובעות את כלל תנאיה של תכנית הביטוח (אינן פוליסות תקניות מלאות). הוראות הממונה לא יסתרו הוראה שאין להתנות עליה בחוק חוזה הביטוח.

תיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח בעקבות חקיקת בכר והסדרים נוספים, הנוגעים להסדרת המשטר התאגידי של גופים מוסדיים, כולם או חלקם:

התיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח הנוגעים להסדרת המשטר התאגידי של מבטחים כוללים, בין היתר, את ההוראות הבאות:

- א. הורחבו והוחלו גם על מבטחים שאינם חברות ציבוריות וחברות מנהלות חלק מהכללים החלים לגבי אורגנים, נושאי משרה ומנגנוני בקרה בחברות ציבוריות.
 - ב. נקבעו כללים וחובות מינוי של אקטואר ומנהל סיכונים בחברות אלו. מינוי חלק ממלאי התפקידים בחברות אלו כגון מנכ"ל, דירקטור, מבקר פנים ונושאי משרה אחרים שנמנו בהוראות הממונה, טעון אישור מראש של הממונה קודם למינוי, ולממונה הוענקה הסמכות לקבוע כללים לעניין הרכב הדירקטוריון, ועדות השקעה, כשירות חבריו, דרכי עבודתו ונושאים שיידונו בו ובוועדותיו.
 - ג. הורחבו סמכויות הפיקוח של הממונה בכל הקשור לניהול תקין של חברות הביטוח וחברות מנהלות וסמכויות או הוראות שקודם לכן ניתנו מכוח חקיקת משנה הועלו לדרגה של חקיקה.
 - ד. הורחבה הסמכות להטיל עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים מבלי להיזקק להגשת כתב אישום וכן הוגדלו במידה ניכרת סכומי הקנסות.
 - ה. נקבעו הוראות שעבירה עליהן מהווה עבירה פלילית והורחבה אחריות נושאי משרה למניעת עבירות.
- בעקבות התיקונים שהוכנסו לחוק הפיקוח כאמור לעיל, פרסם הממונה מספר חוזרים שמטרתם חיזוק מנגנוני הבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המנהלים כספי ציבור שעיקרם הם:

ביום 21.8.2016 באמצעות תיקון בחוק הפיקוח הוקמה רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון, אשר הינה רשות עצמאית, בראשה עומדת הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון. ביום 1.11.2016 החלה הרשות לפעול. מטרת הקמת הרשות היא לשם קיום הסדרה ופיקוח יעילים ואפקטיביים על גופים מוסדיים ועל מתווכים פיננסיים הפועלים בהם, שתכליתם העיקרית - שמירה על ענייני ציבור המבוטחים והחוסכים. לשם כך הוקנו לרשות מספר סמכויות נוספות שהיו בעבר בידי שר האוצר או וועדת הכספים של הכנסת.

תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (פרטי דין וחשבון) התשנ"ח - 1988

תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח – 1988 קובעות את ההוראות החלות על המבטח בדבר תוכנם ופרטיהם של הדוחות הכספיים השנתיים והביניים, ואת העקרונות החשבונאיים לעריכתם.

פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] התש"ל – 1970

פקודת הביטוח מסדירה את ההרשאה לעסוק בביטוח רכב חובה, את תנאיה של הפוליסה וכן הוראות שונות ביחס לפוליסה. מכוח פקודה זו התקין שר האוצר תקנות הקובעות את פעולתו של הביטוח השיוורי,

מנהל ההסדר והמאגר וכן את ההקמה והניהול של מאגרי מידע לאיתור הונאות ביטוח. תעריפי הביטוח החלים על המאגר נקבעו מכוח תקנות שהותקנו לפי פקודת הביטוח.

ביום 30.1.2017 פורסמה הצעת חוק ממשלתית לתיקון פקודת רכב מנועי [נוסח חדש] (מס' 22), התשע"ז-2017 בה מוצע, בין היתר, לתקן את סעיף 9 לפקודה כך שיאפשר למבטחים להוציא תעודת ביטוח באמצעים אלקטרוניים תוך ביטול החובה לקיום תעודת ביטוח מקורית אחת ומתן הסמכה לרשות לקבוע הוראות בדבר המצאת תעודת הביטוח למבטח ושמירת תעודות הביטוח בידי המבטח. כמו כן, נוכח ביטול האיסור על הפקה של יותר מתעודת ביטוח אחת, מוצע לבטל את סעיף 27 לפקודה הקובע כי בעל הפוליסה יחזיר למבטח את תעודת הביטוח שבוטלה. התחילה המוצעת היא תשעה חודשים מפרסומו של החוק, כאשר ניתנה לשר האוצר הסמכות לדחות את התחילה לתקופה של עד 18 חודשים אם נוכח כי נדרש פרק זמן נוסף להיערכות ליישום התיקון האמור.

ביום 18 ביוני 2018 התקבל בכנסת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23), התשע"ח-2018, המתקן את סעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, כך שמרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8.5 אחוזים מעלות הסיכון הטהור מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום ה- 30 ביוני 2020 (להלן: "מרכיב ההעמסה"). ואילו מיום ה- 1 ביולי 2020 מרכיב ההעמסה יהיה בין 5.5 אחוזים ל-8 אחוזים מעלות הסיכון הטהור - וזאת במקום בין 5.5 אחוזים ל-6.5 אחוזים שהיו נהוגים עד לתיקון בחוק.

חוק חוזה הביטוח התשמ"א – 1981

חוק חוזה הביטוח, התשמ"א – 1981 מסדיר עניינים שונים ביחסים החוזיים שבין מבטח למבוטח. חוזה ביטוח הוא חוזה בין מבטח למבוטח המחייב את המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשלם בקרות מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח למוטב. נכרת חוזה ביטוח, על המבטח למסור למבוטח מסמך חתום המפרט את זכויות הצדדים וחויביהם (להלן- "פוליסה") אלא אם נהוג באותו סוג ביטוח שלא להוציא פוליסה. חוק חוזה הביטוח קובע הוראות, בין היתר, לעניין חובת הגילוי החלה על המבוטח ותוצאות הפרתה, תקופת הביטוח, הדרכים והמועדים לביטול חוזה ביטוח, תוצאות של שינויים בסיכוני הביטוח, המועדים לתשלום דמי הביטוח ולתשלום תגמולי הביטוח, תקופת ההתיישנות של התביעה לתגמולי ביטוח. הוראות רבות בחוק חוזה הביטוח, אינן ניתנות להתנאה. תחולת חוק חוזה הביטוח על פוליסת ביטוח רכב חובה, היא בכפוף להוראותיה של פקודת הביטוח – מכאן שהוראותיו הצרכניות של חוק חוזה הביטוח מוקהות במידה מסוימת לגבי ביטוח רכב חובה.

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה – 1975 ("חוק הפלת"ד") וכן התקנות והצווים שהותקנו

מכוחו

ביום 8.7.2013 פורסמה מטעם הממשלה הצעת חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 25), התשע"ג-2013 שעיקרה, שינוי בהגדרה "תאונת דרכים" כאשר מוצע למחוק את החזקות המרבות ולהותיר את ההגדרה הבסיסית, היינו, "מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה" בניגוד לנוסח הקיים הכולל שלושה מצבים שנחשבים לתאונת דרכים, אף שאינם מהווים תאונה. מוצע לתקן את ההגדרה: "שימוש ברכב" במטרה להקל על קריאתה והבנתה ולשם הבהרה, כי פעולות שנעשו לפני תחילת הנסיעה, אשר לא נועדו לאפשר נסיעה, כגון: סילוק מכשולים, קשירת חפצים וכיוצא בזה אינם מהווים שימוש ברכב מנועי. כמו כן, מוצע לעגן את ההלכה הפסוקה בנוגע להגדרת "רכב" או "רכב מנועי" לפיה כשרותה של המכונה הניידת לנוע בכביש, תשמש כאבן בוחן לקבוע האם מדובר ברכב מנועי. בנוסף מוצע לעדכן בתוספת את רשימת כלי הרכב שאינם רכב מנועי לפי שינויי הזמן וההתפתחויות הטכנולוגיות. לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה התוספת הנ"ל על תוצאות החברה.

פוליסה תיקנית ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי

תש"ע - 2010

לאחר דיונים רבים שהתקיימו באמצעות איגוד חברות הביטוח עם נציגי אגף הפיקוח ולא מעט התנגדויות, הפיץ ביום 21.1.10 הממונה את הנוסח המחייב של הפוליסה התיקנית ואת תיקון התקנות הנ"ל הנוגעות לתעודת הביטוח. "המאגר" פועל בהתאם.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013

תקנות אלו מחליפות את תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה - 1984. התקנות עוסקות באופן חישוב עתודות הביטוח, כך שישקפו באופן נאות והולם את ההתחייבויות הביטוחיות של המבטח.

הסכם תביעת שיבוב עם המוסד לביטוח לאומי

על פי סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה – 1995, מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששולמו או שישולמו על ידי המל"ל, אם המקרה משמש עילה גם לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלת"ד. בשנים 1978 ו- 1979 נחתמו הסכמים בין חברות הביטוח בישראל, לרבות המאגר, לבין המל"ל שנועדו להסדיר את מערכת היחסים המשפטית הנובעת מכך. המל"ל הודיע על ביטול ההסכם האמור שנכנס לתוקפו לגבי המאגר ביום 20 בפברואר 2010 (לגבי תביעות שיבוב הנובעות מתאונות שארעו ממועד זה ואילך) תוך שהוא מזמין את חברות הביטוח לנהל משא ומתן לקביעת הסדר חדש. ביום 1 בספטמבר 2014 נחתם הסכם חדש עם המל"ל לבין הפול, שבעיקרו כולל את מירב התנאים שהיו בהסכם הישן. ההסכם מבוסס על נוסח ההסכם שגובש בין האיגוד לבין המל"ל במסגרת המו"מ המשותף שקיבל את פטור הממונה על הגבלים עסקיים. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא יוארך מאיליו לשנה נוספת מעת לעת בכפוף לכך שצד לא הודיע בכתב למשנהו שלושה חודשים לפני סיומו של ההסכם, על כך שאינו מעוניין להאריך. החברה רשאית לבטל הסכם זה בהודעה מוקדמת מראש ובכתב של 3 חודשים.

במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 מוצע לבטל את תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 החל על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד ולהוסיף את סעיף 328א. לפיו יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום שיקבע בתקנות – ראה גם [סעיף \(א\)](#) לעדכוני חקיקה וטיוטות חקיקה ופסיקה בתקופת הדוח.

דיווח למל"ל על ניכויים מהפיצוי המשתלם לנפגע

במסגרת החוק השינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה והשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013, נקבע הסדר המחייב מבטח לדווח למל"ל על ניכויי סכומים שנוכו מהפיצוי לנפגע (או שהיה רשאי לנכותם מהפיצוי) בשל גמלה ששילם או עתיד המל"ל לשלם לנפגע ואשר המל"ל רשאי היה לתבוע מהמבטח. תחילת ההסדר מיום 1 בינואר 2014 והוא חל על ביצוע ניכוי מאותו מועד ואילך. הסנקציה על אי דיווח היא הארכת תקופת ההתיישנות של תביעת המל"ל נגד המבטח. הפול החל לדווח למל"ל כאמור החל מיום 1 בינואר 2014.

חוק ההתייעלות הכלכלית לשנים 2015-2016 תיקן את סעיף 328 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) תשנ"ה-1995, כך שהדיווח למל"ל יעשה באופן מקוון. כמו כן נקבע, כי תקופת ההתיישנות של תביעות המל"ל תחל ביום קבלת הדיווח או ביום בו נודע למל"ל על ההליכים בין הזכאי לבין המבטח לפי המוקדם ובלבד שלא תוגש תביעה ע"י המל"ל אם חלפו 15 שנים מיום המקרה. תוקף השינוי הוא מיום 1 בינואר 2016.

כמו כן, תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, כך שהממונה יכול להטיל עיצום כספי על מבטח שלא דיווח למל"ל עפ"י ההוראות הנ"ל. הדיווח הנ"ל אמור להשתנות בעקבות ביטול תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי. – ראה כאמור גם [סעיף \(א\)](#) לעדכוני חקיקה וטיוטות חקיקה ופסיקה בתקופת הדוח.

חוזרים וחקיקה בקשר לתעריפי המאגר

החל מ-15 בנובמבר 2009, על פי הוראות חוזר שפרסם הממונה עודכנו תעריפי הביטוח במאגר. בקביעת גובה התעריף נלקחו בחשבון גם מאפייני הנהג, וותק נהיגה, מספר תאונות ומספר הרשעות חמורות. בנוסף הגביל הממונה את המאגר בשיעור דמים מקסימאלי של 8% בלבד במקום 9% בעבר.

ביום 28 בפברואר 2012 אישרה הכנסת את הצעת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 20) התשע"ב 2012, המחייב שמרכיב ההעמסה בשל הפסדי המאגר ינוע בשיעור של בין 5.5% ל-6.5% מעלות הסיכון הטהור במקום 6% לפני התיקון⁶. כמו כן, נקבע גם כי מרכיב ההעמסה מה-1 במאי 2012 ועד סוף שנת 2012 לא יפחת מ-6.3%. וכן, נקבע כי במידה ובשנת 2013 יהיה צורך לייקר את תעריפי ביטוח החובה לאופנועים בבעלות פרטית, אז מרכיב ההעמסה באותה שנה לא יפחת מ-6.2%.

⁶ שיעור זה חל לפי פקודת הביטוח מיום 11.8.2011 ועד ליום 30.4.2012.

בהמשך לכך, בחודש אפריל 2012 פרסם הממונה חוזר, המעדכן את תעריפי הביטוח של המאגר החל מיום 1 במאי 2012. עדכון התעריפים מתבטא, בין היתר, בהגדלת ההנחה מ- 20% ל- 30% עבור פוליסות אופנועים עם השתתפות עצמית, שינוי במרכיבים הדיפרנציאליים באופנועים וברכב פרטי וקביעת תעריפים מוקטנים בעיקר באופנועים.

ביום 7 בינואר 2016 פרסם הממונה חוזר ביטוח בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה וזאת על מנת להגביר את התחרות בענף ביטוח רכב חובה, להתאים טוב יותר את דמי הביטוח לסיכון המבוטח ולסיכון של כלי הרכב בהתאם למערכות בטיחות המותקנות בו עדכן, בין היתר, את תעריף דמי הביטוח לכלי רכב פרטיים בביטוח השיורי- הפול. הוראות חוזר זה חל על פוליסות שתקופת הביטוח בהן מתחילה ביום 1 במרס 2016. בתעריף זה הופחתו באופן משמעותי תעריפי הביטוח השיורי בהשוואה לתעריפי חברות הביטוח בעיקר לגבי נהגים צעירים, דבר שהגדיל את כמות כלי הרכב הפרטיים שבטוחו בשנת 2016 בפול בכ- 11.8 אלף פוליסות שנתיות ובשנת 2017 בכ- 12 אלף פוליסות שנתיות נוספות.

כמו כן, ביום 29 בספטמבר, 2016, פרסם הממונה חוזר ביטוח 2016-1-15 לתיקון להוראות החוזר מיום 7 בינואר, 2016. החוזר מתקן את תעריפי כלי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החל מיום 1 בינואר, 2017. חוזר זה כולל הגדלת הפרמיה הממוצעת ברכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, לעומת תעריפי מרץ 2016.

ביום 2 באוגוסט, 2016 פרסם הממונה חוזר ביטוח 2016-1-10 לתיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה. החוזר הקטין את דמי הביטוח לאופנועים מסוג תלת אופן בשיעור של 12%. כמו כן, הוסיף הנחה של 3% עבור קיום של אחד מחמשת מרכיבי מערכות הבטיחות במידה שקיימים באופנוע.

חוזר זה תוקן ביום 30 בנובמבר, 2016 (חוזר ביטוח 2016-4-19), אשר אמור להתאים את הסיכון הביטוחי לדמי הביטוח של אופנועים בעלי מערכות בטיחות המשמשים לכל נהג ולשני נהגים נקובים. תחולת החוזר מיום 1 בפברואר, 2017.

כמו כן באותו יום פורסם חוזר ביטוח 2016-1-9- משתנים בענף ביטוח רכב חובה. חוזר זה כלל עדכון משתני הבטיחות באופנועים החל מ- 1 באוקטובר, 2016. השפעת הקטנות התעריף הנובעות בסעיף זה תגדיל את הפסדי ענף האופנועים בפול.

ראה גם [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר בדבר עתירות לבג"צ בחודש דצמבר 2016, ואשר נדחתה ביום 27 בפברואר 2019, בנוגע לתעריפי ענף אופנועים שלא הועלו בעקבות השינויים בשיעור ריבית ההיוון.

ביום 18 ביוני 2018 התקבל בכנסת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23), התשע"ח-2018, לפיו מרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8.5 אחוזים מעלות הסיכון הטהור מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום ה- 30 ביוני 2020 (להלן: "מרכיב ההעמסה"). ואילו מיום ה- 1 ביולי 2020 מרכיב ההעמסה יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8 אחוזים מעלות הסיכון הטהור - וזאת במקום בין 5.5 אחוזים ל- 6.5 אחוזים שהיו נהוגים עד לתיקון בחוק.

סקירת חוזרים וטיטות חוזרים של רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון שפורסמו בשנת הדוח והרלוונטיים לחברה:

להלן מפורטים חוזרים, טיטות חוזרים והנחיות של רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן- "הממונה/הרשות") שפורסמו מאז הדוח התקופתי האחרון והרלוונטיים לתחומי הפעילות של המאגר:

(א) בחודש פברואר 2018 פרסמה הממונה טיטת חוזר גופים מוסדיים 2017-558 בדבר שירות ללקוחות גופים מוסדיים. לפיה, מוצע לתקן את חוזר ביטוח 2011-9-7 "שירות ללקוחות גופים מוסדיים" (להלן - החוזר), כך שלחוזר יתווספו הוראות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות הגופים המוסדיים. טיטת החוזר קובעת עקרונות כלליים למתן שירות ללקוחות הגופים המוסדיים, וכן מחייבת גוף מוסדי לקבוע אמנת שירות וזאת כתוצאה מפניות ציבור שהתבררו ברשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ומביקורות שערכה הרשות בגופים המוסדיים במגוון נושאים צרכניים, עולה הצורך לקבוע הוראות פרטניות לעניין טיב השירות הניתן על ידי הגופים המוסדיים, בין היתר, בשים לב לערוצי השירות הישירים שבמסגרתם ניתן שירות ללקוחות. תחילתן של הוראות חוזר זה - 6 חודשים ממועד פרסום החוזר.	
(ב) בחודש מרס 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-10 בדבר החוזר המאוחד - דין וחשבון לציבור. לחוזר צורף פרק 1 בחלק 4 של שער 5 "דין וחשבון לציבור" בחוזר המאוחד, בו מאוגדות כל הוראות הממונה שקשורות לדוחות התקופתיים של גופים מוסדיים. כמו כן, הוראות חוזר זה מעדכנות את שער 1 "הגדרות" בחוזר המאוחד. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן. חוזר זה תוקן בחודש דצמבר, 2018 בכדי לשפר, לעדכן ולהשלים מידע חסר בהוראות הגילוי הנדרש.	
(ג) בחודש מרס 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-9 בדבר אישור נושאי משרה ודיווח על בעלי תפקיד בגופים מוסדיים. חוזר זה מסדיר את ההוראות בקשר לאישור נושאי משרה ודיווח על בעלי תפקיד בגופים מוסדיים. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.	
(ד) בחודש מרס 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-8 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידה. הוראות חוזר זה נועדו לעדכן את הוראות פרק 1 בחלק 2 של שער 5 "מדידה" ואת שער 1 "הגדרות" בחוזר המאוחד. מהות העדכונים היא הטמעת הוראות דין קיימות. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום פרסומן.	
(ה) בחודש מרס 2018 פרסמה הממונה טיטת עמדה בנושא סיכום ממצאי ביקורת סייבר שה. 2018-1892 העוסקת בממצאים העיקריים שהתגלו במהלך מבדקי החדירה בגופים מוסדיים והמלצות להפחתת סיכונים, על מנת לאפשר הגנה טובה יותר מפני סיכוני סייבר.	
(ו) בחודש מרס 2018 פרסם הממונה מכתב למנהלי חברות הביטוח בדבר היערכות חברות הביטוח ליישום IFRS 17 (להלן: "המכתב למנהלי חברות הביטוח"). זאת בעקבות תקן חשבונאות	

	בינלאומי מספר 17 בנושא "חוזי ביטוח" שפורסם בחודש מאי 2017 (להלן: "התקן"). התקן מהווה שינוי יסודי ומקיף של הוראות התקינה החשבונאית לענין חוזי ביטוח ומטרתו לשפר את איכות הדיווח הכספי בגין חוזי ביטוח והגברת יכולת ההשוואה והניתוח של הדוחות הכספיים. התקן יכנס לתוקף עבור תקופת דיווח שנתיות המתחילות החל מה- 1 בינואר 2022. במסגרת המכתב למנהלי חברות הביטוח תוארו תהליכי העבודה המצופים בחברות הביטוח לגבי מינוי אחראי וצוות מפתח לנושא, היערכות הדירקטוריון, דיווחים לדירקטוריון ולממונה.
ז)	בחודש מאי 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-15 בדבר תיקון הוראות החוזר המאוחד: מעילות והונאות מצד גורמים בתוך הארגון וגורמים מחוץ לארגון המטמיע את הוראות חוזר גופים מוסדיים 2006-9-3 "מעילות והונאות מצד גורמים בתוך הארגון וגורמים מחוץ לארגון", תוך עדכון הוראות שמועדן חלף. במסגרת החוזר נקבעו הנחיות בקשר לאחריות הדירקטוריון, נהלים פנימיים, מבקר הפנים ובנוגע לדיווח לממונה על גילוי של הונאה או מעילה בגוף המוסדי. תחילתו של החוזר מיום פרסומו כחוזר.
ח)	בחודש יוני 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-17 שתיקן את החוזר המאוחד בדבר ניהול סיכונים ציות בגופים מוסדיים. התיקון נועד להטמיע את הוראות חוזר גופים מוסדיים 2013-9-20 "ניהול סיכונים ציות בגופים מוסדיים" בהוראות החוזר המאוחד, במסגרתו נקבעו הנחיות בקשר לממונה ציות ואכיפה פנימית ומערך ציות ואכיפה פנימית, תפקידיו וחובותיו וכן הוראות בקשר לדירקטוריון הגוף המוסדי בקשר לתוכנית ציות ואכיפה פנימית ופיקוח עליה. תחילתו של חוזר זה מיום פרסומו.
ט)	בחודש יוני 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים 2018-9-19 בדבר מיקור חוץ בגופים מוסדיים. חוזר זה קובע כללים לשימוש במיקור חוץ בגופים מוסדיים, לרבות תהליך הוצאת פעילויות למיקור חוץ וניהולן השוטף. הוראות חוזר זה יחולו על הסכמי מיקור חוץ חדשים שיחתמו החל מיום 1 באפריל 2019. הסכם מיקור חוץ של פעילות מהותית שנכרת לפני יום פרסום החוזר יותאם להוראות חוזר זה עד ליום 31 בדצמבר 2021.
י)	בחודש יוני 2018 פרסמה הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר תיקון החוזר המאוחד- ניהול טכנולוגיות המידע בגופים המוסדיים. חוזר זה נועד להטמיע את הוראות חוזר 2010-9-4 "ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים" בהוראות החוזר המאוחד. תחילתו של החוזר תהיה ביום פרסומו כחוזר.
יא)	בחודש יוני 2018 פרסמה הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים בדבר תיקון החוזר המאוחד: ניהול המשכיות עסקית בגופים מוסדיים. חוזר זה נועד להטמיע את הוראות חוזר 2013-9-11 "ניהול המשכיות עסקית בגופים מוסדיים" (07.08.2013) בהוראות החוזר המאוחד. תחילתו של החוזר הן ביום פרסומו כחוזר.

יב)	בחדש יולי 2018 פרסמה הממונה את חוזר ביטוח 2018-1-10 בדבר צירוף לביטוח- תיקון. במסגרתו נקבעו הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח בעת צירוף לביטוח. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 באוקטובר 2018.
יג)	בחדש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים בדבר דירקטוריון גוף מוסדי (מס' 2018-9-31), על מנת להתוות סטנדרט מינימאלי לניהול תקין של הגוף המוסדי בכל הקשור לפעולת הדירקטוריון, לנוכח מרכזיותו וחשיבותו של קיומו של ממשל תאגידי נאות על ידי הדירקטוריון. חוזר זה קובע הוראות לעניין כשירות חברי הדירקטוריון, הרכבו, תפקידיו, סמכויותיו ואופן התנהלותו. עדכון ההוראות מבוסס ברובו על סטנדרטים בינלאומיים ועל ממצאי ביקורות הממונה וסוגיות עקרוניות שנדונו במהלך השנים. כן נבחנו הוראות רגולציה של רשויות פיקוח מקומיות וזרות. הוראות החוזר יחליפו את תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 ואת חוזר גופים מוסדיים 2006-9-7 בדבר נוהל עבודת דירקטוריון וועדותיו. להשלמת התמונה יצוין, כי חוזר זה הוא הראשון מבין שניים, אשר יעסקו בעניין דירקטוריון וועדותיו, ויפורסמו בשני חלקים: בחלק הראשון, שפורט לעיל נקבעו הוראות הנוגעות להרכב הדירקטוריון, כשירות, אחריות, ואופן העבודה, וכן הוראות לעניין ועדות הדירקטוריון. בחלק השני, צפויות להתפרסם הוראות המרכזות ומעדכנות את תפקידי הדירקטוריון. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (קופות גמל ענפיות וניגוד עניינים) (תיקון), התשע"ח-2018, היינו ביום 23.4.2019.
יד)	בחדש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה את חוזר ביטוח 2018-1-14 המתקן את חוזר ביטוח בדבר ממשק אינטרנטי לאיתור מוצרי ביטוח 2016-1-17. בחוזר זה נקבעו סוגי מידע נוספים לאלו שפורסמו בחוזר ביטוח 2016-1-17, החייבים בדיווח על מנת לשפר את השירותים הניתנים למבוטחים באמצעות הר הביטוח וכדי להוסיף שירותים חדשים נוספים. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 3 במרס, 2019.
טו)	בחדש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה טיוטת חוזר גופים מוסדיים איסוף מידע סטטיסטי - פניות ציבור 2018-100. מטרת החוזר היא שבאמצעות איסוף המידע הסטטיסטי אודות כלל פניות הציבור המתקבלות אצל הגופים המוסדיים תקבל הרשות מידע רחב יותר אודות פניות הציבור, לצורך איתור סוגיות הדורשות אסדרה ובחינת רמת השירות באשר לטיפול בפניות ציבור המתקבלות בגופים. בטיטות החוזר נקבע שתחילתן של הוראות החוזר הן מה- 1.1.2019 ואולם החוזר טרם פורסם.
טז)	בחדש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה את חוזר גופים מוסדיים בדבר תיקון החוזר המאוחד: אקטואר ממונה, חוזר מס' 2018-9-28. חוזר זה נועד להטמיע את הוראות סעיפים 3 ו-4 בחוזר גופים מוסדיים 2006-1-14 "תפקידי אקטואר ממונה ומנהל סיכונים של מבטח, ומארג היחסים שלהם עם בעלי תפקידים אחרים" (03.10.2006) בהוראות החוזר המאוחד ולערוך בו מספר

	תיקונים. תחילתו של חוזר זה ביום פרסומו.
(יז)	בחודש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה טיוטת חוזר שניה ביטוח בדבר אישור קיום ביטוח (חוזר ביטוח 533-2017). מטרת טיוטת חוזר זה היא לקבוע הוראות להסדרת התנהלות חברות ביטוח וסוכני ביטוח בהנפקת אישור קיום ביטוח. תחילתן של הוראות טיוטת חוזר זה שישה חודשים מיום פרסומן.
(יח)	בחודש אוגוסט 2018 פרסמה הממונה עמדה בנוגע להסעה שיתופית בעקבות תחילתו של תיקון מספר 5 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן - תקנות התעבורה), במסגרתו הותקנה תקנה 84 הקובעת את התנאים לפיהם תיחשב הסעת נוסעים ברכב נוסעים פרטי, בשכר או בתמורה אחרת, כהסעה שיתופית לפי תנאים שנקבעו. העמדה עוסקת, בין היתר, בשאלה האם הסעה שיתופית העומדת בהוראות תקנה 84 לתקנות התעבורה, מכוסה במסגרת פוליסות ביטוח לרכב (חובה ורכוש), בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע-2010 (להלן - פוליסה תקנית חובה).
(יט)	בחודש פברואר 2019 פרסם הממונה חוזר ביטוח 3-1-2019 בדבר עדכון החוזר המאוחד - הערכה אקטוארית. חוזר זה נועד להטמיע ולעדכן לתוך הוראות החוזר המאוחד שורה של הוראות הנוגעות לדין וחשבון האקטוארי שעל האקטואר הממונה לערוך. החוזר המאוחד משלב את הוראות הממונה לתוך חוזר אחד, בו מסודרות ההוראות בצורה מרוכזת ומובנית אשר נועדה להקל על ההתמצאות בהוראות ועל יישומן. תחילתן של הוראות חוזר זה החל מהדיווחים ליום 31 בדצמבר 2018.

עדכוני חקיקה, טיוטות חקיקה, פסיקה, ניירות עמדה ואחרות בתקופת הדוח:

(א)	ביום 22 במרס, 2018 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (להלן - "חוק ההסדרים") במסגרתו חוקק סעיף 328א. לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן - "חוק הביטוח הלאומי") המבטל ממועד תחילתו את תחולת סעיף 328א (א) או (2א) לפי העניין לחוק הביטוח הלאומי על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד, ומורה שחלף כך יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום גלובלי (להלן - "הסכום השנתי") שיקבע בתקנות שיתקין שר האוצר באישור וועדת העבודה והרווחה (להלן - "התקנות"). התקנות תקבענה, בין היתר, גם את אופן חישובו של הסכום השנתי, אופן עדכונו, חלוקתו בין המבטחים, המועדים להעברתו ואופן ההעברה. תחילת סעיף 328א. לחוק הביטוח הלאומי היא על תאונות דרכים שיחולו מיום תחילת התקנות ואילך ועל תאונות דרכים שאירעו מה- 1 בינואר 2014 שהמוסד לביטוח לאומי לא הגיש עד ערב יום התחילה תביעה או דרישה לתשלום לגביהן לפי סעיף 328א (א) או (2א) לחוק הביטוח הלאומי, לפי העניין. התקנות טרם הותקנו.
(ב)	ביום 8 במאי, 2018 נכנסו לתוקף תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 (להלן בסעיף זה: "התקנות"). התקנות שינו הלכה למעשה את הדין הקיים וייצרו הסדר חדש ומקיף

	לעניין החובות החלות בקשר להגנת הפרטיות במאגרי המידע. התקנות קובעות, בין היתר, סדרי ניהול וכללי עבודה בקשר עם ניהול והחזקה של מאגרי מידע והוחלו על כלל הגופים והחברות במשק הישראלי המנהלים מאגרי מידע או מחזיקים במאגרי מידע. בין שאר החידושים, מטילות התקנות חובת דיווח על אירועי אבטחה חמורים לרשות להגנת הפרטיות, ולפי דרישתה גם לאנשים עליהם המידע שנחשף. התקנות חלות על כל פעילות של עיבוד מידע אישי והן עוצבו במתכונת מודולארית, המחילה חובות ברמה הולכת וגדלה לפי רמת הסיכון שיוצרת פעילות עיבוד המידע בארגון, בהתחשב בגודל המאגר, ברגישות המידע ובמספר המורשים לגשת אליו. באופן זה, התקנות יוצרות הבחנה בין ארבעה סוגים של מאגרי מידע: (1) מאגר המנוהל בידי יחיד; (2) מאגר שחלה עליו רמת אבטחה בסיסית; (3) מאגר שחלה עליו רמת אבטחה בינונית; (4) מאגר שחלה עליו רמת אבטחה גבוהה כאשר לכל סוג נקבע היקף החובות החלות עליו. הרשות להגנת הפרטיות קבעה הקלות לגופים מוסדיים – כפי שנקבעה בהנחיית רשם מאגר המידע מס' 02/2018 בדבר תחולת תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 על חברות מנהלות ומבטחים הכפופים להוראות רשות שוק ההון, בטוח וחסכון (להלן: "ההנחייה"). לפי ההנחייה גופים מפוקחים הכפופים להנחיות רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון בענין אבטחת מידע ועומדים בהן, יראו אותם כמקיימים את הוראות התקנות במלואן, אם ימלאו אחר כל התנאים המפורטים בהנחיה.
ג)	ביום 18 ביוני 2018 התקבל בכנסת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23), התשע"ח-2018, המתקן את סעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, כך שמרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8.5 אחוזים מעלות הסיכון הטהור מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום ה- 30 ביוני 2020 (להלן: "מרכיב ההעמסה"). ואילו מיום ה- 1 ביולי 2020 מרכיב ההעמסה יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8 אחוזים מעלות הסיכון הטהור - וזאת במקום בין 5.5 אחוזים ל- 6.5 אחוזים שהיו נהוגים עד לתיקון בחוק.
ד)	בחודש יולי 2018 פרסמה הרשות נייר התייעצות בנושא תשלומים עיתיים מכוח חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן, בהתאמה: "נייר ההתייעצות" ו- "חוק הפיצויים"). במסגרת נייר ההתייעצות, מבקשת הרשות לבחון השלכות אסדרה, במסגרתה ייקבעו הוראות לפיהן תשלומים, מכח חוק הפיצויים, בשל הפסד כושר ההשתכרות והוצאות מתמשכות, לנפגעים שנקבע להם שיעור נכות של 20% ומעלה מכושר ההשתכרות העתידי שלהם, יהיו ככלל באמצעות תשלומים עיתיים שיהיו צמודים למדד המחירים לצרכן. בהתאם לנייר ההתייעצות, לא תהיה לנפגע או לחברת הביטוח זכות לטעון להרעה או הטבה במצבו הבריאותי עקב תאונת הדרכים המחייבת עדכון הקצבה החודשית שנקבעה לו. כמו כן, ייבחן הצורך לקבוע הוראות לפיהן במקרה בו נפטר נפגע, לאחר שנפסקו לו תשלומים עיתיים, התשלום לתלויים שפרנסתם כולה או מקצתה הייתה תלויה על הנפטר, ערב פטירתו, יהיה גם כן באמצעות תשלומים עיתיים (להלן: "האסדרה המוצעת"). בשלב מקדמי זה ולנוכח ראשוניות האסדרה המוצעת וכלליותה אין לחברה יכולת להעריך את

	השפעתה, ככל שזו תצא אל הפועל, והדבר תלוי בין היתר בפרטי האסדרה הסופיים שיקבעו, בעלויות שיידרשו לרבות לצורך הפעלת מנגנון חדש לאסדרה המוצעת ויישומו, ובהתנהגות התובעים.
ה)	ביום 26 באוגוסט, 2018 פורסמה טיוטת הוראות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי) (תיקון מס' 2), התשע"ח-2018. אשר כוללת, בין היתר, את התיקונים הבאים: - התאמת ההוראות לחוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 22), התשע"ח-2017 אשר קובע כי תעודת ביטוח יכול שתימסר כמסר אלקטרוני בנוסף לאפשרות של המבוטח לקבל תעודה מודפסת. - התאמת הוראות הפוליסה לעניין חבות מבטח כלפי מבוטח שרישיונו לא היה בתוקף בעת קרות מקרה הביטוח לפרק זמן של 10 שנים, באופן שתואם את נהלי משרד התחבורה שנקבעו לאור ביטול תקנה 172א לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. - קביעת הוראות לעניין הודעת המבוטח על השבתת הרכב אשר במסגרתן יוכל ליהנות מהפחתת דמי הביטוח בתמורה להפחתת היקף הכיסוי הביטוחי לתקופה של 30 יום לפחות. - עדכונים והתאמות בפוליסה תקנית לביטוח סחר - רכב חובה. - הוספת פוליסה תקנית לביטוח תו סוחר - רכב חובה.

3.2 השקעות

למאגר אין השקעות מכל סוג שהוא, למעט ריביות מכספים שוטפים המופקדים בבנקים.

3.3 ביטוח משנה

נושא עריכת ביטוח משנה מסוג "עודף הפסדים" (EXCESS OF LOSS) נבחן בדירקטוריון התאגיד והוחלט שלא לערוך ביטוח משנה מהטעמים הבאים:

- (א) עלויות ביטוח המשנה גבוהות יחסית.
- (ב) פיזור הסיכונים של המאגר בין כל חברות הביטוח בישראל, אשר נושאות בהפסדי הפול (כאשר כל מבטח לפי שיקול דעתו יכול לרכוש ביטוח משנה גם ביחס לאחריותו במסגרת המאגר).

3.4 הון אנושי

המבנה הארגוני של מנהלת התאגיד הינו בן 4 מחלקות בכפיפות למנכ"ל: מחלקת תביעות, מחלקת מערכות מידע, מחלקת חשבוניות ומחלקת פוליסות.

מצבת כח האדם בהתאם הינה כדלקמן:

31/12/16	31/12/17	31/12/18	
34	33	32	מחלקת תביעות
			מחלקת פוליסות:
4	5	5	מנהלה
2	14	16	מוקד הפול- הפקה טלפונית (*)
6	19	21	סה"כ מחלקת פוליסות (כולל מוקד הפול)
1	3	7	מחלקת מערכות מידע (**)
5	5	5	מחלקת כספים ו-SOX
2	2	2	הנהלה
48	62	67	סה"כ

(*) ב-31/12/16 מוקד הפול נוהל באמצעות ספק חיצוני וכלל 10 עובדי מוקד, שהועברו להיות עובדי החברה החל מיום 1/1/17. מנהלת המוקד ועובדת נוספת נקלטו כעובדי הפול במהלך שנת 2016.

(**) במהלך 2017 הועבר עובד שהועסק באמצעות ספק חיצוני להיות עובד החברה במחלקת מערכות מידע. במהלך 2018 הועברו 2 עובדי IT נוספים להיות עובדי החברה. 3 עובדי IT נוספים הועברו ביום 1/1/19 להיות עובדי החברה. מעבר לכך לא קיימים עובדי IT, שאינם עובדי החברה.

כל העובדים בתאגיד, לרבות נושאי משרה, מועסקים על פי הסכמי עבודה אישיים, בהם נקבעו תנאי ההעסקה והתנאים הנלווים הכוללים תשלום משכורת י"ג, ביטוח פנסיוני, קרן השתלמות,

חופשה והבראה. התחייבויות התאגיד בגין סיום יחסי עובד מעביד מכוסות במלואן בפוליסת ביטוח ו/או מופרשות בספרי התאגיד.

מערכת השכר והתגמול לעובדי התאגיד מבוססת בעיקרה על התאמה בין רמת התגמול לתפקודו של העובד, ניסיונו ותרומתו למערכת והינה בהתאם למדיניות התגמול לעובדים ונושאי משרה בחברה (להלן: "מדיניות התגמול").

התגמול השנתי הוא אישי ומותאם למרכיבי התפקיד, לביצועים האישיים ולפוטנציאל האישי. התגמול מתקיים באמצעות כלים ניהוליים שונים כגון: העלאות שכר, בונוס במטרה לשמר ולתמרץ את העובדים. למנהלים רכב צמוד באמצעות חוזי לסינג. פרטים נוספים על נושאי משרה ותשלומים [בפרק 5 לדוח התקופתי](#) – פרטים נוספים.

להלן שינוי בדירקטורים ונושאי משרה בתקופת הדוח:

- ביום 20 במרס, 2018 סיים מר אמיל וינשל, את כהותנו כיו"ר דירקטוריון בחברה. ביום 8 באפריל, 2018 מונה מר מיכאל קלמן כיו"ר דירקטוריון החברה במקומו של אמיל וינשל.
- ביום 20 במרס, 2018 סיים מר יונה סנה, את כהותנו כדירקטור וכחבר וועדת ביקורת בחברה. החל מאותו יום מונתה גב' רוני גינור כדירקטורית וחברת וועדת ביקורת במקומו של יונה סנה.
- ביום 20 במרס, 2018 מונה מר אייל בן סימון כדירקטור בחברה. ביום 17 במאי, 2018 מונתה גב' קרן גרניט כדירקטורית בחברה במקומו של אייל בן סימון, שסיים את תפקידו באותו יום.
- ביום 26 בדצמבר, 2018 הודיע מר אילן שמיר על סיום כהונתו כמנכ"ל החברה ביום 31 במרס, 2019, ערן כהן מונה כמנכ"ל במקומו של אילן שמיר החל מיום 1 באפריל, 2019.
- ביום 17 בפברואר, 2019 הודיע פרופ' יהודה כהנא האקטואר הממונה של החברה על פרישתו מתפקיד זה ביום 31 באוגוסט, 2019, ביום 18 במרס, 2019 מינה דירקטוריון החברה את אלון תמיר לכהן כאקטואר ממונה של החברה מיום 1 בספטמבר, 2019. המינוי האמור כפוף לאישור הממונה.

נושאי המשרה בתאגיד מונים 5 מנהלים. תגמולם, הכולל תגמול קבוע ותגמול משתנה, נקבע בהתאם למדיניות תגמול שאושרה ע"י דירקטוריון החברה ביום 26 בדצמבר 2018, אשר החליפה את מדיניות התגמול הקודמת שאושרה ביום 28 בדצמבר 2017.

להלן עיקרי מדיניות התגמול:

(ניתן לצפות במדיניות התגמול המלא גם באתר האינטרנט של החברה www.pool-act.org.il).

1. מדיניות התגמול – כללי

1.1. מדיניות התגמול של החברה נקבעה כדי להשיג את יעדיה של החברה, ובאופן שהתגמול על פיה יהווה תמריץ להגשמתם של יעדי החברה. בקביעת מדיניות התגמול ובמסגרת המטרה האמורה, נלקחה בחשבון אף השאיפה להגביר את תחושת ההזדהות של נושאי המשרה ויתר העובדים עם

- החברה ועם פעילותה, להגביר את שביעות הרצון והמוטיבציה שלהם בעבודתם ולעודד את הישגיהם של נושאי המשרה והעובדים האיכותיים בחברה לאורך זמן.
- 1.2. מדיניות התגמול, כאמור, נקבעה בהתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים: קידום מטרות החברה, תכנית העבודה שלה ומדיניותה בראייה ארוכת טווח וכן בהתחשב בניהול הסיכונים שלה. כמו כן, נלקחו בחשבון היבטים כלל ארגוניים, כגון פערי תגמול רצויים בין דרגים שונים.
- 1.3. מדיניות זו נערכה בהתחשב במאפייניה המיוחדים של החברה, כפי שעולים מתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001 ותקנון הפול (להלן: "הסכם הביטוח").
- 1.4. מובהר בזה, שאין במדיניות התגמול כדי לחייב את החברה להעניק בפועל לעובד או לנושא משרה תגמול כלשהו, והחברה רשאית בכל עת, לשנות את מדיניותה האמורה, בכפוף להוראות החוזר והדין.
- 1.5. מדיניות התגמול כשלעצמה לא תקנה לעובד או לנושא משרה בחברה זכות לקבל תגמול קבוע או משתנה - ועובד או נושא משרה לא יהיה רשאי לטעון כי המדיניות מעניקה לו זכות מוקנית כלשהי.
- 1.6. הדירקטוריון ידון אחת לשנה לפחות במדיניות התגמול הקבוע והמשתנה של נושאי המשרה ועובדי החברה האחרים.
- 1.7. מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 1.6 לעיל, הדירקטוריון יאשר את מדיניות התגמול אחת לשלוש שנים לפחות.

2. מדיניות התגמול הקבוע לנושאי משרה

- 2.1. התגמול הקבוע נועד לתגמל את נושא המשרה עבור הזמן, ההספק, איכות עבודתו והאחריות שאותם הוא משקיע בביצוע תפקידו בחברה באופן שוטף וכן לאפשר לחברה לגייס ולשמר מנהלים ראויים ואיכותיים שיתרמו לביצועי החברה ולהשגת יעדיה ומטרותיה. התגמול הקבוע נועד לחולל ולשמר מוטיבציה חיובית, ודאות ויציבות הן לחברה והן לנושאי המשרה.
- 2.2. התגמול הקבוע לנושא משרה ייקבע, בין היתר, על פי השיקולים הבאים:
- 2.2.1. השכלתו, כישוריו, מומחיותו, ניסיונו המקצועי והישגיו הקודמים של נושא המשרה, המלצות ומוניטין;
- 2.2.2. תפקידו של נושא המשרה, תקופת כהונתו בחברה והסכמי תגמול / העסקה קודמים שנחתמו בין החברה לבין נושא המשרה;
- 2.2.3. התרומה השוטפת של נושא המשרה לביצועי החברה והשגת יעדיה ומטרותיה;
- 2.2.4. מידת האחריות ותחומי האחריות המוטלים על נושא המשרה בגין תפקידו בחברה;
- 2.2.5. רצון החברה לשמר את נושא המשרה לאור כישוריו, ביצועיו, הידע שלו ו/או מומחיותו הייחודית;
- 2.2.6. היות נושא המשרה מחזיק במשרת אמון והיקף השעות שהוא נדרש להשקיע לצורך ביצוע תפקידו;

- 2.2.7. התייחסות לתנאי התגמול של נושאי המשרה האחרים בחברה וכן לתנאי התגמול המקובלים לנושאי משרה בגופים דומים ;
- 2.2.8. היחס שבין עלות תנאי הכהונה וההעסקה של נושא המשרה לעלות השכר של שאר עובדי החברה ושל עובדי קבלן המועסקים אצל החברה, ובפרט היחס לעלות השכר הממוצעת ולעלות השכר החציונית של עובדים כאמור והשפעת הפערים ביניהם על יחסי העבודה בחברה ;
- 2.2.9. עמידה בחלק התוכנית העבודה השנתית של החברה הרלבנטית לנושא המשרה במישרין ובעקיפין ;
- 2.3. השיקולים דלעיל אמורים לשקף את התגמול הקבוע במועד קליטתו של נושא המשרה בחברה ככל שהם רלבנטיים להגדרת תפקידו.
- 2.4. שינויים בתגמול הקבוע יהיו בהתאם לשיקולים דלעיל הרלבנטיים לתפקידיו של נושא המשרה, תוך התחשבות במידת עמידתו בהם כפי שיאושר ע"י הדירקטוריון מעת לעת ובכפוף לאישורים ספציפיים של וועדת התגמול והדירקטוריון.
- 2.5. יובהר, כי לאור נתונים שהוצגו בפני ועדת התגמול והדירקטוריון עולה, כי היחס בין עלות תנאי ההעסקה של נושא משרה לבין עלות השכר של שאר עובדי החברה הוא סביר וזאת גם בהתחשב ביחס בין עלות העסקה של נושא משרה לבין עלות השכר הממוצעת ועלות השכר החציונית של העובדים בחברה. אין לפערים האמורים השפעה שלילית על יחסי עבודה בחברה.
- 2.6. מעבר לשכר חודשי, התגמול הקבוע לנושאי המשרה עשוי לכלול את התוספות/ההטבות הבאות : משכורת 13, דמי הבראה, דמי חופשה, רכב צמוד וטלפון סלולארי על שם החברה לשימוש העובד. כמו כן, זכאים נושאי המשרה להפרשות סוציאליות המופקדות לפוליסות, לקרנות פנסיה והשתלמות ולקופות גמל שונות, כפי שהוסכם או יוסכם עמהם.
- 2.7. החזר הוצאות יכול שיהיו בגין : אש"ל, הוצאות אירוח באישור המנכ"ל, כנסים, ימי עיון, השתלמויות מקצועיות, נסיעות במסגרת העבודה בארץ וכן לחו"ל והחזר הוצאות בגין עלויות הכרוכות בשהייה בחו"ל זו וכדומה.
- 2.8. סכום התגמול הקבוע לנושא משרה בחברה (למעט המנכ"ל) - לרבות כל שינוי בו - יומלץ ע"י המנכ"ל באישור יו"ר הדירקטוריון בהתאם למדיניות זו, יהיה טעון אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון וייכלל בהסכם עבודה עם נושא המשרה.
- 2.9. סכום התגמול הקבוע למנכ"ל - לרבות כל שינוי בו - יומלץ ע"י יושב ראש הדירקטוריון, בהתאם למדיניות זו, יהיה טעון אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון וייכלל בהסכם עבודה עם המנכ"ל.

3. מדיניות התגמול המשתנה לנושאי משרה

- 3.1. מעבר לרכיבי התגמול הקבוע, כאמור לעיל, עשוי התגמול לנושא משרה לכלול גם תגמול משתנה. התגמול המשתנה יסקף את תרומת נושא המשרה להשגת יעדי החברה ויקבע בהתאמה לביצועי נושא המשרה למול היעדים שהוגדרו לו.
- 3.2. כללו תנאי תגמול לנושא משרה תגמול משתנה, יתקיים האמור להלן:
- 3.2.1. מנגנון חישובו נקבע מראש בהסכם התגמול או בתנאי ההעסקה והוא מותנה ביצועים.
- 3.2.2. קביעתו של רכיב משתנה, הענקתו ותשלומיו יהיו תלויים בעמידה בקריטריונים שנקבעו מראש.
- 3.2.3. נושא המשרה יחזיר לחברה את התגמול המשתנה שקיבל, בחלקו או במלואו, בהתאם לקביעת וועדת התגמול, בהתקיים אחד מאלה:
- שולם לו על בסיס נתונים שהתבררו בדיעבד כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה.
 - נושא המשרה היה מעורב בהתנהגות שגרמה נזק חריג לחברה, לרבות הונאה, או פעילות בלתי חוקית אחרת, הפרת חובת אמונים, הפרה מכוונת או התעלמות ברשלנות חמורה ממדיניות החברה נהליה וכלליה. לעניין זה: "נזק חריג" – בכלל זה הוצאה כספית משמעותית בשל קנסות או עיצומים שהוטלו על החברה על ידי הרשויות או על פי פסק דין, פסק בורר הסדר פשרה וכיוצא בזה.
- 3.2.4. גובה הסכומים אותם ישיב נושא המשרה ייקבע על ידי וועדת תגמול, בין היתר, בשים לב לאחריות נושא המשרה, סמכויותיו ומידת מעורבותו ו/או על פי ההפרש בין הסכום שקיבל נושא המשרה לבין הסכום שהיה מתקבל לפי הנתונים הכספיים המתוקנים, אשר הוצגו מחדש בדוחות הכספיים של החברה (להלן: "סכום ההשבה").
- 3.2.5. לגבי נושא משרה, למעט המנכ"ל שוועדת התגמול קבעה שלא היתה לו השפעה מהותית על הנסיבות המפורטות בסעיף 3.2.3 לעיל, הנדרש להשיב תגמול משתנה באופן חלקי או מלא, תהיה החברה זכאית לקזז את סכום ההשבה מהתגמול המשתנה שטרם שולם לו, אם קיים וזאת בכפוף לכל דין. החברה תנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותה, בנסיבות הענין, להשבת סכומי השבה.
- 3.3. תקופת המדידה לעניין התגמול המשתנה תהיה שנת הכספים האחרונה שחלפה.
- 3.4. המועד שבו ייקבע התגמול המשתנה יהיה סמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים המשקפים את התוצאות העסקיות של החברה ביחס לשנה הקלנדרית, אליה התייחסו הדוחות הכספיים.
- 3.5. כל תשלום של תגמול משתנה יהיה כפוף להסדרי דחייה, כדלקמן:
- 3.5.1. 50% מהתגמול המשתנה לנושא המשרה בגין שנה קלנדרית יידחה, ויתפרש בשיטת הקו הישר על פני תקופה שלא תפחת משלוש שנים. על אף האמור, אם סך התגמול המשתנה בגין שנה קלנדרית אינו עולה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע לשנה (כולל התשלומים הנלווים ומשכורת 13) - לא יידחה מועד תשלומו של התגמול המשתנה.
- 3.5.2. סיום העסקה לא יביא לתשלום מוקדם של רכיבי תגמול שנדחו.

- 3.6. התגמול המשתנה יקבע בהתאם לתכנית התגמול (מנגנון התגמול) ובכפוף להוראות סעיף 5 במדיניות התגמול.
- 3.7. התגמול המשתנה יחושב ממכפלת האחוזים שנוקפו לטובת נושא המשרה בתקרת התגמול המשתנה שלהלן (הרלבנטית לנושא המשרה).
- 3.8. ניתן לזקוף לזכות נושא משרה עד 30% על יסוד הערכת תפקוד אישית ואילו היתרה עד 70% תחושב לפי משתנים מדידים שיִפְּלוּ בתכנית התגמול.
- 3.9. לכל נושא משרה יקבעו מראש לפחות שלושה יעדים (משתנים) שמשקלם יקבע בתוכנית התגמול כך שבסך הכל ניתן יהיה לזקוף לזכותו בגין היעדים (משתנים) שבתכנית התגמול 70%. דוגמא ליעדים (משתנים): עמידה בתוכנית עבודה, גרימה לצמצום בכ"א, שיפור השירות ללקוחות, יישום תכניות התייעלות, השלמת פרויקטים של מערכות מידע.
- 3.10. המשתנים יכול שיהיו מסוג בינארי (0 או 1), היינו או שנושא המשרה עומד במשתנה או לא. אם עמד נושא המשרה במשתנה כזה יזכה במלוא הבונוס בגין יעד זה ואם לא עמד - לא יזכה בבנוס בגין משתנה זה. ויכול שיהיו משתנים שיכללו דירוג אחוזים לפי ביצוע בטווח שבין 70%-ל-130%, כדלקמן:
- 3.10.1. משתנה איכותי בסקאלה של 4 רמות (1-4) על פי הערכת המנכ"ל או היו"ר (לגבי הבונוס של המנכ"ל) רמה 1 – אי עמידה בדרישות תזכה ב- 0% ניקוד, רמה 2 –עמידה חלקית בדרישות תזכה ב- 70% מהניקוד, רמה 3 –עמידה ברוב הדרישות תזכה ב- 80% מהניקוד ורמה 4 –עמידה בכל הדרישות תזכה ב- 100% מהניקוד.
- 3.10.2. משתנה כמותי אשר יקבע ויוגדר עבורו, ע"י המנכ"ל או היו"ר (לגבי הבונוס של המנכ"ל), מינימום מזכה, יעד ומקסימום מזכה. הבונוס בגין כל משתנה יקבע באופן לינארי יחסי בטווח שבין המינימום ליעד ובין היעד למקסימום, כאשר המינימום יזכה ב- 70% מהבונוס בגין המשתנה והמקסימום יזכה ב- 130% מהבונוס בגין המשתנה.
- 3.10.3. משתנה כמותי אשר הבונוס בגינו יקבע בהתאם לאחוז העמידה ביעד מסוים שיקבע וזאת בטווח שבין 70% לבין 130%.
- 3.11. ואולם, סך הכל המשתנים לא יעלה על 70% מהבונוס (30% הנותרים הם על סמך הערכה אישית) כך שאם החישוב יצביע על סך הכל של אחוזים העולה על 70% יבוצע קיטון ל- 70%.
- 3.12. התגמול המשתנה לנושא משרה (זולת המנכ"ל) בגין שנה קלנדרית לא יעלה בכל מקרה על 3 משכורות חודשיות, ללא תוספות כלשהן כולל "נלוות" למיניהן.
- 3.13. התגמול המשתנה למנכ"ל בגין שנה קלנדרית לא יעלה בכל מקרה על 4 משכורות חודשיות, ללא תוספות כלשהן כולל "נלוות" למיניהן.
- 3.14. השכר בגינו יחושב התגמול המשתנה הוא המשכורת "הרגילה" של נושא המשרה בחודש האחרון לשנה בגינה ניתן התגמול המשתנה.
- 3.15. המנכ"ל ימליץ אחת לשנה לוועדת התגמול על היעדים (המשתנים) השנתיים שייקבעו עבור נושאי המשרה (זולת המנכ"ל) ויו"ר הדירקטוריון ימליץ על היעדים (המשתנים) השנתיים שיקבעו עבור המנכ"ל. היעדים (המשתנים) טעונים אישור של ועדת התגמול והדירקטוריון.

- 3.16. המנכ"ל הוא זה שיחשב את האחוזים שיזקפו לטובת כל אחד מנושאי המשרה (זולת המנכ"ל) הן לפי תכנית התגמול והן לפי ההערכה האישית, יסכם אותם ויחשב את המכפלה של סה"כ האחוזים בתקרת התגמול המשתנה לנושאי המשרה (מלבד המנכ"ל). המנכ"ל יביא את החישוב בפני ועדת התגמול והדירקטוריון לאישור תשלום המענק, אם ימצאו זאת לנכון.
- 3.17. הסעיף הקודם יחול גם על המנכ"ל בשינויים המחויבים ובמקום המנכ"ל יבוא יושב ראש הדירקטוריון ותקרת התגמול המשתנה תהיה זו החלה לגבי המנכ"ל.
- 3.18. פוטר נושא משרה בנסיבות בהן הוא לא יהא זכאי לפיצויי פיטורין בהתאם לחוק – לא יהיה זכאי אותו נושא משרה לקבל את התגמול המשתנה, ככל שהייתה לו זכאות כזאת במועד הפיטורים.
- 3.19. בהתקיים נסיבות מיוחדות או אירועים חריגים רשאי הדירקטוריון בהמלצת ועדת התגמול להחליט שלא יוענק תגמול משתנה חלקי או מלא בגין שנה מסוימת. לעניין זה "נסיבות מיוחדות או אירועים חריגים" – נסיבות או אירועים כגון: תוצאות עסקיות חריגות לדעת הדירקטוריון, תחזית להרעה משמעותית במצב העסקי של החברה, צפייה לשינוי מבני של החברה.
- 3.20. אם יוטל עיצום כספי, בקשר לעניין שהוא בתחום אחריותו של נושא משרה, רשאי הדירקטוריון בהמלצת ועדת התגמול להחליט כי התגמול המשתנה של נושא המשרה האמור, יופחת או יישלל, גם אם עמד בביצוע היעדים שנקבעו לו.

4. הודעה מוקדמת

- 4.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר תקופת הודעה מוקדמת לפרישת עובד.
- 4.2. תקופת ההודעה המוקדמת בעת התפטרות או פיטורין הינה עפ"י דין, אלא אם נקבעה באופן פרטני תקופה ארוכה יותר ביחס לכל עובד, בין היתר, בהתייחס לאופי תעסוקתו ותקופת עבודתו בחברה.
- 4.3. במהלך תקופת ההודעה המוקדמת וככל שיידרש ע"י החברה לעשות כן, יהיה העובד מחויב לתת את השירותים הכלולים במסגרת תפקידו.
- 4.4. יובהר כי היה והוסכם עם העובד על זכאות כאמור, יהיה העובד זכאי לקבל את כל התנאים הנלווים שצוינו לעיל בתקופת ההודעה המוקדמת - והכל בהתאם למוסכם עמו ככל שהם מטיבים ביחס לדרישות הדין ובהתאם למדיניות זו.
- 4.5. בכל מקרה תקופת ההודעה המוקדמת של נושא משרה לא תעלה על תקופה של 6 חודשים ושל עובד שאינו נושא משרה לא תעלה על 3 חודשים.
- 4.6. מינימום תקופת תעסוקה לקבלת הודעה מוקדמת מעבר למצוין בחוק הינו - 36 חודשי עבודה.

5. מענק פרישה

- 5.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר מענק פרישה לנושא משרה בחברה.
- 5.2. מענק הפרישה יישקל רק לנושא משרה שעבד לפחות 5 שנות עבודה בחברה.
- 5.3. גובה מענק הפרישה לא יעלה בכל מקרה על 6 משכורות ללא נלוות וסוציאליות.
- 5.4. וועדת התגמול תדון במתן מענק פרישה רק אם תהייה המלצה של המנכ"ל לכך לגבי נושא המשרה והמלצה של יו"ר הדירקטוריון לכך לגבי המנכ"ל.

6. מענק התמדה (שימור)

- 6.1. בהמלצת ועדת התגמול רשאי הדירקטוריון לאשר מענק התמדה (שימור) שלא יעלה על 6 משכורות חודשיות עבור תקופת התחייבות לעבוד בחברה למשך שנתיים לפחות, שישולמו ביום האחרון של תקופת ההתחייבות (בתנאי שיעבוד באותו יום), וזאת אם לדעת הדירקטוריון העובד חיוני ביותר ונדרש לביצוע יעדי ומשימות החברה.
- 6.2. מינימום תקופת תעסוקה לקבלת מענק התמדה הינו - 36 חודשי עבודה.

המאגר אינו עוסק בשיווק והפצה יזומים, אלא כאמור מוכר פוליסות למי שפונה אליו מתוך הנחה שהפונה למאגר לצורכי ביטוח לא בוטח ע"י חברת ביטוח.⁷

מכירת פוליסות המאגר מבוצעת בשלושה אופנים:

- מכירת ביטוחי אופנועים של הפול, שנעשית באמצעות חברות הביטוח.
 - מכירות ביטוח בשם המאגר בגין כל סוגי פוליסות הביטוח (אופנועים, כלי רכב פרטיים ורכבים אחרים) של הפול הנעשות ב- 8 סניפים (ירושלים, ת"א, חיפה, נתניה, ב"ש, נצרת, ערערה וכרמיאל). תקבולי הפרמיות במסגרת ביטוחים אלה, מופקדים בחשבונות המאגר בלבד וניהול התביעות מבוצע במחלקת התביעות של המאגר בדומה לביטוחי אופנועים באמצעות חברות הביטוח. 8 סניפי מנהל ההסדר מופעלים ע"י סוכנויות ביטוח שנבחרו באמצעות מכרז חיצוני. העמלות המשולמות למפעילי הסניפים הנ"ל, הינן מפרמיה נטו.
 - באמצעות מוקד טלפוני, אשר הוקם ע"י החברה בסוף שנת 2015, ומבצע מכירה של פוליסות לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ואופנועים.
- החל מחודש יולי 2017 הפול מפעיל ערוץ הפצה נוסף באמצעות אתר האינטרנט של החברה, שבו מבוטחי הפול יכולים לבצע הקמת הצעה בלבד לענפי רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ואופנועים בלבד. תשלום והפקה סופית מתבצעים באמצעות מוקד הפול.

לפירוט כמויות כלי הרכב וותק הלקוחות, ראה חלק ב' [סעיף 2.3](#).

3.6 ספקים ונותני שירותים

התאגיד רוכש מעת לעת מוצרים ושירותים בתחומים שונים לצורך תפעול עסקיו. התאגיד קשור עם מספר לא רב של נותני שירותים והוא בוחר בהם בהתאם לאיכות וטיב השירות המוצע על ידם, זמינותם וכדומה.

בדרך כלל ההתקשרויות הינן לתקופה בלתי קצובה ואינה כוללת הסדר בלעדיות. למאגר ספקי שירותים נלווים לסילוק תביעות ביטוח שהינם עורכי דין, חוקרים, מעתיקי תיעוד הנוגע לנפגעי תאונות דרכים ועוד. מומחים רפואיים ומוסדות רפואיים. עלויות השירותים הללו נקפות לעלות התביעה.

התאגיד קשור בנוסף גם עם מספר ספקי חומרה ותוכנה המספקים את החומרה והתוכנה. לחברה ספק משמעותי במסגרת שירותי מערכות מידע של החברה בתחום התוכנה והחומרה. לחברה קיימת תלות בספקים אלו.

עם הספקים נכרתו חוזים, ביניהם חוקרים, אוספי תיעוד רפואי, עו"ד חיצוניים ונותני שירותי חומרה ותוכנה. בנוסף קשור התאגיד בהסכם עם חב' ליסינג לרכבי נושאי משרה בחברה.

⁷ ההנחה מבוססת על כך שתעריפי הפול גבוהים במידה ניכרת מהתעריפים הרגילים.

3.7 רכוש קבוע

למאגר אין רכוש וציוד. מערכות המחשב הן התוכנה והן החומרה וכן הריהוט המשרדי מתקבלות מהתאגיד המנהל של המאגר. ראה גם [באורים 6 ו-7](#) לדוחות הכספיים של התאגיד.

3.8 עונתיות

אין עונתיות בשיווק פרמיות במאגר. פרמיות המאגר, למעט אופנועים, מאופיינות באחוז ניכר של פרמיות לתקופה קצרה.

דמי ביטוח ברוטו בשנים 2016-2018 (באלפי ש"ח)

שנה	2018	2017	2016
רבעון ראשון	92,755	80,441	67,164
רבעון שני	110,640	99,704	80,918
רבעון שלישי	87,567	84,644	70,457
רבעון רביעי	96,769	91,242	69,718
סה"כ	387,731	356,030	288,257

3.9 נכסים בלתי מוחשיים

התאגיד מחזיק במאגרי מידע רשומים שונים, אשר במסגרתם אף מוחזקים הנתונים הנמסרים על ידי לקוחות המאגר. מידע האגור במאגרים אודות לקוחות, כולל מידע שנמסר על ידם בעת רכישת פוליסות המאגר, עקב טיפול בתביעות ביטוח וכיו"ב. כמו כן למנהל ההסדר מאגרים רשומים אודות ספקים, נותני שירותים, עובדי המאגר וכיוצ"ב פרטים אשר שמירתם במאגר ממוחשב מחויבת על פי הוראת דין. מאגרי המידע משמשים את המאגר בתפעול השוטף של עסקיו.

3.10 הליכים משפטיים

- לענין בקשות לאישור תובענות כייצוגית, ראה באור [14א'](#) לדוחות הכספיים של המאגר.
- לענין עתירות והליכים משפטיים נוספים, שהוגשו כנגד החברה ראה באור [14ב'](#) לדוחות הכספיים של המאגר.
- לענין הליך המנוהל בבית המשפט העליון בקשר לריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי ראה באור [14ג'](#) לדוחות הכספיים של המאגר.
- לענין בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השיורי לאופנועים ביום 11 בדצמבר 2016 ודחייתו ביום 27 בפברואר 2019, ראה [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

- סיכוני מאקרו
 - למצב הכלכלי במדינה השפעה בינונית על תוצאות המאגר.
 - התפרצות אינפלציונית ו/או פיחות עלולים להשפיע (השפעה קטנה) על עלות התביעות המשולמות.
 - שינויים ברגולציה (השפעה גדולה).
 - שינוי בשיעורי ריבית ההיוון לצורך סילוק התביעות התלויות (השפעה גדולה)
- סיכוני ענפים
 - גידול בתאונות דרכים וחומרתן (השפעה גדולה).
 - תקדימים משפטיים וחקיקה הנוגעים לתשלומי תביעות (השפעה גדולה).
 - שינויים מהותיים בתעריפי האשפוז בארץ (השפעה קטנה).
 - שינויים במדיניות ביטוח לאומי (השפעה בינונית).
 - גידול בפשיעה והונאות (השפעה בינונית).
- סיכונים ייחודיים למאגר
 - היות ותעריפי המאגר הינם תעריפים חסרים ונקבעים בלעדית ע"י הפיקוח על הביטוח, לכל שינוי בהקפאתם, להקטנתם ולאי התאמתם ישנה השפעה שלילית (השפעה גדולה) על תוצאות העסקיות של המאגר.
 - כניסת חברות ביטוח נוספות במכירת פוליסות אופנועים (שלא בשם המאגר) למבוטחים "טובים" והשארית המבוטחים בעלי סיכון רב לביטוח ע"י המאגר משפיעה שלילית על התוצאות העסקיות של המאגר.
- סיכונים תפעוליים
 - הפסד שנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים, אנשים או מערכות פנימיות או כתוצאה מאירוע חיצוני לארגון (השפעה בינונית).
 - סיכוני סייבר (השפעה בינונית).
 - סיכוני מעילות והונאות (השפעה קטנה).
- הערה-

מידת ההשפעה של גורמי סיכון על פעילות החברה מהווה מידע צופה פני עתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת במאגר נכון לתאריך הדוחות וכן כוללת הערכות או כוונות של המאגר. ההשפעה של המידע האמור על המאגר עלולה להיות שונה באופן מהותי מן התוצאות המשתמעות ממידע זה.

ניהול סיכונים במאגר אינו כמקובל בחברות ביטוח, וזאת מהסיבות כדלקמן:

- למאגר אין שיקול דעת בלקיחה או אי לקיחת סיכונים של מבוטחים בעייתיים היות ועצם פעילותו היא לקיחת מבוטחים, שכלל שוק הביטוח סירב לבטחם.
- תעריפי הפול אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הרשות, כאשר ידוע שבחלקם מכסים רק חלק מהסיכון.
- אין למאגר השקעות מכל סוג שהוא ואי לכך אינו נחשף לסיכונים השקעות.
- אין למאגר ביטוח משנה כל שהוא בעיקר מהסיבה שהסיכונים במאגר, מעצם מבנהו, מתפזרים בין כל המבוטחים בשוק.
- המאגר מבוסס על כך שחברות הביטוח חייבות לכסות את התשלומים שעל המאגר לשלם. מכאן שסיכונים הגביה נמוכים ביותר, הן לאור פיזור הנשיאה בסיכון והן לאור האחריות החילופית של קרנית למקרה שמבטח אינו מסוגל לעמוד בהתחייבויותיו.
- ניהול הסיכונים במאגר מתמצה בעיקר בהשגת היעד של הלימות התשלומים לנפגעים המכוסים על ידו (שלא ישולמו פיצויים ביתר).

לפרטים נוספים אודות ניהול סיכונים, ראה [באור 12](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

3.12 הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

אין למאגר הסכמים מהותיים עם גופים חיצוניים ו/או עובדים, שאינם במהלך העסקים הרגיל. כמו כן אין למאגר הסכמי שיתוף פעולה אסטרטגים למעט מבנה פעילותו והתנהלותו עם חברות הביטוח כפי שמתואר בסעיף 1.1 לעיל.

3.13 תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

- תעריפי המאגר, נקבעים בלעדית ע"י רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון. קביעה שתמשך גם בשנים הבאות.
- האוכלוסייה העיקרית של המאגר הינה חלק גדול מבעלי האופנועים, האוכלוסייה המשנית של המאגר, היא בעלי רכבים אחרים שחברות הביטוח לא ביטחו.

ביום 7 בינואר, 2016 פורסם חוזר ביטוח 1-1-2016 ("תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה") (להלן – "החוזר"). מטרת החוזר היא הגברת התחרות בענף ביטוח רכב חובה, על ידי התאמת דמי הביטוח לסיכון המבוטח ולסיכון של כלי הרכב בהתאם למערכות בטיחות המותקנות

בו. הוראות החוזר חלות על פוליסות שתקופת הביטוח בהן מתחילה ביום ה-1 במרס, 2016 ואילך. בעקבות הוזלת מחיר הביטוח השיווי לעומת שאר חברות הביטוח בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון ישנה הצטרפות של מבטחים לחברה שעברו מחברות הביטוח. שיעור הרוכשים ביטוח חובה בפול ברכב פרטי עדין נמוך ביחס לשוק.

- הצפי הוא שתשלומי התביעות לשנת חיתום 2019 יהיו גדולים יותר מאשר לשנת חיתום 2018 - דבר שיגדיל את הפסדי המאגר בהתאם. הטעמים העיקריים לכך הם:

א. המשך עליה בחומרת הפגיעות בהם מעורבים מבטחי המאגר (אופנועים בעיקר).
ב. המשך הגדלת פעילות של פוליסות רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בעקבות עדכון התעריפים בהתאם לחוזר הממונה כאמור לעיל.
ג. גידול בתשלומים כתוצאה משינוי ריבית ההיוון.

- ראה גם באור [14ג'](#) לענין עדכון ריבית קצבאות ביטוח לאומי והגדלת הפרשות החברה לתביעות תלויות שבוצעה החל משנת 2016 עקב כך.

- המשך גידול בשיווק פוליסות עם השתתפות עצמית תקטין את כמות התביעות שיפתחו ועלותן.

- ראה [סעיף א'](#) לעיל בפרק עדכוני חקיקה בתקופת הדוח בקשר לכך שבמסגרת הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 מוצע לבטל את תחולתו של סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 החל על המבטחים ביחס לתביעות שיבוב הנובעות מחוק הפלת"ד ולהוסיף את סעיף 328א. לפיו יעבירו המבטחים למוסד לביטוח לאומי מידי שנה, סכום שיקבע בתקנות.

בשלב זה אין הנהלת החברה אינה יכול להעריך את תוצאות השפעת הנ"ל על דוחותיה הכספיים של החברה.

4.1 מיזע בדבר הדירקטורים החיצוניים

דירקטוריון החברה מונה 6 דירקטורים. מתוכם 2 דירקטורים חיצוניים (להלן- "דח"צ") בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 (להלן- "התקנות").

להלן עיקרי הפרטים אודות הדירקטורים החיצוניים של החברה נכון ליום פרסום הדוח (*):

שם הדח"צ :	יואב בן אור ת.ז. 059284380
חברותו בועדות הדירקטוריון :	יו"ר וועדת ביקורת, יו"ר וועדת תגמול, יו"ר וועדת ציות ואכיפה.
השנה בה החלה כהונתו כדח"צ :	1.1.17
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	כן

שם הדח"צ :	יואב סגלוביץ ת.ז. 055722268
חברותו בועדות הדירקטוריון :	חבר וועדת ביקורת, חבר וועדת תגמול, חבר וועדת ציות ואכיפה.
השנה בה החלה כהונתו כדח"צ :	1.1.17
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	לא

(*) לפרטים נוספים אודות הדירקטורים החיצוניים (השכלתם, תעסוקתם ב- 5 השנים האחרונות והתאגידים נוספים שבהם משמשים כדירקטורים, ראה פירוט בפרק פרטים נוספים על התאגיד [\(תקנה 26\)](#) בפרק ה' לדוח התקופתי.

4.2 מבקר פנים

4.2.1 שם המבקר הפנימי: גלי גנה, רו"ח.
תאריך תחילת כהונתו: אפריל 2003

למבקר הפנימי אין אחזקות בני"ע בחברה.
המבקר הפנימי אינו עובד התאגיד. בביקורתו הוא נעזר בצוות מיומן (רו"ח, אנשי מערכות מידע, כלכלנים ומומחים לתחומים הנבדקים).

4.2.2 היקף העסקה-

המבקר וצוותו הועסקו בשנת 2018 בהיקף כולל של 1,350 שעות ביקורת כחלק מתכנית העבודה של הביקורת הפנימית. תכנית העבודה של הביקורת הפנימית מבוססת על סקר סיכונים לקביעת יעדי ביקורת. על בסיס הסקר מתגבשת ונקבעת תכנית עבודה רב שנתית ל- 4 שנים, אשר מתעדכנת בהתאם למסקנות מהשנה שחלפה, זאת לאור

המלצות ההנהלה והמבקר הפנימי, ולאחר דיון בוועדת הביקורת. בשנת 2015, בוצע סקר סיכונים לקביעת יעדי הביקורת וגובשה תכנית עבודה רב שנתית לביקורת הפנימית לשנים 2016-2019.

בידי הנהלת התאגיד, וועדת הביקורת והדירקטוריון אפשרות לסטות מהתוכנית שנקבעה או להרחיב את היקף התוכנית.

4.2.3 תגמול-

תגמול למערך הביקורת הפנימית הינו בשכר המשולם בהתאם לשעות העבודה. העלות לשעת עבודה הינה 200 ש"ח בתוספת מס ערך מוסף. עלות שכר הביקורת הפנימית הינה העלות למערך הכולל את כל אנשי הצוות. מדיניות הדירקטוריון הינה עצמאות ואי תלות הביקורת הפנימית. לדעת הדירקטוריון, השכר המשולם משקף את יעילות העבודה והוא מתפרס ומכסה צוות עובדים מגוון ואין בו פגיעה בעקרון אי התלות של המבקר.

4.3 רואה חשבון מבקר

רואי חשבון של החברה הינם משרד קוסט פורר גבאי את קסירר רואי חשבון, החל מחודש ינואר 2002. השותף מטעם משרד רואי החשבון הינו רו"ח ניר מרדכי.

הוצאות שכר הטרחה לרואי החשבון ופירוט שעות העבודה בגין עריכת דוחות כספיים, דוחות לשלטונות המס ובקורת SOX, הסתכמו כדלהלן:

שנת 2017	שנת 2018	
		<u>שכר טרחה רו"ח (באלפי ש"ח וללא מע"מ)</u>
176	180	שכר בגין שירותי ביקורת
-		שכר בגין שירותים אחרים
		<u>פירוט שעות עבודת רו"ח (במס' שעות)</u>
850	865	שעות עבודה בגין שירותי ביקורת
-		שעות עבודה בגין שירותים אחרים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302):

בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק ה"סרבנס אוקסלי" (Act of 2002 Sarbanes- Oxley), פרסם הממונה חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם.

בהתאם לאמור, החברה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בגוף המוסדי.

הנהלת החברה בשיתוף המנכ"ל ומנהל כספים של החברה העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את היעילות של הבקורות והנהלים לגבי גילוי של החברה.

על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה ומנהל הכספים שלה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן יעילות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

הצהרות המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקורות פנימיות ביחס לדוחות כספיים אלה מצורפות להלן.

אחריות בקרה פנימית על הדיווח הכספי (SOX 404):

הוראות SOX 404 מיושמות בהתאם לחוזר גופים מוסדיים 2009-9-10 שעניינו "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי". בהתאם לחוזר החברה כללה בדוח השנתי הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה או לתחזוק של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על הדיווח הכספי, וכן הערכה לתום שנת הכספים לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בחברה. בנוסף, מצורף להלן דוח רואי החשבון המבקר של החברה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הנהלת החברה מקיימת את ההליך הנדרש על פי ההנחיות האמורות, וביצעה בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות בגוף המוסדי.

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2018, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

פרק ב'

דו"ח הדירקטוריון

הצהרות (SOX)

דוח הדירקטוריון

דוח הדירקטוריון ערוך ומוצג כחלק מהדוחות הכספיים השנתיים של המאגר. הדוח סוקר את השינויים העיקריים בפעילויות השוטפות בשנת 2018. דוח הדירקטוריון הינו חלק בלתי נפרד מהדו"ח התקופתי על כל חלקיו, ויש לקרוא את הדו"ח התקופתי כולו כמקשה אחת.

1. תיאור המבטח

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק א'](#).

2. תיאור הסביבה העסקית ומגמות בענף הביטוח

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק ג'](#).

3. עתודות ביטוח

המאגר ממומן חודש בחודשו על ידי בעלי מניותיו ולכן אין השקעות כלשהן המניבות הכנסות מהשקעות. כתוצאה מכך תשלומי התביעות והערכות של תביעות תלויות בכל שנת חיתום נרשמות שנה בשנה כחלק שוטף מדוחות רווח והפסד של המאגר ללא צבירה לעתודות ביטוח.

ההתחייבויות הביטוחיות חושבו על ידי האקטואר פרופ' יהודה כהנא לכל שנת חיתום. לשנים 1995-2006 חושבו בהתבסס על מודל התשלומים לפי שנות חיתום ומודל התפתות התביעות ההיסטוריות, ובהתחשב בסכום ההערכות הפרטניות של התביעות כפי שהוערכו על ידי מחלקת תביעות של המאגר ושל חברות ביטוח בגין תביעות בטיפולן. עבור השנים 2007-2018 הוערכו ההתחייבויות הביטוחיות לכל שנת חיתום תוך התבססות על שנות החשיפה ועלות ממוצעת לסוגי הפוליסה השונים. שיטה זו הבליטה את השפעת השינויים בהרכב התיק המבוטח מבחינת מרכיבים שונים כנפח מנוע, גיל הנהג השתתפות עצמית ואחרים.

החברה מיישמת החל מחודש ינואר 2015 את עמדת הממונה בקשר לנוהג המיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי. עקב כך, החברה ערכה שינויים בשנת 2015 בחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי, בהתאם להוראות הממונה כמפורט בבאור [5'ד2](#). לדוחות הכספיים.

כמו כן, בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התיקון") הכולל, בין היתר, עדכון של לוחות התמורות ושל שיעורי ההיוון לצורך חישוב הקצבאות שישולמו לנפגעי תאונות עבודה. ראה [סעיף 6](#) להלן.

4. צו הסדרי חציה

בחודש יולי 2001 הוצא צו ("צו חציה") החל על תאונות מיום 1.4.01 ואילך שקבע שאם אירעה תאונת דרכים שבה היו מעורבים אופנוע ורכב אחר, ישלמו המבטחים של הרכב האחר למבטחים של האופנוע 50 אחוזים מן הפיצויים על נזקי גוף כמשמעותם בחוק. ביום 4 בפברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים התשל"ה – 1975 הקובע כי החל מיום 1 ביוני 2008 אחוז ההשתתפות הוגדל מ- 50% ל- 75%.

ביום 5 ביוני, 2017 פורסמה טיוטת צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017 (להלן - טיוטת החוזר) לפיה בתאונה בה מעורב אופנוע וכלי רכב אחר,

שיעור השתתפותו של מבטח כלי הרכב האחר בפיצויים בגין נזקי גוף של המשתמש באופנוע, כמשמעותם בחוק יעלה מ- 75% ל-95%. מוצע שהוראת טיטות החוזר תיקבע כהוראת שעה לתקופה בת שנתיים וחצי מיום 2 ביולי, 2017 ועד ליום 31 בדצמבר, 2019, ובפרק זמן זה תבחן רשות שוק ההון, ביטוח וחסיכון את הצורך האם להאריך או לעדכן את שיעור ההשתתפות. משמעות טיטות החוזר, במידה ויוצא החוזר, הינה הקטנת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח בתביעות מעורבות.

ראה הרחבה [בסעיף צו הסדר חציה](#) בתיאור עסקי המאגר – חלק ב'.

5. מצב עסקי התאגיד ותוצאות פעולותיו

- למאגר אין הון עצמי או דרישות להון עצמי כמוגדר בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח, היות והחברות המשתתפות במאגר, קרי חברות הביטוח, נושאות במלוא התחייבויותיו של המאגר ולמלוא תזרים המזומנים של המאגר (כאמור מדובר בביטוח משותף ודרישות ההון ממילא באות לידי ביטוי בכל חברה וחברה), לפיכך המאגר אינו נדרש להחזיק בהון עצמי.
- סה"כ הדוח על המצב הכספי ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2017 הסתכם ב- 2.9 מיליארד ש"ח ו- 2.6 מיליארד ש"ח בהתאמה.
- סה"כ עתודות ביטוח ותביעות תלויות, הסתכמו ב- 2.8 מיליארד ש"ח ב- 31 בדצמבר 2018 בהשוואה לסך 2.5 מיליארד ש"ח ב- 31 בדצמבר 2017. ראה גם [סעיף 3](#) לעיל.
- ההפסד הכולל בשנת 2018 הסתכם ב- 438.8 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 401.2 מיליוני ש"ח בשנת 2017. ההפסד בשנת 2018, הנובע מביטוחי אופנועים מסתכמים בסך 350.9 מיליון ש"ח והפסד מביטוחי כלי רכב אחרים הינו בסך 87.9 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד של 333.2 מיליון ש"ח והפסד בסך 68 מיליון ש"ח בהתאמה בשנת 2017. ראה גם [באור 3](#) לדוחות הכספיים של המאגר להתפלגות הפסד הפול לפי ענפים.
- בשנת 2018 וזאת החל מחודש מרס 2016, בעקבות עדכון תעריפי החברה בכלי רכב פרטיים לפי חוזר הממונה מיום 7 בינואר 2016, גדלה כמות הרכבים הפרטיים המבוטחים בחברה במונחי חשיפה שנתיים.
- בשנת 2018 כ- 68% ממבוטחי המאגר במונחי חשיפה שנתיים הינם אופנועים וכ- 27% הינם רכבים פרטיים ו- 5% כלי רכב אחרים לעומת שנת 2017, שבה כ- 72% מבוטחי המאגר במונחי חשיפה שנתית הינם אופנועים וכ- 23% הינם רכבים פרטיים וכ- 5% הינם כלי רכב אחרים. ולעומת שנת 2016, שבה במונחי חשיפה שנתית כ- 79% הינם אופנועים, כ- 16% הינם רכבים פרטיים וכ- 5% הינם כלי רכב אחרים.
- פרמיות שהורווחו (בניכוי עתודה לפרמיה שטרם הורווחה) בשנת 2018, הסתכמו בכ- 381 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 330.6 מיליוני ש"ח בשנת 2017, המהווים גידול של כ- 15%. פרמיות שהורווחו מפוליסות ביטוח אופנועים הסתכמו ב- 292.3 מיליון ש"ח וסך של כ- 88.7 מיליון ש"ח מביטוחי כלי רכב אחרים בשנת 2018, בהשוואה ל- 264.8 מיליון ש"ח וסך 65.9 מיליון ש"ח בהתאמה בשנת 2017.

פרמיות נטו ללא דמים הסתכמו בשנת 2018, בסך של כ- 358.2 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 328.9 מיליוני ש"ח בשנת 2017, גידול של 29.3 מיליון ש"ח (המהווים גידול של כ- 9%). הגידול בפרמיות נובע מגידול בכל ענפי הפול (כמפורט בטבלה שלהלן). הגידול ברכב פרטי נובע מגידול בעקבות חוזר הממונה מחודש ינואר 2016, אשר עדכן את תעריפי הפול ברכב פרטי מחודש מרס 2016 וגרם לתוספת כלים מבוטחים הן בשנת 2016 והן בשנים 2017 ו- 2018 ולגידול בפרמיה מרכב פרטי בסך של 13.5 מיליון ש"ח בשנת 2018. כמו כן, קיים גידול בפרמיות שהתקבלו באופנועים בתקופת הדוח למול אשתקד בסך של 15.9 מיליון ש"ח. ברכב אחר הפרמיות ללא שינוי למול אשתקד.

להלן התפלגות לפי ענפים של פרמיות נטו ללא דמים לשנים 2018 ו- 2017:

ענף	% מסה"כ 2018	פרמיה נטו 2018 (במיליוני ש"ח)	% מסה"כ 2017	פרמיה נטו 2017 (במיליוני ש"ח)	גידול (במיליוני ש"ח)	גידול ב-%
אופנועים	77%	274.9	79%	259.0	15.9	6%
רכב פרטי	17%	60.9	14%	47.4	13.5	29%
רכב אחר	6%	22.4	7%	22.5	(0.1)	(1%)
סה"כ	100%	358.2	100%	328.9	29.3	9%

- הוצאות הנהלה וכלליות בשנת 2018 לאחר זקיפת הוצאות ליישוב תביעות והוצאות רכישה הסתכמו ב- 14.7 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך 12.3 מיליוני ש"ח בשנת 2017.
- התוצאות העסקיות הינן לאחר שיבוב ועדכון של הערכות תביעות תלויות בגין צו חציה (ראה [סעיף הסדרי חציה](#) בתיאור עסקי המאגר חלק ב').

6. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

גובה הערך המהוון של הקצבאות שישולמו לנפגעים ואופן היווןן של אותן קצבאות, נקבע בתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות").

ביום 1 באוקטובר, 2017 נכנס לתוקף תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 (להלן: "תיקון" ו-"תקנות"), אשר הפחית את שיעור ריבית ההיוון הקבועה בתקנות ל-2% משיעור של 3% שהיה מקובל עד אז. התיקון כלל מנגנון לקביעת שיעור זה ועדכונו כל ארבע שנים בהסתמך על תשואות ממוצעות של אגרות חוב ממשלתיות.

עד למועד התיקון, ובהתאם לפסקי דין של בית המשפט העליון שקבעו ששיעור ריבית ההיוון בעת חישוב ניכוי קצבאות הביטוח הלאומי מהפיצוי שנפסק לניזוק יהיה של 3%, היוונו בתי המשפט גם את סכום הפיצויים שנפסקו בגין תביעות עיתיות שסולקו בסכום חד פעמי, באותו השיעור, וכך הושווה שיעור ריבית ההיוון בניזיקין, לשיעור ריבית ההיוון לפי התקנות.

החברה העריכה כי לתיקון האמור עלולה להיות השלכה על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להם נפגעי תאונות עבודה ובהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

בהתאם לכך, ביצע המאגר אומדן של השפעת העדכון האמור והגדיל את ההפרשות בשנת 2016 בסך של כ- 172,641 אלפי ש"ח. בשנת 2017 עדכנה החברה את ההפרשות כאמור בסך של כ- 83,395 אלפי ש"ח, כך שיתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2017 היתה בסך של 256,036 אלפי ש"ח. בשנת 2018 לא חלו שינויים מהותיים בהפרשות אלו. יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2018 הינה בסך של 238,314 אלפי ש"ח.

למועד הדוחות הכספיים, בקביעת אומדן השפעת העדכון כאמור, לצורך היוון התשלומים העתידיים, השתמשה החברה בשיעור היוון של 2% עד לשנת 2019 ובשיעור היוון של 1% משנת 2020 ואילך.

בשנת 2018, במסגרת דיון שהתקיים בנושא זה בבית המשפט העליון הוקמה וועדה בין משרדית לבחינת ריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין (להלן – "הוועדה"). בחודש ינואר 2019 פרסמה הוועדה דוח להערות הציבור ("דוח הוועדה"). ביום 28 בינואר, 2019 הודיע בית המשפט העליון כי הוועדה מעוניינת להשלים את הבחינה של מספר נושאים, כפי שצויין בדוח הוועדה וכי לאחר קבלת הערות הציבור, צפויה הוועדה לפרסם את דוח הוועדה הסופי בחודש אפריל 2019.

בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת התיקון או דוח הוועדה האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן אין להן עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

7. תשלומים לנושאי משרה – באלפי ש"ח

סה"כ	הפרשות סוציאליות והטבות אחרות	סה"כ משכורות ומענקים		
1,052	252	800	מנהל/ת	1.
703	146	557	מנהל/ת	2.
685	142	543	מנהל/ת	3.
671	153	518	מנהל/ת	4.
508	144	364	מנהל/ת	5.

8. השפעת גורמים חיצוניים

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר - [חלק ג'](#).

9. עדכוני חקיקה

ראה פרק 1 תיאור עסקי המאגר חלק ג' [סעיף 3.1](#).

10. בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השירוי לאופנועים

לענין בג"צ שהוגש ביום 11 בדצמבר, 2016 נגד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר בקשר לתעריפי הביטוח השירוי לאופנועים, ואשר נדחתה ביום 27 בפברואר 2019, ראה [באור 15](#) לדוחות הכספיים של המאגר.

11. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות והליכים משפטיים כנגד החברה

- לענין בקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה, ראה באור [14א](#) לדוחות הכספיים של המאגר.
- לענין עתירות והליכים משפטיים נוספים שהוגשו כנגד החברה, ראה באור [14ב](#) לדוחות הכספיים.

12. שינויים בכהונת נושאי משרה וחברי הדירקטוריון בתקופת הדוח ואחריו

- א. ביום 20 במרס, 2018 סיים מר אמיל וינשל, את כהונתו כיו"ר דירקטוריון בחברה. ביום 8 באפריל, 2018 מונה מר מיכאל קלמן כיו"ר דירקטוריון החברה במקומו של אמיל וינשל.
- ב. ביום 20 במרס, 2018 סיים מר יונה סנה, את כהונתו כדירקטור וכחבר וועדת ביקורת בחברה. החל מאותו יום מונתה גב' רוני גינור כדירקטורית וחברת וועדת ביקורת במקומו של יונה סנה.
- ג. ביום 20 במרס, 2018 מונה מר אייל בן סימון כדירקטור בחברה. ביום 17 במאי, 2018 מונתה גב' קרן גרניט כדירקטורית בחברה במקומו של אייל בן סימון, שסיים את תפקידו באותו יום.
- ד. ביום 26 בדצמבר, 2018 הודיע מר אילן שמיר על סיום כהונתו כמנכ"ל החברה ביום 31 במרס 2019, ערן כהן מונה כמנכ"ל במקומו של אילן שמיר החל מיום 1 באפריל, 2019.
- ה. ביום 17 בפברואר, 2019 הודיע פרופ' יהודה כהנא האקטואר הממונה של החברה על פרישתו מתפקיד זה ביום 31 באוגוסט, 2019, ביום 18 במרס, 2019 מינה דירקטוריון החברה את אלון תמיר לכהן כאקטואר ממונה של החברה מיום 1 בספטמבר, 2019. המינוי האמור כפוף לאישור הממונה.

13. אסטרטגיה עסקית

המאגר הוקם כדי לספק ביטוח רכב חובה לכל פונה, אשר לא הצליח להשיג ביטוח רכב חובה ע"י חברת ביטוח.

תעריפי המאגר נקבעים על ידי הממונה על בסיס הערכת הסיכון הטהור הממוצע בשוק בתוספת שלא תפחת מ-25% - האמורה להתאים את תעריפי הסיכון הממוצעים בשוק לסיכונים הטמונים במבוטחים על ידי המאגר, וזאת בכפוף לכך שאם התעריף יוצר דמי ביטוח פרוהיביטיביים, ניתן להפחיתם כנגד סבסוד מתאים של השוק החופשי.

לפיכך האסטרטגיה העסקית של המאגר אינה מכוונת למקסם רווח, אלא מחד, להגיע לכדי איזון על ידי הקטנת ההפסדים, ככול שהדבר נתון בידי לאור הנסיבות שתוארו והכוחות המוגבלים העומדים לרשותו, ומאידך, לספק את ביטוח רכב החובה למי שלא יכול להשיגו אצל מבטח.

האמצעים בהם משתמש התאגיד המנהל את המאגר ליישום היעדים הנ"ל מבוססים על תהליכים ונהלים שנועדו לתת שירות נאות וזמין; לשם כך התאגיד מעמיד לרשות הפונים אליו מגוון אמצעים: אתר אינטרנט של החברה אשר זמין להפקת הצעות ביטוח, אשר גם כולל מידע כללי ואישי בכל עת; קבלת קהל ומתן שירותים בשמונת סניפינו הפזורים ברחבי הארץ; מוקד קשרי לקוחות הכולל מענה אנושי בשעות פעילות החברה וכן מענה ממוכן 24 שעות ביממה.

בנוסף, וכחלק מזמיונות הביטוח מאפשר התאגיד (בכפוף לדין) לחברות הביטוח או סוכניהן למכור ביטוח בשם המאגר תוך תקשורת ישירה למחשב התאגיד על מנת להפיק את הביטוח לאלתר (אם מתמלאים התנאים לכך).

במסגרת יישוב התביעות, שהוא נדבך מרכזי בפעילות המאגר, חותר התאגיד לתשלום תגמולי ביטוח המשקפים את המגיע לנפגע לפי הדין ובהתאם לממצאים, המידע והמסמכים שברשותו, כולל אלו שנמסרו לו על ידי הנפגע או בגינו.

האיומים על המאגר נובעים בעיקר מהעדר שליטה על התעריף, ובכלל זה תעריף שאינו מתאים ליעדי המאגר.

לפיכך, האסטרטגיה העיקרית של התאגיד המנהל היא לקבוע תכניות ששיגו את שתי המטרות המרכזיות של התאגיד המנהל, שנמנו לעיל, היינו: שירות יעיל וזמין לציבור הנזקק לביטוח באמצעות הפול ואיזון, ככל הניתן, בין הפרמיה לבין עלות הסיכון. הכל באופן שתכניות העבודה יישמו את הוראות הרגולציה החלות על הפול.

14. במשך תקופת הדו"ח התקיימו 27 ישיבות של הדירקטוריון וועדותיו.

חברי הדירקטוריון מודים להנהלת החברה ועובדיה על תרומתם לעבודה המאומצת בפעילות של מאגר.

התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
(מנהל ההסדר לפי הדין של הביטוח השירי)

אילן שמיר – מנכ"ל

מיכאל קלמן – יו"ר הדירקטוריון

18 במרס, 2019

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול הצהרה (certification)

אני, אילן שמיר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) לשנת 2018 (להלן: הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של המאגר לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס למאגר, מובא לידיעתנו על ידי אחרים במאגר, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של המאגר והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי שאירע בחציון השני שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של המאגר, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של המאגר לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי.אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול הצהרה (certification)

אני, **רן מורה-צדק**, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) לשנת 2018 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של המאגר לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס למאגר, מובא לידיעתנו על ידי אחרים במאגר, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של המאגר והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי שאירע בחציון השני שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים במאגר המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של המאגר, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של המאגר לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי- הפול

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי – הפול (להלן: המאגר) אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של המאגר תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של המאגר לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת המאגר בפיקוח הדירקטוריון, העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של: "Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission" (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2018, הבקרה הפנימית של המאגר על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יו"ר הדירקטוריון : מיכאל קלמן

מנכ"ל : אילן שמיר

מנהל כספים : רן מורה-צדק

תאריך אישור הדוח : 18.3.19

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות

של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ - בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיו"ר - "הפול" (להלן "המאגר") ליום 31 בדצמבר, 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ("COSO"). הדירקטוריון והנהלה של המאגר אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, המאגר קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2018, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של המאגר לימים 31 בדצמבר, 2018 ו-2017 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2018 והדוח שלנו, מיום 18 במרס, 2019, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

פרק ג'

**המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי -
הפול**

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2018

המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2018

תוכן העניינים

דף

2

דוח רואה החשבון המבקר

3

דוחות על המצב הכספי

4

דוחות רווח או הפסד

5

דוחות על תזרימי המזומנים

6-33

באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות
של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

ביקרנו את הדוחות המצורפים על המצב הכספי של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול (להלן - המאגר) לימים 31 בדצמבר, 2018 ו- 2017 ואת דוחות רווח או הפסד ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2018, 2017 ו- 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות ההנהלה של המאגר. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי ההנהלה של המאגר וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של המאגר לימים 31 בדצמבר, 2018 ו- 2017 ואת תוצאות פעולותיו ותזרימי המזומנים שלו לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2018, 2017 ו- 2016, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- PCAOB בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר ליום 31 בדצמבר, 2018 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO והדוח שלנו מיום 18 במרס, 2019 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של המאגר.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
18 במרס, 2019

31 בדצמבר		באור	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
			נכסים
3,617	4,346		הוצאות רכישה נדחות
2,529,500	2,818,451	<u>ב1</u>	חלקן של חברות הביטוח בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו
66,200	79,005		חברות ביטוח המשתתפות במאגר
3,093	1,322	<u>4</u>	חייבים ויתרות חובה
28,948	26,498		מזומנים ושווי מזומנים
<u>2,631,358</u>	<u>2,929,622</u>		סך כל הנכסים
			התחייבויות
2,533,497	2,823,223	<u>8</u>	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
380	426		בניכוי - חלקה של קרנית בשם אבנר בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ביטוח משותף)
<u>2,533,117</u>	<u>2,822,797</u>		
260	352	<u>5</u>	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
40,000	40,000	<u>6</u>	פקדונות של חברות הביטוח המשתתפות במאגר
24,374	21,590		פרמיות מראש
33,607	44,883	<u>7</u>	זכאים ויתרות זכות
98,241	106,825		
<u>2,631,358</u>	<u>2,929,622</u>		סך כל ההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

18 במרס, 2019			
תאריך אישור הדוחות הכספיים	מיכאל קלמן יו"ר הדירקטוריון	אילן שמיר מנכ"ל	רן מורה צדק מנהל כספים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2016	2017	2018		
אלפי ש"ח				
277,825	330,615	381,017	<u>9</u>	פרמיות שהורווחו
140	138	139		הכנסות מימון
277,965	330,753	381,156		סך הכל הכנסות
687,151	711,621	795,220		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו בניכוי - חלקה של קרנית בשם אבנר בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (ביטוח משותף)
235	147	122		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר
686,916	711,474	795,098	<u>10</u>	עמלות והוצאות רכישה אחרות
5,961	8,192	10,190	<u>11</u>	הוצאות הנהלה וכלליות
11,559	12,283	14,669		סך הכל הוצאות
704,436	731,949	819,957		הפסד
(426,471)	(401,196)	(438,801)		הרכב ההפסד:
(137,890)	(166,188)	(149,850)		נזקף לחובת חברות הביטוח
(288,581)	(235,008)	(288,951)		חלקן של חברות הביטוח בגידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו
(426,471)	(401,196)	(438,801)		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

(426,471)	(401,196)	(438,801)
288,581	235,008	288,951
137,890	166,188	149,850
-	-	-

הפסד
גידול בחלקן של חברות הביטוח בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
הפסד שנזקף לחובת חברות הביטוח

התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:

שינוי בנכסים והתחייבויות:

628	(1,732)	92
(4,451)	(1,631)	(12,805)
(2,847)	(186)	1,771
3,195	2,658	(2,784)
7,269	(755)	11,276

עלייה (ירידה) בתאגיד המנהל של המאגר הישראלי לביטוח רכב
חובה - הפול
עלייה ביתרת חברות הביטוח המשתתפות במאגר
ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה
עלייה (ירידה) בפרמיות מראש
עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות

3,794	(1,646)	(2,450)
-------	---------	---------

מזומנים, נטו (ששימשו לפעילות) שנבעו מפעילות שוטפת

3,794	(1,646)	(2,450)
-------	---------	---------

שינוי במזומנים ושווי מזומנים

26,800	30,594	28,948
--------	--------	--------

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה

30,594	28,948	26,498
--------	--------	--------

יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול (להלן - המאגר) פועל כשותפות של חברות הביטוח בישראל בענף רכב חובה במטרה לבטח כלי רכב אשר חברות הביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים שנקבעו לכלי רכב מסוגם.

המאגר מתנהל על-פי תקנון המהווה חוזה בין כל המבטחים המשתתפים בביטוח המשותף. ביום 1 בינואר, 2002 הוקם מתוקף תקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוחי שיורי ומנגנון לקביעת תעריף), התשס"א - 2001, התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - התאגיד המנהל), שתפקידו לנהל את המאגר. כל הוצאות הניהול של התאגיד המנהל מחויבות למאגר.

בעלי המניות של התאגיד המנהל הינם כל חברות הביטוח בישראל המבטחות רכב חובה ושיעור החזקת כל אחד מהם בתאגיד המנהל נקבע לפי חלקו בשוק ביטוח רכב חובה.

ב. עד לשנת חיתום 2012, על פי תקנון החברה, חלקן של חברות הביטוח בכיסוי הביטוחי נקבע לכל שנת חיתום על-פי חלקה היחסי של כל חברה בענף רכב חובה בשנה קודמת. בחודש פברואר 2013 תוקן תקנון החברה, כך שחלקן של חברות הביטוח בכיסוי הביטוחי יקבע החל משנת חיתום 2013 על פי חלקה היחסי של כל חברה בענף רכב חובה בשנת החיתום השוטפת.

ג. הגדרות

בדוחות הכספיים אלה:

המאגר	- המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול.
התאגיד המנהל	התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ.
צדדים קשורים	- כהגדרתם ב- IAS 24.
בעלי עניין	- כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010.
הממונה	- הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
חוק הפיקוח	- חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
חוזי ביטוח	- חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוח משמעותי מצד אחר (בעל הפוליסה), על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
התחייבויות בגין חוזי ביטוח	- עתודות ביטוח ותביעות תלויות.
פרמיות	- פרמיות לרבות דמים.
פרמיות שהורווחו	- פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
מדד	- מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס מדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט ההתחייבויות הביטוחיות.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 והתקנות שהותקנו על פיו.

3. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי, הכוללים בעיקר את הנכסים וההתחייבויות של החברה, הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו מספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, כפי שנדרש בתקן חשבונאות - IAS 1.

4. מדיניות חשבונאית עקבית

המדיניות החשבונאית יושמה בדוחות הכספיים באופן עקבי בכל התקופות המוצגות.

ב. עיקרי האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים ואקטואריים, המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של החברה, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות לרבות ציפיות לעתיד, ככל שניתנות להערכה, בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה, בין היתר, עקב שינויים רגולטוריים שפורסמו או צפויים להתפרסם בתחומי הביטוח ואשר קיימת אי וודאות באשר לאופן התממשותם והשלכותיהם.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנה העוקבת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על שיטות הערכה אקטואריות כמפורט בבאור 8 להלן.

ההערכות האקטואריות נעשות על סמך ניסיון העבר ומבוססות, בעיקר, על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצג את מה שיקרה בעתיד. השתנות בגורמי הסיכון, השתנות בתמהיל המבוטחים, בשכיחות האירועים או בחומרתם, וכן שינוי המצב המשפטי עשויים להשפיע באופן מהותי על גובה ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח. בהקשר זה ראה גם באור 12 (ה) להלן.

1. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות של המאגר ומטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו שקלים חדשים.

2. פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך הדיווח, בהתאם לתנאי ההסכם. הפרשי הצמדה הנובעים מההתאמה כאמור, נזקפים לדוח רווח או הפסד.

ד. חוזי ביטוח

1. פרמיות

דמי הביטוח בענף רכב חובה, בו פועל המאגר, נרשמים בעת פרעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

דמי הביטוח מתייחסים לתקופת ביטוח של עד שנה. ההכנסות מפרמיות ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו.

דמי ביטוח מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך הדיווח נרשמים כהכנסות מראש ומוצגים בסעיף פרמיות מראש.

ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי הפוליסות.

2. סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לישוב תביעות, תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עידכון ההפרשה לתביעות התלויות ועלויות הטיפול הישירות בגינן שנרשמה בשנים קודמות.

3. התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות רכישה נדחות

עתודות הביטוח והתביעות התלויות הכלולים בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח והוצאות הרכישה הנדחות חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי) התשע"ג - 2013, הנחיות הממונה ושיטות אקטואריות מקובלות לחישוב תביעות תלויות, וזאת בהתאם לשיקול דעתו של האקטואר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. סעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, מורכב מעתודת ביטוח ותביעות תלויות, כלהלן:

4.1 הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה (Unearned Premium Reserve) משקפת את דמי הביטוח המתייחסים לתקופת ביטוח שלאחר תאריך הדיווח.

4.2 הפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency Reserve): הפרשה זו נרשמת במידה והפרמיה שטרם הורווחה (בניכוי ההוצאות הרכישה הנדחות) אינה מכסה את העלות הצפויה בגין חוזי הביטוח.

4.3 תביעות תלויות מחושבות לפי השיטות כמפורט להלן:

(א) התביעות התלויות והוצאות עקיפות ליישוב תביעות מחושבות על בסיס הערכה אקטוארית שחושבה על ידי האקטואר הממונה של המאגר, פרופ' יהודה כהנא.

(ב) שיבובים בגין תביעות בהן מעורב אופנוע עם רכב אחר נלקחים בחשבון בבסיס הנתונים לפיו מחושבות ההערכות האקטואריות של התביעות התלויות.

(ג) להערכת המאגר התביעות התלויות הינן נאותות, וזאת בהתחשב בכך שהתביעות התלויות מחושבות על בסיס אקטוארי ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש ל-IBNR.

5. בדיקת נאותות ההתחייבות בביטוח כללי

החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי כמפורט בביאור 12א' (3) ו- 12א' (5).

6. הוצאות רכישה נדחות כוללות עמלות לסניפים והוצאות הנהלה וכלליות בקשר עם רכישת פוליסות, המתייחסות לפרמיות שטרם הורווחו. הוצאות הרכישה מחושבות לפי שיעור ההוצאות בפועל או לפי שיעור תקני, שנקבע בתקנות הממונה, כאחוז מההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרת מזומנים לשימוש מיידי ופקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנים להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

ו. הפרשות

הפרשה בהתאם ל- IAS 37 מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא כי החברה תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

ז. הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח, להוצאות הקשורות ברכישה (הנכללות בסעיף עמלות והוצאות רכישה אחרות) וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם לחישוב פנימי של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמסו.

ח. הכרה בהכנסה

פרמיות בביטוח כללי נרשמות כהכנסות על בסיס דוחות תפוקה חודשיים. ההכנסות מפרמיה ברוטו ושינויים בפרמיה שטרם הורווחה בגינה, נרשמים בסעיף פרמיות שהורווחו, ברוטו.

פרמיות בענף רכב חובה נרשמות בעת פירעון הפרמיה הואיל והכיסוי הביטוחי מותנה בתשלום הפרמיה.

פרמיות מפוליסות שתחילת הביטוח שלהן לאחר תאריך המאזן נרשמים כהכנסות מראש. ההכנסות שנכללו בדוחות הכספיים הינן לאחר ביטולים שנתקבלו מבעלי פוליסות.

ט. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה. לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר, 2021.

בחודש נובמבר 2018 הוחלט ב- IASB להציע דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 בשנה אחת ליום 1 בינואר 2022.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

ט. להלן שיעורי השינוי של המדד ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		לשנה שהסתיימה ביום
	מדד ידוע	מדד בגין	
	%		
	1.2	0.8	31 בדצמבר, 2018
(9.8)	0.3	0.4	31 בדצמבר, 2017

באור 3: - פירוט רווח או הפסד בהתאם לסוגי כלי הרכב המבטחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2016			2017			2018		
כלי רכב	אחרים	סה"כ	כלי רכב	אחרים	סה"כ	כלי רכב	אחרים	סה"כ
אופנועים	אחרים	סה"כ	אופנועים	אחרים	אלפי ש"ח	אופנועים	אחרים	סה"כ
277,825	37,038	314,863	330,615	65,855	396,470	381,017	88,732	469,749
140	22	162	138	29	167	139	32	171
277,965	37,059	315,024	330,753	65,884	396,637	381,156	88,764	469,920
687,151	61,016	748,167	711,621	126,379	838,000	795,220	166,862	962,082
235	14	249	147	(10)	137	122	12	134
686,916	61,002	747,918	711,474	126,389	837,863	795,098	166,850	961,948
5,961	2,941	8,902	8,192	4,849	13,041	10,190	6,369	16,559
11,559	1,819	13,378	12,283	2,608	14,891	14,669	3,408	18,077
704,436	65,762	770,198	731,949	133,846	865,795	819,957	176,627	996,584
(426,471)	(28,703)	(455,174)	(401,196)	(67,962)	(469,158)	(438,801)	(87,863)	(526,664)

באור 4: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר		להלן ההרכב:
2017	2018	
אלפי ש"ח		
3,007	1,234	קרנית- דמי השבה לציבור המבוטחים (*) אחר
86	88	
3,093	1,322	

(*) בהתאם לחוזר ביטוח 2016-1-14 בדבר השבת כספים מקרנית לציבור המבוטחים. הסכום מתייחס לפוליסות שתאריך התחלת הביטוח שלהן החל ביום 1 בינואר, 2017 ועד 31 בדצמבר, 2018.

באור 5: - התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

היתרה נובעת מהתחשבויות שוטפת בגין דמי הניהול של חודש דצמבר וזיכוי החברה בגין השקעות התאגיד המנהל ברכוש קבוע.

באור 6: - פקדונות של חברות ביטוח המשתתפות במאגר

הפקדונות נתקבלו מחברות הביטוח המשתתפות במאגר לצורך כיסוי מיידי של תשלומי תביעות. הפקדונות אינם צמודים, אינם נושאים ריבית ולא נקבע להם זמן פרעון.

באור 7: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר		להלן ההרכב:
2017	2018	
אלפי ש"ח		
29,246	40,567	זכאים בגין תביעות והחזרי פרמיות ספקים ונותני שירותים מוסדות עמלות לתשלום קרנית
-	2	
8	23	
376	471	
3,977	3,820	
33,607	44,883	

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו בענף רכב חובה

א. ההתחייבויות, נטו בגין חוזי ביטוח, אשר חושבו על ידי האקטואר פרופ' יהודה כהנא,

ליום 31 בדצמבר						
שייר		ביטוח משותף		ברוטו		
2017	2018	2017	2018	2017	2018	
אלפי ש"ח						
						אופנועים
122,472	127,830	-	-	122,472	127,830	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
2,104,855	2,277,001	370	426	2,105,225	2,277,427	תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
2,227,327	2,404,831	370	426	2,227,697	2,405,257	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,032	3,634	-		3,032	3,634	בניכוי הוצאות רכישה נדחות
2,224,295	2,401,197	370	426	2,224,665	2,401,623	סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו בגין אופנועים
						כלי רכב אחרים
23,670	25,026	-	-	23,670	25,026	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
282,120	392,940	10	-	282,130	392,940	תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
305,790	417,966	10	-	305,800	417,966	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח
585	712	-		585	712	בניכוי הוצאות רכישה נדחות
305,205	417,254	10	-	305,215	417,254	סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו בגין כלי רכב אחרים
						סך הכל ההתחייבות, נטו בגין חוזי ביטוח, נטו
146,142	152,856	-	-	146,142	152,856	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
2,386,975	2,669,941	380	426	2,387,355	2,670,367	תביעות תלויות והפרשה לפרמיה בחסר
2,533,117	2,822,797	380	426	2,533,497	2,823,223	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,617	4,346	-		3,617	4,346	בניכוי הוצאות רכישה נדחות
2,529,500	2,818,451	380	426	2,529,880	2,818,877	סה"כ התחייבויות ביטוחיות, נטו

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח, נטו בענף רכב חובה (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בענף רכב חובה, בניכוי הוצאות רכישה נדחות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
שייר		ביטוח משותף		ברוטו	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
אלפי ש"ח					
2,294,492	2,529,500	1,379	380	2,295,871	2,529,880
יתרה לתחילת השנה					
709,229	778,655	-	-	709,229	778,655
עלות התביעות המצטברת בגין שנת החיתום השוטפת (*)					
26,994	22,428	148	122	27,142	22,550
שינוי באומדן עלות התביעות המצטברת בגין שנות חיתום קודמות					
736,223	801,083	148	122	736,371	801,205
סך השינוי בעלות התביעות המצטברת					
תשלומים לשוב תביעות במהלך השנה:					
(3,699)	(5,414)	-	-	(3,699)	(5,414)
(497,516)	(506,718)	(1,146)	(76)	(498,662)	(506,794)
בגין שנת חיתום שוטפת					
(501,215)	(512,132)	(1,146)	(76)	(502,361)	(512,208)
בגין שנות חיתום קודמות					
2,529,500	2,818,451	380	426	2,529,880	2,818,877
סך תשלומים לתקופה					
יתרה לסוף השנה					

(*) הסכומים בשנת 2018 ו-2017 כוללים הפרשה הלוקחת בחשבון ירידה בריבית ההיוון על פי המלצות וועדת וינוגרד בסך של 72,121 אלפי ש"ח ו- 81,541 אלפי ש"ח, בהתאמה.

להרחבה ראה גם באור 114 להלן.

1. יתרות הפתיחה והסגירה כוללות: תביעות תלויות, הפרשה לפרמיה בחסר, פרמיה שטרם הורווחה ובניכוי הוצאות רכישה נדחות.
2. עלות התביעות המצטברת (Ultimate) הינה: יתרת תביעות תלויות, פרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות בתוספת סך תשלומי התביעות כולל הוצאות ישירות ועקיפות לשוב תביעות.
3. התשלומים כוללים הוצאות עקיפות לשוב תביעות (הוצאות הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות החיתום.
4. עלות התביעות המצטברת מתעדכנת על סמך המודל לאור התפתחות התביעות בפועל.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ג. בדיקת הערכת התביעות התלויות (לאחר ביטוח משותף) בענף רכב חובה

ליום 31 בדצמבר, 2018										
שנת חיתום										
סה"כ	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
אלפי ש"ח מותאמים למדד נובמבר 2018 (*)										
	5,414	3,743	3,405	2,202	2,711	2,958	2,984	3,734	4,204	13,275
	-	60,335	36,716	25,902	22,955	27,196	29,790	29,629	38,674	79,178
	-	-	140,570	107,049	80,378	90,487	81,166	73,868	97,772	156,941
	-	-	-	189,353	177,938	170,904	143,052	121,566	152,531	222,518
	-	-	-	-	238,278	243,519	204,099	173,892	193,657	275,646
	-	-	-	-	-	313,777	271,303	221,898	244,156	327,098
	-	-	-	-	-	-	325,607	276,367	287,078	391,489
	-	-	-	-	-	-	-	301,972	316,092	424,213
	-	-	-	-	-	-	-	-	338,203	453,065
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	461,854
	778,655	717,715	583,393	448,330	412,550	420,794	366,471	348,613	368,665	416,625
	-	716,616	591,871	500,650	432,649	410,152	363,156	318,593	367,212	406,849
	-	-	578,815	499,011	460,252	425,236	385,884	315,665	370,117	419,762
	-	-	-	495,306	458,697	438,245	396,716	321,056	367,268	492,142
	-	-	-	-	464,359	453,162	403,264	330,433	375,773	487,866
	-	-	-	-	-	466,906	406,511	338,510	383,010	504,745
	-	-	-	-	-	-	417,233	332,200	395,136	510,025
	-	-	-	-	-	-	-	350,021	385,339	511,424
	-	-	-	-	-	-	-	-	376,184	508,590
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	492,993
(173,928)		1,099	4,578	(46,976)	(31,710)	(41,671)	(20,517)	(28,965)	(8,916)	(851)
(4.16%)		0.15%	0.78%	(10.48%)	(7.33%)	(9.80%)	(5.17%)	(9.02%)	(2.43%)	(0.17%)
5,137,088	778,655	716,616	578,815	495,306	464,359	466,906	417,233	350,021	376,184	492,993
2,375,362	5,414	60,335	140,570	189,353	238,278	313,777	325,607	301,972	338,203	461,854
2,761,726	773,241	656,281	438,245	305,953	226,081	153,129	91,626	48,049	37,981	31,139
56,725										
2,818,451										
2,822,797										
4,346										
2,818,451										

תביעות ששולמו (מצטבר) בסוף השנה

לאחר שנה ראשונה
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים
אומדן תביעות מצטברות (כולל תשלומים) לסוף שנה
לאחר שנה ראשונה (**)
לאחר שנתיים
לאחר שלוש שנים
לאחר ארבע שנים
לאחר חמש שנים
לאחר שש שנים
לאחר שבע שנים
לאחר שמונה שנים
לאחר תשע שנים
לאחר עשר שנים

חסור ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה

שיעור סטייה ביחס לשנה הראשונה שלא כוללת צבירה, באחוזים

אומדן תביעות מצטברות ליום 31 בדצמבר, 2018

תשלומים מצטברים עד ליום 31 בדצמבר, 2018

יתרת התביעות התלויות

תביעות תלויות עד וכולל שנת חיתום 2008

סך התחייבויות ביטוחיות ליום 31 בדצמבר, 2018

הרכב

התחייבויות בגין חוזי ביטוח
הוצאות רכישה

(*) הסכומים לעיל מובאים בערכים מותאמים למדד וזאת על מנת לאפשר בחינת ההתפתחות על בסיס ערכים ריאליים.
(**) אומדן התביעות המצטברות בסוף השנה הראשונה כולל את העתודה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

ד. נתונים בדבר שנות חיתום

שנת חיתום							
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
אלפי ש"ח							
216,435	231,062	237,736	240,727	250,103	288,058	356,138	393,180
(139,616)	(192,607)	(237,165)	(232,054)	(256,857)	(308,481)	(381,351)	(410,997)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018
דמי ביטוח ברוטו
הפסד בשייר בגין שנת חיתום
מצטבר עד לתאריך הדוח

ה. הרכב הפסד כולל

הפסד כולל בגין שנות חיתום קודמות	הפסד כולל בגין שנת חיתום שוטפת (*)
ברוטו	אלפי ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר:

(27,804)	(410,997)	2018
(32,492)	(368,704)	2017
(126,688)	(299,783)	2016

(*) סכומי ההפסד בשנת החיתום השוטפת בשנים 2018, 2017 ו- 2016 כוללים הפרשה הלוקחת בחשבון ירידה בריבית ההיוון על פי המלצות וועדת וינוגרד בסך של 72,121 אלפי ש"ח, 81,541 ו- 60,615 אלפי ש"ח, בהתאמה.

להרחבה ראה גם [באור 14](#).

ו. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית

- ההערכה האקטוארית מתבססת על נתוני התשלומים במונחי ברוטו. הביטוח המשותף על ידי קרנית בשם אבנר - איגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ - נגזר מההערכה זו, בהתאם לשיעורי הביטוח המשותף שחלו בכל שנת חיתום.
- התביעות התלויות לשנות החיתום שלפני וכולל שנת חיתום 2006, נכללו על בסיס אומדני החברה ולא על בסיס הערכה אקטוארית הואיל ומדובר בתיקי תביעות שלגביהם קיים מידע מפורט וברור העולה על אומדן סטטיסטי אקטוארי.

ז. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח

1. מודלים אקטואריים לתביעות תלויות

לצורך הערכת התביעות התלויות נעשה שימוש במודלים האקטואריים המפורטים להלן, בשילוב ההנחות השונות. בחירת השיטה האקטוארית נקבעת על סמך שיקול דעת ולפי מידת ההתאמה של השיטה למקרה, לעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. במקרים מסוימים האקטואר מעדכן את המודלים בגין מגמות, פסיקה, שינויי חקיקה או גורמים אחרים העשויים להשפיע על התביעות בעתיד באופן שונה מאשר התפתחות בעבר.

(א) [Interactive Claims Reserving and modeling System - ICRFS](#):

שיטה זו מתבססת על ניתוח התשלומים (ערכים לא מצטברים) בפועל לשם מציאת מודל המתאר את תבנית התשלומים לפי שנת החיתום, שנת התשלום והפיגור בין מועד התאונה לבין מועד התשלום. התאמת המודל נעשית על ידי בחינה דינמית של הסטיות הריבועיות בין התוצאות בפועל לבין התוצאה החזויה (שיטת הריבועים הפחותים).

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

2. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

1. מודלים אקטואריים לתביעות תלויות (המשך)

שיטה זו מביאה להערכת התביעות התלויות, יחד עם הערכת התביעות שטרם דווחו (I.B.N.R. ו-I.B.N.E.R.).

(ב) Chain ladder / Link ratios

שיטה זו מתבססת על התפתחות התביעות ההיסטוריות (התפתחות התשלומים ו/או התפתחות סך התביעות, התפתחות כמות התביעה ועוד), כדי להעריך את ההתפתחות הצפויה לתביעות הקיימות והעתידיות.

(ג) שיטת עלות אקטוארית משוקללת

שיטה זו מתבססת על העלות האקטוארית של כל קבוצת מבוטחים (פרטי או מסחרי, קבוצת הנפח, גיל הנהג, עם ובלי השתתפות עצמית ועם וללא הוצאות רפואיות) (להלן - הקבוצה). לכל קבוצה מבצעים דגימות (עם החזרות) של התביעות המשתייכות לה (סכומים ששולמו והערכות הפרטניות לכל תביעה שטרם נסגרה), ומתקבל תיק התביעות שהתקבל בדגימה. חוזרים על הדגימות אלפי פעמים ומקבלים התפלגות תוצאות המשקפת את הערכים המבוקשים, כגון Best Estimate, ואת ההפלגות של הערכים הללו. מכך ניתן לחשב את מרווחי הבטחון הנדרשים. בשיטה זו ההתפלגויות המתקבלות הן סימולטיביות ואינן פרמטריות. הדגימות מתבססות על שנות בסיס מפותחות בהן משקל התביעות הסגורות גבוה מהתביעות הפתוחות. בחירת שנות הבסיס הרלוונטית נעשית לפי מבחנים סטטיסטיים.

שיטה זו מבליטה את השפעת השינויים בהרכב התיק המבוטח מבחינת נפח המנוע, גיל הנהג, השתתפות עצמית וביטול ההוצאות הרפואיות, תוך התחשבות בסיכונים הרנדומלים ובסיכונים הסיסטמיים (פנימיים וחיצוניים).

ההתחייבויות הביטוחיות לכל שנת חיתום בין השנים 1995-2006 חושבו בהתבסס על ההערכות הפרטניות של מחלקת התביעות. שיטות א' ו-ב' שימשו כאמצעי בקרה בלבד. לכל שנת חיתום לשנים 2007-2018 ההערכה האקטוארית התבססה על שיטה ג'.

2. ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

- הערכת התביעות התלויות מתחשבת בתיקונים בפקודת רכב מנועי (נוסח חדש) ובחוק הפל"ד מחודש יולי 2009 לפיהם הפקודה לא דורשת יותר כיסוי ביטוחי לגבי שירותים רפואיים הכלולים בתוספת השנייה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי והצו לפי סעיף 8(ז) לחוק, לרבות ההשתתפות העצמית בגינם (להלן - השירותים הרפואיים) וכי האחריות לפי חוק הפל"ד, לא חלה לגבי השירותים הרפואיים שמקבלים הנפגעים עקב תאונת דרכים - אך זאת רק ביחס לנפגעים הזכאים לקבל שירותים רפואיים מחוק ביטוח בריאות ממלכתי. התיקונים בחקיקה חלים על שירותים רפואיים שיינתנו לנפגעים מיום 1 בינואר, 2010 ואילך (כלומר מאמצע שנת חיתום 2009).
- לא נערך היוון לתביעות התלויות, זאת מאחר ולמאגר אין תיק השקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות.
- נכללה הערכה לשיבובים בגין הסדר החצייה של הפיצויים בין רכב קל לכבד.

באור 8: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

2. ההנחות והמודלים המהותיים לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

2. ההנחות העיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית (המשך)

- הערכות האקטואר וההערכות הפרטניות של החברה, מתחשבות בהשלכות של השינויים במדיניות המוסד לביטוח לאומי לגבי נפגעי תאונות דרכים שעשויים להיחשב גם כנפגעי תאונות עבודה, בהשלכות של פסק הדין בנוגע ל"שנים האבודות" וכן בתיקונים לחוק הפלת"ד.
- הערכת האקטואר מתחשבת בהלכת בית המשפט העליון מחודש ינואר 2014 כי יש לפסוק הפסדי פנסיה בנוסף להפסדי שכר.
- הערכת האקטואר מיישמת במלואה את עמדת הממונה בדבר נוהג מיטבי לחישוב עתודת ביטוח בביטוח כללי מחודש ינואר 2015, ראה גם [באור 12 א' \(5\)](#) להלן.
- הערכת האקטואר כוללת אומדן בשל השפעת העדכון הצפוי בשיעורי ריבית ההיוון של המוסד לביטוח לאומי- ראה גם [באור 14 ג'](#) להלן.

3. רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

- ההערכה האקטוארית כפופה לאי וודאות משמעותית. האומדנים האקטואריים לחיזוי התביעות התלויות, מתייחסים לתוחלת התביעות. בגלל האופי הסטוכסטי של תשלומי התביעות, יש אפשרות של סטיות סביב התוחלת. בנוסף לכך, האומדן הסטטיסטי מבוסס על הנחות שונות, אשר לא בהכרח יתממשו. במידה ויחול שינוי באופן סילוק התביעות או לחילופין בהיקף התביעות המדווחות, עלול להיווצר פער בין ההערכה האקטוארית לבין התוצאה בפועל.
- היות והמודל האקטוארי מבוסס על ניסיון העבר, הרי ששינוי לא צפוי בהנחות המודל או בהתנהגות התביעות, יגרמו לשינוי בעתודה.
- יצוין שסיכונים אלו נלקחו בחשבון תחת דרישות עמדת הממונה באומדנים לסיכונים הסיסטמיים.

באור 9: - פרמיות שהורווחו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		
288,257 (10,432)	356,030 (25,415)	387,731 (6,714)
277,825	330,615	381,017

פרמיות בביטוח רכב חובה
גידול בהפרשה לפרמיה שטרם הורווחה

סה"כ פרמיות שהורווחו

באור 10: - עמלות והוצאות רכישה אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		
2,568	3,793	4,731
4,597 (1,204)	5,065 (666)	6,188 (729)
5,961	8,192	10,190

עמלות רכישה
הוצאות רכישה אחרות
גידול בהוצאות רכישה נדחות

באור 11: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
אלפי ש"ח			
17,221	16,569	18,670	שכר עבודה ונלוות
10,267	12,146	13,021	מיכון ועיבוד נתונים (כולל פחת)
1,355	1,367	1,437	שכר דירה והחזקת משרדים
1,638	2,006	2,512	הוצאות בנק
413	553	516	הדפסות וצורכי משרד
2,907	2,587	2,601	ייעוץ מקצועי ומשפטי
1,086	1,247	1,340	תקשורת, דואר ושליחויות
148	132	124	ביטוח אחריות מקצועית ורכוש אחר
452	538	530	הוצאות אי.אס.או. (I.S.O.)
546	406	387	שכר דירקטורים
623	487	619	אחרות
36,656	38,038	41,757	
(20,500)	(20,690)	(20,900)	בניכוי סכומים שסווגו לסעיפים:
(4,597)	(5,065)	(6,188)	שינוי בהתחייבות ותשלומים בגין חוזי ביטוח (ראה
			באור 2(ד) לעיל)
			עמלות והוצאות רכישה אחרות
11,559	12,283	14,669	

באור 12: - ניהול סיכונים

א. כללי

1. תיאור תמציתי של ענף הביטוח שבו פועלת החברה

המאגר פועל בתחום ביטוח חובה בלבד כשותפות של חברות הביטוח בישראל במטרה לבטח כלי רכב אשר חברות הביטוח אינן מבטחות לפי התעריפים הרגילים שנקבעו לכלי רכב מסוכן.

בביטוח השיורי באמצעות המאגר מבוטחים:

- אופנועים, שמבוטחים בביטוח שיורי עקב הסיכון הגדול הטמון בהם.
- בעלי רכב ונהגים, שחברות ביטוח אינן מבטחות אותם לפי התעריפים הרגילים מפאת ריבוי תאונות שהיו מעורבים בהן, עבירות על חוקי התעבורה שהורשעו בהן, או מסיבות אחרות הקשורות למדיניות החיתום של כל אחת מהן.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

1. תיאור תמציתי של ענף הביטוח שבו פועלת החברה (המשך)

- החל משנת 2016, בעקבות חוזר הממונה שעדכן את תעריפי הביטוח של החברה בביטוח רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון החלו להיות מבוטחים בפול גם בעלי רכבים, אשר לגביהם תעריף הביטוח בפול נמוך ביחס לתעריף הביטוח בשאר חברות הביטוח.

המאגר מתנהל על-פי תקנון המהווה חוזה בין כל המבטחים המשתתפים בביטוח המשותף.

פוליסת ביטוח רכב חובה מכסה את בעל הפוליסה והנוהג מפני כל חבות לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה - 1975, בשל נזק גוף שנגרם כתוצאה משימוש ברכב מנועי לנהג ברכב, לנוסעים ברכב, או להולכי רגל שנפגעו על ידי הרכב. תביעות ברכב חובה מתאפיינות ב"זנב ארוך" LONG TAIL דהיינו, לעיתים חולף זמן רב ממועד קרות האירוע ועד מועד הסילוק הסופי של התביעה.

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית

א) ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח כללי כוללות את המרכיבים העיקריים הבאים:

- הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה
- הפרשה לפרמיה בחסר
- תביעות תלויות
- ובניכוי - הוצאות רכישה נדחות.

ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה והוצאות הרכישה הנדחות מחושבות בדרך שאינה תלויה בהנחות כלשהן ולכן אינן חשופות לסיכון הרזרבה. לעניין האופן בו מחושבות הפרשות אלה ראה [באור 2](#) לעיל בדבר מדיניות חשבונאית.

ב) בהתאם להוראות הממונה התביעות התלויות מחושבות על ידי אקטואר, על-פי שיטות אקטואריות מקובלות באופן עקבי לשנה הקודמת (ראה סעיף 5(ב) להלן). בחירת השיטה האקטוארית המתאימה לכל ענף ביטוח ולכל שנת אירוע/חיתום, נקבעת על סמך שיקול דעת לפי מידת ההתאמה של השיטה לענף ולעיתים נעשה שילוב בין השיטות השונות. ההערכות מתבססות בעיקרן על ניסיון העבר של התפתחות תשלומי התביעות ו/או התפתחות סכום התשלומים וההערכות הפרטניות. ההערכות כוללות הנחות בדבר עלות התביעה הממוצעת, עלויות הטיפול בתביעות ושכיחות התביעות. הנחות נוספות יכולות להתייחס לשינויים בשערי הריבית ובעיתוי ביצוע התשלומים. תשלומי התביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישוב תביעות, בניכוי שיבובים והשתתפויות עצמיות.

ג) השימוש בשיטות אקטואריות המבוססות על התפתחות התביעות מתאים בעיקר כאשר קיים מידע יציב ומספק בתשלומי התביעות ו/או בהערכות הפרטניות כדי להעריך את סך עלות התביעות הצפויה. כאשר המידע הקיים בניסיון התביעות בפועל אינו מספק, משתמש האקטואר לעיתים, בחישוב המשקלל בין אומדן ידוע (בחברה ו/או בענף) כגון LR לבין התפתחות התביעות בפועל. משקל גדול יותר ניתן להערכה המבוססת על ניסיון ככל שהזמן עובר ומצטבר מידע נוסף על התביעות.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

2. עקרונות חישוב ההערכה האקטוארית (המשך)

(ד) כן נכללות הערכות איכותיות ושיקול דעת באשר למידה שמגמות העבר לא ימשכו בעתיד. לדוגמה: עקב אירוע חד פעמי, שינויים פנימיים, כגון שינוי בתמהיל התיק, במדיניות החיתום ונוהלי הטיפול בתביעות וכן בגין השפעת גורמים חיצוניים כגון פסיקה משפטית, חקיקה וכו'. כאשר שינויים כאמור לעיל, לא באו לידי ביטוי באופן מלא בניסיון העבר, האקטואר מעדכן את המודלים ו/או מבצע הפרשות ספציפיות על סמך הערכות סטטיסטיות ו/או משפטיות לפי העניין.

(ה) בתביעות גדולות בעלות אופי לא סטטיסטי, העתודה נקבעת (בברוטו ובניכוי חלקה של קרנית בשם אבנר) על סמך חוות דעת מומחי החברה, ובהתאם להמלצות יועציהם המשפטיים.

3. פירוט השיטות האקטואריות וההנחות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית

(א) לפירוט השיטות האקטואריות לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח ראה [באור 18](#) לעיל.

(ב) החברה בוחנת את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי שנכללו בעמדת הממונה מחודש ינואר 2015.

בהתאם לעקרונות אלו:

עתודה שחושבה על ידי אקטואר, תחשב כ"עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח" אם קיים סיכוי סביר למדי ("fairly likely") כי ההתחייבות הביטוחית שנקבעה תספיק לכיסוי התחייבויות המבטח. לגבי תביעות תלויות בענפי חובה וחבויות הבחינה של "סיכוי סביר למדי" תכוון לאומדן הסתברות של 75% לפחות. יחד עם זאת, ככל שישנן מגבלות בניתוח הסטטיסטי, יפעיל האקטואר שיקול דעת ויתכן שימוש בשיטות אקטואריות מקובלות. במסגרת זו יש להתייחס לסיכון הרנדומלי ולסיכון הסיסטמי.

4. רגישות ההפרשות לשינויים בהנחות

לפירוט הרגישות ההפרשות לשינויים בהנחות האקטואריות, ראה [באור 18\(3\)](#) לעיל.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

א. כללי (המשך)

5. שינויים בהנחות העיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות בגין חוזי ביטוח כללי

בשנים 2018, 2017 ו-2016 שינה המאגר חלק מהאומדנים וההנחות בהם השתמש בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות. לשינויים אלה היתה השפעה כמפורט להלן:

(א) בעקבות בחינת נאותות ההתחייבויות על פי עקרונות הנוהג המיטבי, בשנים 2018, 2017 ו-2016, מצא המאגר כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בסך של 28,244 אלפי ש"ח, 18,580 אלפי ש"ח ו-72,856 אלפי ש"ח, בהתאמה.

(ב) ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

ראה [באור 14](#) בדבר עדכון ההתחייבויות הביטוחיות של המאגר בעקבות שינוי בריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי.

ב. הסיכונים

1. למאגר אין שיקול דעת בלקיחה או אי לקיחת סיכונים של מבוטחים בעייתיים היות ועצם פעילותו היא לקיחת מבוטחים מסוכנים שכלל שוק הביטוח סירב לבטחם.

2. תעריפי המאגר אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הממונה, ומכסים רק חלק מהסיכון.

3. אין למאגר השקעות מכל סוג שהוא ואי לכך אינו נחשף לסיכוני השקעות.

4. אין למאגר ביטוח משנה, הסיכונים הביטוחיים של המאגר מכוסים על ידי חברות הביטוח.

5. ניהול הסיכונים במאגר מתמצה בעיקר בהשגת היעד של הלימות התשלומים לנפגעים המכוסים על ידו.

ג. סיכוני שוק וסיכוני נזילות

סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית ובמדד.

סיכון נזילות הינו הסיכון שהמאגר יידרש לממש את נכסיו במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיו.

עם זאת, מאחר וההתחייבויות הביטוחיות של המאגר מכוסות באופן שוטף על ידי חברות הביטוח, אין למאגר חשיפה לסיכוני שוק ולסיכוני נזילות.

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני ציות ותפעול

הסיכון התפעולי מתייחס להפסד שנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים, אנשים או מערכות פנימיות או כתוצאה מאירוע חיצוני לארגון.

המאגר נוקט בפעולות שונות בתחום ניהול הסיכונים התפעוליים:

- עריכת תוכנית Disaster Recovery Plan (DRP) להקמה מחדש של המערכות המיכוניות במקרה של אירוע חיצוני קטסטרופאלי שיפגע במשרדי המאגר.
- למאגר נוהל מעילות והונאות, מונה גורם אחראי ובוצעו סקרי סיכונים בנושא. כמו כן, ביצע המאגר הערכת סיכונים לביקורת הפנימית במטרה לגבש תוכנית ביקורת רב שנתית, ממוקדת סיכונים, מתוך הכרה כי קיומם והאפקטיביות של תהליכי ביקורת ובקרה פנימית עשויים להפחית את הסיכונים התפעוליים.
- במאגר הוגדרה תוכנית לניהול סיכוני IT (מערכות מידע) על פי דרישות חוזר הממונה ומונו יועצים חיצוניים לניהול סיכוני מערכות המידע.
- במסגרת יישום הוראות סעיף 404 לחוק "Sarbanes-Oxley" ובהתאם להנחיות הממונה, בוצע תהליך של הערכת סיכונים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות, נקבעו בקורות שמטרתן למנוע או לצמצם את הסיכונים שנמצאו. במסגרת זאת, אימץ המאגר את מודל הבקרה הפנימית של ה-COSO, המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת להערכת הבקרה הפנימית.
- פעילות המאגר כפופה להוראות הממונה והתקנות שמחוקקות מטעמו, כמו כן המאגר כפוף להוראות החוק השונות, לתקדימים ולהליכים משפטיים אשר עשויים להשפיע על תוצאותיה הכספיות. במאגר מכהן ממונה על הציות המבצע בקרת ציות ומעקב אחר הוראות החוק, עדכוני חוזרי הממונה וההנחיות מטעמה. הממונה על הציות מדווח להנהלה ולדירקטוריון במסגרת ועדת הציות ובהתאם למדיניות האכיפה והציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

ה. סיכונים ביטוחיים

סיכון הביטוח כולל, בין היתר:

1. סיכוני חיתום

הסיכון לשימוש בתמחיר שגוי כתוצאה מליקויים בתהליך החיתום ומהפער בין הסיכון בעת התמחור וקביעת הפרמיה, לבין ההתרחשות בפועל כך שהפרמיות הנגבות אינן מספיקות לכיסוי תביעות עתידיות והוצאות. כאמור, תעריפי המאגר אינם כלכליים ו/או אקטואריים מלאים, אלא מוכתבים בלעדית על ידי הממונה, ומכסים רק חלק מהסיכון.

2. סיכוני רזרבה

הסיכון להערכה לא נכונה של ההתחייבויות הביטוחיות אשר עלולה לגרום לכך שהרזרבות האקטואריות אינן מספיקות לכיסוי כל ההתחייבויות והתביעות. המודלים האקטואריים שעל פיהם, בין היתר, מעריך המאגר את ההתחייבויות הביטוחיות, מבוססים על כך שדפוס ההתנהגות והתביעות בעבר מייצגים את העתיד לקרות. חשיפת המאגר מורכבת מהסיכונים הבאים:

(א) סיכון מודל - הסיכון לבחירת מודל שגוי לתמחור ו/או להערכת ההתחייבויות הביטוחיות;

באור 12: - ניהול סיכונים (המשך)

ה. סיכונים ביטוחיים (המשך)

(ב) סיכון פרמטר - הסיכון לשימוש בפרמטרים שגויים וביניהם הסיכון שהסכום שישולם עבור סילוק ההתחייבויות הביטוחיות של המאגר, או שמועד סילוק ההתחייבויות הביטוחיות, יהיה שונה מהצפוי.

ראה [באור 8](#) לעיל בדבר העקרונות, ההנחות והמודלים המהותיים ששימשו לצורך קביעת ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח.

עם זאת, מאחר וההתחייבויות הביטוחיות של המאגר מכוסות באופן שוטף על ידי חברות הביטוח, אין למאגר חשיפה לסיכונים ביטוחיים.

באור 13: - עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לאמור [בבאור 1\(א\)](#) לעיל חברות הביטוח בישראל הינן בעלי עניין במאגר, מרבית הנכסים וההתחייבויות בדוח על המצב הכספי נוצרו כתוצאה מעסקאות עמן חלק מפעילות המאגר.

להלן מפורטות עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים שאינן חלק מהפעילות השוטפת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
אלפי ש"ח			
74	67	60	ביטוח ושיפוי דירקטורים ונושאי משרה
75	65	63	ביטוח רכוש וחבויות
546	406	387	שכר חברי הדירקטוריון
(** 2,422)	974	(* 1,052)	משכורת והוצאות נלוות למנכ"ל

(*) ראה [באור 17ד'](#) בדבר פרישת מנכ"ל החברה לאחר תקופת הדוח.

(**) ב-2016 שולמו עלויות שכר למנכ"ל שפרש ולמנכ"ל שהחל לכהן במהלך השנה. הסכום כולל גם מענק פרישה בסך 348 אלפי ש"ח, ששולם למנכ"ל שפרש.

באור 14: - התחייבויות תלויות

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות

להלן פירוט בקשות לאישור תובענה ייצוגית שהוגשו כנגד המאגר:

1. אהרון יצחק נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ ת"א 51378-06-17

ביום 22 ביוני, 2017 הוגשה על ידי מר אהרון יצחק (להלן - "המבקש") בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - "הפול").

סכום התובענה הייצוגית עומד על סך של 14.5 מיליון ש"ח וזאת בגין תקופת השבה של 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.

עניינה של התובענה הייצוגית במימוש זכותם הנטענת של מעסיקים כלפי הפול להשבת כספים ששילמו לעובדיהם כ"דמי פגיעה" בגין תקופת הזכאות הראשונה, כהגדרתה בסעיף 94(א) לחוק הביטוח הלאומי, (נוסח משולב), תשנ"ה - 1995, למרות שעובדיהם לא יכלו לעבוד בתקופה האמורה עקב היותם נפגעים בתאונות דרכים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה והמכוסים בפוליסות ביטוח שהונפקו על ידי הפול.

ביום 14 בינואר, 2018 הגיש הפול את תשובתו לבקשה לאישור תובענה ייצוגית. טענות הפול כנגד הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, כוללות, בין היתר, את הטענה כי אין לנהל הליך של תובענה ייצוגית בנסיבות בהן מדובר למעשה בתובענה שהיא נזיקית במהותה ואף מותנית. כמו כן, טען הפול כי התובענה הייצוגית אינה עונה על אחד המקרים הקבועים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות בהם ניתן להגיש הליך של תובענה ייצוגית. בנוסף לאמור לעיל, נטען בתשובת הפול כי בניגוד לטענות המבקש, אין כל חובת גילוי ו/או השבה אקטיבית המוטלת עליו בנוגע לדמי הפגיעה בתקופת הזכאות הראשונה וכי כל מעסיק שפונה לפול בעניין נענה וככל שמגיעים לו דמי הפגיעה אלו משולמים. הפול כפר בטענותיו הנוספות של המבקש, וטען בתשובתו כי לא הוכחה כל הפרת דין שנעשתה מצידו בנוגע לתשלום דמי הפגיעה, כי הוא נענה מדי שנה למאות דרישות של מעסיקים לתשלום דמי הפגיעה וכי אין כל בסיס לטענה כי המעסיקים אינם מודעים לזכותם לתבוע ממבטח דמי פגיעה עבור תקופת הזכאות הראשונה בהתאם לתנאים הקבועים בדיון ובהתקיימם.

יצוין, שגם בהקשר לעילה הייצוגית (בהיבט הקבוצתי) התובענה איננה עומדת בדרישות הדיון על מנת שתוכר כתובענה ייצוגית. עוד יצוין, כי הוגשו בקשות דומות לאישור תובענה ייצוגית כנגד חברות ביטוח נוספות אשר דיון קדם המשפט בעניינם קבוע לאותו מועד שיתקיים בתיק זה.

ביום 12 באפריל, 2018 הוגשה תגובת המבקש לתשובת הפול במסגרתה חזר, בין היתר, על טענותיו העיקריות.

ביום 26 באפריל, 2018 התקיים דיון קדם משפט אשר נשמע בצוותא חדא עם בקשות דומות שהוגשו נגד חברות ביטוח נוספות, כאמור לעיל. במהלך הדיון, המליץ בית המשפט בפני ב"כ המבקשים לשקול, לנוכח סיכוייה של הבקשה, את המשך הדיון בתובענות הייצוגיות ואף ניתנה לו שהות של 45 יום לצורך הגשת הודעה מתאימה לבית המשפט.

ביום 9 ביולי, 2018 הודיע המבקש כי הוא מעוניין להמשיך בבירור הבקשות לאישור וכי כוונתו להסתלק משתי בקשות לאישור בלבד (שהוגשו נגד 2 חברות אחרות) מתוך 8 בקשות לאישור שהוגשו נגד חברות ביטוח נוספות באותו עניין.

ביום 4 באוקטובר, 2018 התקיים דיון קדם משפט. לאחר דין ודברים ממושכים שהתנהלו במסגרת אותו דיון, ניתנה החלטה לפיה התבקשו המבקשים להודיע האם הם עומדים על קיום חקירות נגדיות בבקשות לאישור או שמא ניתן להגיש סיכומים על בסיס המסמכים המצויים בפני בית המשפט וללא צורך בחקירות נגדיות של המצהירים השונים.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

בנוסף ובמסגרת אותה החלטה אמורה, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור השונות העוסקות באותו עניין ואף קבע דיון הוכחות לחקירת המצהירים ליום 18 במרס, 2019.
ביום 5 בנובמבר, 2018 הודיע ב"כ המבקשים כי הם עומדים על חקירת המצהירים. לאור זאת, יתקיים דיון הוכחות כפי שנקבע, ביום 18 במרס, 2019.
להערכת המאגר, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

2. ת"צ 10428-09-17 שרבטייב ואח' נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה (להלן - "הפול" ואח' -

ביום 14 בספטמבר, 2017 הגישה אילנה שרבטייב (להלן - "המבקשת") בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים לאשר את ניהול התובענה כתובענה ייצוגית (להלן - "הבקשה לאישור" ו- "התובענה") נגד 13 חברות ביטוח, ובהן הפול (להלן בסעיף זה - "המשיבות" ו-"החברה" בהתאמה).

לטענת המבקשת, המשיבות נמנעות מהוספת הפרשי הצמדה ו/או ריבית לסכומים אשר נפסקו לחובתן על-ידי רשות שיפוטית, ובכך מפרות את סעיף 5(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה הקובע כי במקרים בהם החייב אינו משלם במועד את חובו הפסוק בהתאם להחלטה של רשות שיפוטית, יש להוסיף לסכום זה הפרשי הצמדה, ריבית רגילה וריבית פיגורים, החל מהמועד בו היה על החייב לשלם את החוב הפסוק ועד למועד תשלומו בפועל.

הנזק האישי של המבקשת נגד החברה עומד על סכום של 210.47 ש"ח. המבקשים, בהעדר נתונים מדויקים בנוגע לנזק המצרפי של הקבוצה, מעריכים את הנזק בעשרות מילוני שקלים אם לא יותר מכך.

עילות התביעה המפורטות בבקשה לאישור הן: הפרת חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 והפרת חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979.

הסעדים המתבקשים במסגרת התובענה הם: להורות לכל אחת מהמשיבות לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה את התוספת בגין הפרשי הצמדה וריבית בתוספת ריבית צמודה בהתאם לסעיף 5(ב) לחוק בתוספת הפרשי ריבית והצמדה מהיום בו היה על המשיבות לשלם את החוב הפסוק בפועל ועד למועד בו ישולמו הסכומים הנתבעים במסגרת תובענה זו. לחייב את המשיבות לתקן את מדיניותן כך שהן תחויבנה לקיים את הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, ולהוסיף הפרשי הצמדה וריבית בתוספת ריבית צמודה, בכל מקרה בו החוב הפסוק ישולם על ידן במועד המאוחר ממועד הפירעון.

ביום 28 במרס, 2018 הגישו המשיבות 1, 7, 9, 10, 11 ו-13, ובהן החברה, את תשובתן לבקשה לאישור. ביום 2 במאי, 2018 הגישה המבקשת בקשה להארכת המועד להגשת כתב התשובה מטעמה. במסגרת הבקשה ציינה המבקשת כי בכוונתה להגיש בקשה לדחיית מועד הדיון הקבוע בתיק. בית המשפט קבע כי החלטתו לעניין הארכה תינתן לאחר הגשת הבקשה לדחיית מועד הדיון.

ביום 7 במאי, 2018 הוגשה בקשה לדחיית מועד הדיון בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה ודחה את הדיון ליום 5 בנובמבר, 2018.

ביום 4 ביולי, 2018 נעתר בית המשפט לבקשת המבקשת למתן ארכה להגשת תגובתה לתשובות המשיבות כך שזו תוגש עד ליום 6 בספטמבר, 2018.

ביום 19 בפברואר, 2019 התקיים דיון קדם משפט בו טענה כב' השופטת כי אמנם התשלום על ידי המשיבות אינו צריך להיות מיידי, אך לא ראוי שכל חברה תשלם מתי שתרצה וכי התובענה מטילה זרקור על בעיה בתחום, בעיה שייתכן ודרושה בה הסדרה. עוד טענה כב' השופטת, כי עניין התשלום תוך 30 ימים הינו מוכר בפרקטיקה, אך יש הסכמים שקובעים מועד לתשלום ויש הסכמים שלא קובעים זאת - מצב שאינו רצוי לדעתה.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

השופטת המליצה לצדדים לגשת לגישור והוסכם, לבסוף, כי תוך 10 ימים יודיעו כל הצדדים האם הם מסכימים לגישור. עד עתה כל המשיבות מלבד אחת הודיעו על הסכמתן לגישור. טרם ניתנה החלטה ולא נקבע מועד לדיון בתיק.

להערכת המאגר, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

3. ת"צ 8322-05-18 אורי ברעם נ' התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב בע"מ (להלן - "הפול")

ביום 8 במאי, 2018 הגיש מר אורי ברעם (עו"ד במקצועו) (להלן: "המבקש") בקשה לאישור תביעה כתובענה ייצוגית נגד הפול (להלן: "בקשת האישור").

עניינה של בקשת האישור בפוליסת ביטוח חובה לאופנועים. לטענת המבקש, הפול גובה מבעלי רכב דו גלגלי פרטיים, "שכל חטאם הינו שהם מדווחים לרשויות המס על הוצאותיהם", פרמיה עסקית, המיועדת עבור רכב "בבעלות אחרת", אשר יקרה, לפי הטענה, בעשרות ולעיתים מאות אחוזים מפרמיית ביטוח חובה שהפול גובה עבור אותם אופנועים ומבוטחים בדיוק, אשר ההבדל היחידי הינו שאלו אינם מדווחים לרשויות המס על הוצאותיהם.

לפי הנטען בבקשת האישור, הפול יצרה מבחן מקפח, נוגד דין, לא רלוונטי ומעוות, על בסיסו היא משיתה פרמיות ביטוח מנופחות, לפי הנטען, על חלק ניכר ממבוטחיה, ללא כל קשר לשאלת הסיכון האמתי הנובע ממבוטחים אלו; כך, לפי הנטען, הפול קבעה נוהל, על דעת עצמה וללא ביסוס בדיון, לפיו די בכך שמבוטח מזדכה על עלויותיו של כלי הרכב אל מול רשויות המס, כדי שתראה בכלי הרכב ככזה המשמש את המבוטח "לצרכי עסקי", ומשכך תדרוש כי המבוטח ישלם פרמיה "עסקית" (קרי, המיועדת לרכב בבעלות אחרת, שאינה פרטית) הגבוהה יותר כאמור מאשר פרמיית ביטוח "רגילה", לרכב בבעלות פרטית.

טענה נוספת שמועלית בגדרי הבקשה היא, כי הרגולטור קבע שלושה תנאים מצטברים שרק אם כולם חלים, רשאית הפול לגבות פרמיה "עסקית", והם: (1) הרכב רשום של שם יחיד שאינו תאגיד; (2) הרכב משמש למטרת עסקו של היחיד או גוף אחר; (3) על הפול לסווג את כלי הרכב מאותו הסוג באותו האופן, עליו להודיע על כך לממונה על הביטוח ועל הממונה שלא להתנגד לכך. לטענת המבקש, הפול לא עמדה בתנאים אלו כאשר גבתה פרמיה "עסקית" מחברי הקבוצה הנטענת.

סכום התביעה האישית עומד על 733 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית עומד על 19.5 מיליון ש"ח.

הקבוצה אשר בשמה מבוקש להגיש את התובענה הוגדרה כ: "כל מבוטח שהמשיבה סיווגה את רכבו הדו גלגלי כרכב 'בבעלות אחרת' למרות שסיווגו הנכון הינו רכב 'בבעלות פרטית', וגבתה פרמיית ביטוח מוגדלת בהתאם, וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשה זו ועד למועד אישורה כייצוגית".

ביום 13 בדצמבר, 2018 הוגשה תשובת הפול לבקשת האישור. ביום 3 בינואר, 2019 הוגשה תגובת המבקש לתשובת הפול כאמור. התיק נקבע לדיון מקדמי ליום 16 ביוני, 2019.

להערכת המאגר, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי הבקשה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

א. בקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות כנגד החברה והתאגיד המנהל, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשה מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:
34,000	2	צוין סכום המתייחס לחברה
-	1	לא צוין סכום המתייחס לחברה

ב. הליכים משפטיים נוספים

1. בג"ץ 6917/17 שלומית אסל בר לביא, ער"ד נ' מדינת ישראל – המפקח על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ו-4 אח' –

בחודש ספטמבר 2017 הוגשה לבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק עתירה נגד מדינת ישראל - הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, מדינת ישראל - משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מדינת ישראל- משרד המשפטים, "הפול" המאגר הישראלי לביטוחי רכב (להלן בסעיף זה: "הפול") וקרנית קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים.

העתירה מבוססת על הסברה כי כל הכלים החשמליים מהווים "רכב מנועי" כהגדרתו של מונח זה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה - 1975 (להלן - "חוק הפלת"ד") אשר מאומץ על ידי פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל 1970 (להלן - "פקודת הביטוח"). העתירה מתמקדת בשני סוגים של כלים חשמליים: אופניים חשמליים וקורקינטים חשמליים. בכל הנוגע לטענות ביחס לפול מלין העותר על כך שלא נקבעו תעריפי ביטוח שיורי לביטוח אופניים חשמליים, תוך שנטען כי היה מקום לקבוע כן לנוכח היותם של אופניים חשמליים "רכב מנועי" כמשמעות מונח זה בפקודת הביטוח.

הפול וקרנית הגישו את תגובותיהן לעתירה (בנפרד). המשיבות 1-3 הגישו את תגובתן לעתירה ביום 8 בפברואר, 2018.

ביום 7 ביוני, 2018 התקיים דיון בעתירה, ובהמשך לכך ביום 10 ביוני, 2018 ניתן פסק דין אשר דחה את העתירה.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים משפטיים נוספים (המשך)

2. עת"מ 59611-12-17 בייפוס נ' הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ואח' –

בחודש דצמבר, 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, עתירה מנהלית נגד הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") ונגד הפול.

במסגרת העתירה מבוקש כי יינתן צו שיחייב את הממונה, ליתן טעם מדוע לא תפעיל סמכותה בחוק הפיקוח של שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") ותורה לפול, לשלם לעותרות סך של 606,931 ש"ח, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מיום 9 בדצמבר, 2000.

העותרות הן אלמנתו ושתי בנותיו הקטנות של מבוטח של הפול, רוכב אופנוע, אשר הלך לעולמו בעקבות פגיעה בתאונת דרכים ביום 2 ביוני, 2005.

במסגרת העתירה מלינות העותרות על כך שהממונה דחתה תלונת הציבור אשר הוגשה לפי חוק הפיקוח ביחס לניכוי גמלאות שארים בעת תשלום על ידי הפול.

העותרות הגישו בעבר תביעה לבית המשפט המחוזי בירושלים נגד הפול לתשלום פיצויים לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, אשר ביום 9 בדצמבר, 2010. ניתן פסק דין, שהורה בין היתר על ניכוי גמלאות השארים מסכום הנזק הפסוק. הפול פעלה בהתאם לפסק הדין ושילמה לעותרות פיצויים בסך של 578,707 ש"ח.

העותרות הגישו ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין אשר נדחה.

לטענת העותרות, לאחר דחיית הערעור התקבלה בקשת רשות ערעור בהליך אחר, אשר בעטיה פנו העותרות לפול ביום 16 בנובמבר, 2016 בדרישה לתשלום הסכום נשוא העתירה. משבקשתן נדחתה, פנו העותרות לממונה בבקשה כי תורה לפול לשאת בתשלום הנוסף המבוקש כאמור, אך כאמור זו לא מצאה להתערב בהחלטת הפול.

הפול הגיש את תגובתו המקדמית לעתירה ביום 4 במרס, 2018. גם הממונה הגישה את תגובתה המקדמית לעתירה. ביום 14 במאי, 2018 ניתנה החלטה לפיה דיון בעתירה יתקיים ביום 18 באוקטובר, 2018 וכי המשיבות רשאיות להגיש תשובה לעתירה בליווי תצהיר.

ביום 1 ביולי, 2018 הגיש הפול תשובה (משלימה) לעתירה בליווי תצהיר. הדיון בעתירה נדחה (מסיבות התלויות בב"כ הממונה) ליום 25 באוקטובר, 2018.

ביום 25 באוקטובר, 2018 התקיים דיון בעתירה במסגרתו חזרו בהן העותרות מהגשת העתירה וזו נמחקה, בהתאם להמלצת בית המשפט.

3. עת"מ 22462-01-18 צביקה זאבי פרקש ואח' נ' הממונה על הביטוח באגף שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ואח' –

בחודש ינואר, 2018 הוגשה לבית המשפט עתירה מנהלית נגד הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") ונגד הפול (עת"מ 22462-01-18). העתירה המנהלית הוגשה ע"י מורים לנהיגה בטענה להעלאת תעריפי הביטוח השיויר לאופנועים המשמשים ללימוד נהיגה.

לפי הנטען בעתירה המנהלית, החלטת הממונה להוסיף מקדם של "כל נהג" למקדם "לימוד נהיגה" לתעריף ביטוח החובה של כלים בבעלות מורי נהיגה הינה החלטה אשר חורגת ממתחם הסבירות, חורגת מעיקרון המידתיות ופוגעת בזכויות יסוד.

ביום 10 באוקטובר, 2018 ניתן פסק דין לפיו העתירה המנהלית תימחק. ביום 15 בנובמבר, 2018 הוגשה מחדש על ידי העותרים עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק נגד הממונה על הביטוח, רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ונגד הפול, במסגרת הליך בג"ץ 8115/18.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. הליכים משפטיים נוספים (המשך)

הפול הגיש את תגובתו המקדמית לעתירה ביום 31 בינואר, 2019. המשיבה 1, רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון, טרם הגישה את תגובתה, וזו הגישה בקשת ארכה נוספת ביום 14 במרס, 2019. טרם נקבע דיון בעתירה.

להערכת המאגר המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי העתירה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

4. בג"ץ 7944/18 סוהיל משרקי ואח' נגד מדינת ישראל- משרד האוצר ואחרים-

בחודש נובמבר 2018 הוגשה לבית המשפט עתירה מנהלית נגד הממונה על הביטוח, רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון ונגד הפול וחברות ביטוח נוספות. העתירה הוגשה ע"י סוכני ביטוח מהמגזר הערבי אשר טוענים כי בוטלו ו/או הוגבלו סמכויותיהם של לחיתום תעודות ביטוח חובה לפי פקודת רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.

הסעד אותו מבקשים העותרים הינו: "להורות למשיבים לתת טעם, מדוע בוטלו ו/או הוגבלו סמכויותיהם של העותרים לחיתום תעודות ביטוח חובה לפי פקודת רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970".

מרבית הטענות בעתירה מופנות כלפי חברות הביטוח, בעוד שלגבי הפול נטען בשלהי העתירה, אגח אורחא וללא כל פירוט, כי עלות הביטוח השיורי אצל המשיבה גבוהה מאשר בחברות הביטוח בשוק החופשי, כי הביטוח אצל המשיבה אינו נגיש, כביכול, וכי ההתנהלות מול המשיבה הינה "קשה" [בלשון העותרים] כביכול.

הפול הגישה את תגובתה המקדמית לעתירה ביום 10 בינואר, 2019, במסגרתה הובאו טענות הן לסילוק העתירה על הסף והן לדחייתה לגופה. הוגשו גם תגובות מטעם יתר מרבית המשיבות.

ביום 27 בינואר, 2019 ניתנה החלטה לפיה המשיבים שטרם הגישו תגובות מקדמיות מטעמם רשאים לעשות כן עד ליום 28 בפברואר, 2019.

ביום 28 בפברואר, 2019 ניתנה החלטה לפיה המדינה תגיש את תגובתה המקדמית לעתירה עד ליום 14 באפריל, 2019. טרם נקבע דיון בעתירה.

להערכת המאגר המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטית שקיבל, סביר יותר כי העתירה תידחה מאשר שהיא תתקבל.

באור 14: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. הליכים אחרים

ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי –

ביום 1 באוקטובר, 2017 נכנס לתוקף תיקון לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 (להלן: "תיקון" ו-"תקנות"), אשר הפחית את שיעור ריבית ההיוון הקבועה בתקנות ל-2% משיעור של 3% שהיה מקובל עד אז. התיקון כלל מנגנון לקביעת שיעור זה ועדכנו כל ארבע שנים בהסתמך על תשואות ממוצעות של אגרות חוב ממשלתיות.

עד למועד התיקון, ובהתאם לפסקי דין של בית המשפט העליון שקבעו ששיעור ריבית ההיוון בעת חישוב ניכוי קצבאות הביטוח הלאומי מהפיצוי שנפסק לניזוק יהיה של 3%, היוונו בתי המשפט גם את סכום הפיצויים שנפסקו בגין תביעות עיתיות שסולקו בסכום חד פעמי, באותו השיעור, וכך הושווה שיעור ריבית ההיוון בנזיקין, לשיעור ריבית ההיוון לפי התקנות.

החברה העריכה כי לתיקון האמור עלולה להיות השלכה על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להם נפגעי תאונות עבודה ובהתאמה יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

בהתאם לכך, ביצע המאגר אומדן של השפעת העדכון האמור והגדיל את ההפרשות בשנת 2016 בסך של כ- 172,641 אלפי ש"ח. בשנת 2017 עדכנה החברה את ההפרשות כאמור בסך של כ- 83,395 אלפי ש"ח, כך שיתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2017 היתה בסך של 256,036 אלפי ש"ח. בשנת 2018 לא חלו שינויים מהותיים בהפרשות אלו. יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר, 2018 הינה בסך של 238,314 אלפי ש"ח.

למועד הדוחות הכספיים, בקביעת אומדן השפעת העדכון כאמור, לצורך היוון התשלומים העתידיים, השתמשה החברה בשיעור היוון של 2% עד לשנת 2019 ובשיעור היוון של 1% משנת 2020 ואילך.

בשנת 2018, במסגרת דיון שהתקיים בנושא זה בבית המשפט העליון הוקמה וועדה בין משרדית לבחינת ריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין (להלן – "הוועדה"). בחודש ינואר 2019 פרסמה הוועדה דוח להערות הציבור ("דוח הוועדה"). ביום 28 בינואר, 2019 הודיע בית המשפט העליון כי הוועדה מעוניינת להשלים את הבחינה של מספר נושאים, כפי שצויין בדוח הוועדה וכי לאחר קבלת הערות הציבור, צפויה הוועדה לפרסם את דוח הוועדה הסופי בחודש אפריל 2019.

בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת התיקון או דוח הוועדה האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן אין להן עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

באור 15: - בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השיורי לאופנועים

ביום 11 בדצמבר, 2016 הגישה החברה נגד הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה" או "המשיבה"), עתירה למתן צווים על תנאי, בקשה לצו ביניים ולקיום דיון דחוף אשר תויקת בתיק בג"צ 9609-16. עניינה של העתירה הוא בקביעת תעריפי הביטוח השיורי לאופנועים, במסגרתה, טענה החברה כי בפרסום החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה (מיום 29 בספטמבר, 2016 - חוזר ביטוח 15-1-2016), הפרה הממונה שתי הוראות דין מרכזיות: תקנה 5 לתקנות ביטוח שיורי - בכך שהממונה לא העלתה את התעריף לאופנועים ב-19.6% לפחות וקביעת תעריף האופנועים היוצר שיעור העמסה הגבוה מ-6.5% מעלות הסיכון הטהור של השוק החופשי, בניגוד לסעיף 7א(ב) לפקודת הביטוח.

החברה עתרה לקבלת הסעדים הבאים:

- א. תיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה (מיום 29 בספטמבר, 2016 - חוזר ביטוח 15-1-2016), כך ש"תעריף האופנועים" יוגדל בשיעור של לפחות 19.6%, והכל לפי ההוראות בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיורי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001.
- ב. קביעת תעריף האופנועים כך שיעמוד בתנאי סעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי, התש"ל-1970.
- ג. כל סעד אחר או נוסף, כפי שימצא לנכון ולצורך לאור נסיבות המקרה ו/או טיעוני החברה.

בית המשפט נתבקש ליתן צו ארעי וצו ביניים אשר יאפשר לחברה להעלות את תעריף האופנועים החל מיום 1 בינואר, 2017 בשיעור של 19.6%, ואשר יחייב את החברה, אם עתירתה תידחה, או אם תעריף יועלה בשיעור נמוך יותר, להחזיר את ההפרש בין הפרמיות ששולמו לה על ידי המבוטחים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ע"פ חוק פסיקת ריבית והצמדה תשכ"א-1961 ולקבוע דיון דחוף בעתירה.

ביום 11 בדצמבר, 2016 נתן בית המשפט העליון החלטה לפיה על הממונה להגיש תגובתה לעתירה עד ליום 29 בינואר, 2017. בית המשפט לא מצא לנכון להורות על צו ביניים, שעה שמדובר בצו עשה המשנה מן המצב הקיים.

ביום 26 בינואר, 2017 הגישה הממונה בקשה בהסכמת החברה, כי תגובת הממונה לעתירה תוגש עד ליום 28 בפברואר, 2017, היות ובין הצדדים מתקיים שיג ושיח אשר ייתכן ויהיה בו בכדי לייתר את העתירה.

ביום 27 בפברואר, 2017 הגישה הממונה בהסכמת החברה בקשה נוספת למתן ארכה של 30 יום להגשת תגובתה לעתירה, היינו עד ליום 28 במרס, 2017. ביום 1 במרס, 2017 קיבל בית המשפט את בקשת הממונה.

ביום 28 במרס, 2017 הגישה הממונה בקשה נוספת למתן ארכה בהגשת תגובתה. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והתיר לה להגיש את תשובתה עד ליום 12 במאי, 2017. פרקליטות המדינה הגישה ביום 29 במאי, 2017 את תשובתה המקדמית לעתירה. בעקבות בקשה לדיון דחוף שהגישה החברה לבית המשפט העליון, נקבע דיון מקדמי בעתירה ביום 23 באוקטובר, 2017.

ביום 23 באוקטובר, 2017 התקיים דיון מקדמי בעתירה. ביום 25 באוקטובר, 2017 ניתן צו על תנאי בעתירה ונקבע כי על המשיבה ליתן את תגובתה לצו. ביום 16 בינואר, 2018 (לאחר הארכות שניתנו) הוגשה תשובת המשיבה לצו על תנאי. ביום 25 בינואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, הוגשו עיקרי טיעון לקראת הדיון בעתירה שנקבע ליום 29 בינואר, 2018.

ביום 29 בינואר, 2018, לאחר תאריך הדיווח, התקיים דיון בעתירה במסגרתו הודיעה המשיבה כי היא שוקדת על פתרונות חקיקתיים שעשויים לייתר את הצורך בעתירה. אי לכך, בית המשפט הנכבד קבע כי עד ליום 12 באפריל, 2018 על ב"כ המשיבה להגיש הודעת עדכון בעניין. החברה תהא רשאית להשיב להודעה בתוך שבועיים.

באור 15: - בג"צ שהוגש בקשר לתעריפי הביטוח השיוירי לאופנועים (המשך)

לאחר מספר ארכות, הוגשה ביום 17 ביוני, 2018 הודעה מטעם המשיבה. במסגרת ההודעה נטען כי לאור תיקון שנערך לסעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי, מכוחו רצועת מרכיב ההעמסה גדלה כך שהטווח עומד על 5.5%-8.5% מעלות הסיכון הטהור עד ליום 30 ביוני, 2020, ולאחר מועד זה רצועת מרכיב ההעמסה תעמוד על הטווח של 5.5%-8% הדיון בעתירה מתייחד ויש לבטל את הצו על התנאי, לטענת המשיבה.

הפול רשאי להגיש את תגובתו לטענת המשיבה שהדיון בעתירה מתייחד וכי יש לבטל את הצו על תנאי עד ליום 20 בספטמבר, 2018. ביום 16 בספטמבר, 2018 הוגשה תגובת העותרת לתשובת המשיבה, בה נדחו טענותיה. בהמשך לכך, ניתנה ביום 11 באוקטובר, 2018 החלטה, כי העתירה תיקבע להמשך דיון בפני ההרכב או רובו.

ביום 27 בפברואר, 2019 התקיים דיון בעתירה. לאחר שמיעת טיעון בעל-פה מטעם שני הצדדים, ניתן פסק דין לפיו: "בנסיבות העניין, ולנוכח השינוי במצב המשפטי, העתירה כפי שהוגשה מיצתה את עצמה. בנסיבות העניין עולה כי העותרים תרמו בעתירתם לשינוי האמור. התוצאה היא דחיית העתירה, וחייב המשיב בהוצאות העותרת ושכר טרחת עורכי דינה בסך של 10,000 ש"ח."

באור 16: - ארוע מהותי בתקופת הדוח

ביום 18 ביוני, 2018 התקבל בכנסת החוק לתיקון פקודת ביטוח רכב מנועי (מס' 23), התשע"ח-2018, המתקן את סעיף 7א(ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970, כך שמרכיב ההעמסה הצפוי למימון העלות לביטוח אופנועים במסגרת הפול יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8.5 אחוזים מעלות הסיכון הטהור מיום 1 ביולי 2018 ועד ליום ה- 30 ביוני 2020 (להלן: "מרכיב ההעמסה"). ואילו מיום ה- 1 ביולי 2020 מרכיב ההעמסה יהיה בין 5.5 אחוזים ל- 8 אחוזים מעלות הסיכון הטהור - וזאת במקום בין 5.5 אחוזים ל- 6.5 אחוזים שהיו נהוגים עד לתיקון בחוק.

באור 17: - שינוי בנושאי משרה וחברי הדירקטוריון בתקופת הדוח ולאחריו

א. ביום 20 במרס, 2018 סיים מר אמיל וינשל, את כהונתו כיו"ר דירקטוריון בחברה. ביום 8 באפריל, 2018 מונה מר מיכאל קלמן כיו"ר דירקטוריון החברה במקומו של אמיל וינשל.

ב. ביום 20 במרס, 2018 סיים מר יונה סנה, את כהונתו כדירקטור וכחבר וועדת ביקורת בחברה. החל מאותו יום מונתה גב' רוני גינור כדירקטורית וחברת וועדת ביקורת במקומו של יונה סנה.

ג. ביום 20 במרס, 2018 מונה מר אייל בן סימון כדירקטור בחברה. ביום 17 במאי, 2018 מונתה גב' קרן גרניט כדירקטורית בחברה במקומו של אייל בן סימון, שסיים את תפקידו באותו יום.

ד. ביום 26 בדצמבר, 2018 הודיע מר אילן שמיר על סיום כהונתו כמנכ"ל החברה ביום 31 במרס, 2019, ערן כהן מונה כמנכ"ל במקומו של אילן שמיר החל מיום 1 באפריל, 2019.

ה. ביום 17 בפברואר, 2019 הודיע פרופ' יהודה כהנא האקטואר הממונה של החברה על פרישתו מתפקיד זה ביום 31 באוגוסט, 2019, ביום 18 במרס, 2019 מינה דירקטוריון החברה את אלון תמיר לכהן כאקטואר ממונה של החברה מיום 1 בספטמבר, 2019. המינוי האמור כפוף לאישור הממונה.

פרק ד'

הצהרת האקטואר

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

הצהרת האקטואר בביטוח החובה של המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי (הפול)

ליום 31 בדצמבר, 2018

סעיף א: זהות האקטואר:

נתבקשתי על ידי התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה (הפול) בע"מ (להלן "הפול") להעריך את ההפרשות המפורטות בפרק ב' להלן בענף ביטוח החובה. ההצהרה ניתנת עבור הדו"חות הכספיים של הפול ליום 31.12.18, כפי שמפורט להלן.

אני פועל כיועץ עצמאי של החברה, על פי מינוי שהחל ב- 1.1.02. אינני בעל עניין ואינני מחזיק באמצעי שליטה בתאגיד. אינני עובד או יועץ קבוע של חברה בת של המבטח או של חברה קשורה למבטח או של גורם אחר המספק למבטח שירותים שונים. אני מכהן כאקטואר ממונה גם בתאגיד קרנית (ולכן גם באבנר) הקשור בביטוח חובה.

סעיף ב' – היקף חוות הדעת האקטוארית

1. נוסח פסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

- א. לצורך חישוב ההפרשות של המבטח, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי המבטח. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההפרשות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.
- ב. לא הסתמכתי בהערכתי על נתונים שהתקבלו ממקורות אחרים, למעט מידע על מדד המחירים לצרכן מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- ג. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההפרשות המפורטות להלן נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים בסעיף 1 לפרק ג' להלן.
- ד. לצורך חישוב השייר ביקשתי מהגורמים המוסמכים של המבטח מידע בדבר הסדרי ביטוח המשנה של המבטח. נמסר שלפול אין ביטוחי משנה ועל כן גורם זה לא נכנס להערכות.
- ה. בחוות דעתי נלקחו בחשבון גם העניינים הבאים:

1. ההפרשה שחושבה בגין עסקים נכנסים בביטוח חובה. לעניין זה, "עסקים נכנסים" כהגדרתם בתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984.
2. נמסר לי כי לחברה אין ביטוחים משותפים שבהם מבטח אחר הוא המוביל. המבטח המשותף היחיד הוא תאגיד קרנית (שמנהל את פעילות אבנר), וחלקו בתביעות התלויות הוא אפסי (כ-0.4 מיליון ש"ח בלבד) בהשוואה לסך התיק.

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

3. לא נעשתה הפחתה בגין מתאם בין ענפים, משום שבעצם יש בחברה רק ענף אחד למרות שנתבקשנו לספק נתונים עבור כלי רכב פרטיים וכלי רכב אחרים. החלק המכריע של התיק בפול הוא עדין אופנועים.

2. נתונים המצורפים לפסקת היקף חוות הדעת האקטוארית

סכום ההפרשות בביטוח חובה מורכב מ-

הפרשה לתביעות תלויות והוצאות הישירות הנובעות מהן לגבי ביטוח החובה (כולל הפרשה לתביעות שעליהן המבטח טרם קיבל דיווח (Reserve for Unpaid Losses and Unpaid Allocated Loss) Adjustment Expenses). סכומי ההפרשה (חלק המאגר) הם כמפורט להלן (באלפי ש"ח. לפי מדד בגין נובמבר של יום המאזן).

ליום 31.12.2017	ליום 31.12.2018	
ברוטו ושייר	ברוטו ושייר	
2,159,305	2,421,326	תביעות תלויות (*)
80,549	90,925	הוצאות עקיפות תלויות (*)
147,121	157,690	הפרשה לפרמיה בחסר (ראה סעיף ה' להלן)
2,386,975	2,669,941	סה"כ התחייבויות ביטוחיות המחושבות לפי הערכה אקטוארית
142,525	148,510	הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה בניכוי הוצאות רכישה נדחות אשר חושבה על ידי החברה
2,529,500	2,818,451	סה"כ התחייבויות

(*) המספרים מייצגים את ההתחייבויות בגין חשיפה מורווחת בלבד.

להלן טבלה המציגה את נתוני התביעות התלויות בגין החשיפה המורווחת והלא מורווחת, בחלוקה לרכיבי BEST ESTIMATE ולרכיבי מרווח (לאחר קל כבד), במיליוני ש"ח:

ליום 31.12.2017	ליום 31.12.2018	
2,040.5	2,276.3	BEST ESTIMATE ללא השפעת וינוגרד
256.0	238.3	BEST ESTIMATE השפעת וינוגרד
2,296.5	2,514.6	BEST ESTIMATE – סה"כ
137.0	196.3	מרווח רנדומאלי וסיסטמי (ללא מרווח וינוגרד)
2,433.5	2,710.9	סה"כ הערכת הפול לפני תוספת עקיפות והוצאות לחשיפה לא מורווחת
91.0	101.9	הערכת עקיפות
5.0	5.7	הוצאות הנהלה וכלליות בגין חשיפה לא מורווחת
2,529.5	2,818.5	סה"כ הערכת הפול

א. אין ביטוח משנה ולכן הברוטו והשייר זהים. הנתונים מתייחסים לשנות החיתום 1996-2018 (כלומר, נוספה שנה לעומת אומדן 2016). אין תביעות תלויות לשנות החיתום המוקדמות יותר.

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

- ב. הפול מטפל בענף ביטוח החובה והתייחסותי לכלל התיק כאל ענף מקובץ אחד. עיקר התיק הוא אופנועים. בגלל הרפורמה שהתחילה בביטוח החובה בשנת 2016, נתבקשתי להציג נתונים מופרדים, לפי סוגי הרכב. בשנת 2016 היה משקל האופנועים כ- 79% מהחשיפה, וכ- 84% מהפרמיה. משקל כלי הרכב הפרטיים (ללא כלים אחרים) הגיע לכדי כ- 16% מהחשיפה, וכ- 9% מהפרמיה בפול. בשנת 2018 ירד משקל האופנועים לכ- 68% מהחשיפה וכ- 77% מהפרמיה. ומשקל כלי הרכב הפרטיים עלה לכדי 27% מהחשיפה ו- 17% מהפרמיה (יתר הכלים הוגדרו כ- "אחר" ומשקלם בתיק כ- 5% מהחשיפה וכ- 6% מהפרמיה).
- ג. העתודה לפרמיה שטרם הורווחה חושבה באופן יחסי לפי ימי החשיפה של כל פוליסה ופוליסה.
- ד. הפרשה להוצאות עקיפות ליישוב התביעות (Reserve for Unpaid Unallocated Loss Adjustment Expenses) בגין כל שנות החיתום לפי תחשיב מסתכמת, כאמור, ב- 101,935 אלפי ש"ח (לעומת 90,976 אלפי ש"ח לסוף שנת 2017). ההפרשה חושבה לפי שעור היוון של בין 3.2% - 3.8% ובמוצע כ- 3.76% מהתלויות.
- ה. פרמיית הביטוח בפול נמוכה משמעותית מהיקף התביעות הצפוי. הפרמיה המוכתבת ע"י הממונה אינה מכסה את תעריף הסיכון, ואת העלות ליישוב תביעות וההוצאות הנלוות לביטוחים אלה. אומדן התביעות נותן ביטוי למלוא התביעות הצפויות בגין כל שנת חיתום, ועל כן כוללת בתוכה את מרכיב ההפרשה לפרמיה בחסר (Premium Deficiency Reserve), אשר נאמדת נכון ליום 31.12.18 בסך של 157.7 מיליוני ש"ח (כולל ייחוס הוצאות). ההפרשה לפרמיה בחסר ליום 31.12.17 נאמדה בסך של 147.1 מיליוני ש"ח.
- ו. ממצא חשוב מאד שנובע מהניתוח העדכני של הנתונים מצביע על כך, שעדין בין רבע לשליש מכלל האופנועים הרשומים במשרד הרישוי אינם מבוטחים. ענין זה ראוי לטיפול במסגרת ממלכתית.

סעיף ג' – תווית הדעת

אני מצהיר ומאשר כי בענף ביטוח רכב חובה -

- הערכתי את הפרשות המבטח המפורטות בפרק ב' בהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן, והכול כתוקפם ביום הדוח הכספי:
 - הוראות חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשמ"א – 1981 והתקנות לפיו;
 - הוראות והנחיות רשות שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - הממונה);
 - עמדת הממונה בנושא חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי;
 - כללים אקטואריים מקובלים.
- לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים בפרק ב', הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי.

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

3. ההנחות והשיטות להערכת ההפרשות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים לעיל.
4. סך ההפרשות לתביעות תלויות המפורטות בסעיף ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין התביעות התלויות בביטוח רכב חובה (שהוא "ענף סטטיסטי") כתוקפן ביום הדוח הכספי.
5. ההפרשה להוצאות עקיפות המפורטת בסעיף ב', מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הוצאות עקיפות ליישוב התביעות, כתוקפם ביום הדוח הכספי.
6. ההפרמה בחסר המפורטות בפרק ב', מהוות לפי מיטב ידיעתי והערכתי עתודה הולמת לכיסוי התחייבויות המבטח בגין הפער בין הסיכונים שטרם חלפו והפרמה שטרם הורווחה ברמת השייר (ככל שקיים), כתוקפם ביום הדוח הכספי.

סעיף ד' – הערות והבהרות:

1. הפול אינו מחזיק תיק השקעות, ותיק הביטוח שלו הפסדי, לכן ראוי לחשב את העתודה על פי שער ניכיון של 0%. אם הייתי משתמש בשער ניכיון של 1% שנתי (דומה לשיעורים של ווקטור הריביות) היה הדבר מוריד את העתודה בכ- 3%.
2. בחודש יוני 2016 התפרסמו תקנות חדשות בדבר היוון קצבאות נכות בביטוח הלאומי (אפקט וינוגרד). אולם מאוחר יותר נדחה מועד התחולה ל- 1 באוקטובר, 2017. משמעות השינוי היא שינוי לוחות התמורות והורדת שער הריבית לצורך היוון הקצבאות מ- 3% ל- 2%. שינוי זה יעלה את סכומי הפיצוי המהווים באופן ניכר (בהתאם לגיל הנפגע). הנחת העבודה שעליה מתבסס החישוב האקטוארי היא, שהאפקט יאומץ במהירות רבה לגבי כל התביעות לרבות אלה שאינן מפותות על ידי הביטוח הלאומי.
- ועדת וינוגרד הציעה מנגנון עדכון של שעורי ההיוון בהמשך הדרך. בגלל אי הוודאות הגדולה לגבי כיוון ועצמת השינוי העתידי של שערי הריבית בעולם (כיום מדובר בארה"ב על העלאה צפויה של שערי הריבית). אפקט וינוגרד הישיר לפני ניכוי קל-כבד הוא 329.3 מיליון ש"ח. בניכוי הגביה הצפויה מקל כבד יוצר אפקט נקי של כ- 238.3 מיליון ש"ח (הנ"ל כולל את המרווח, שנוסף על אפקט וינוגרד).
- למועד הדוחות הכספיים, בקביעת אומדן השפעת העדכון כאמור, לצורך היוון התשלומים העתידיים, השתמשה החברה בשיעור היוון של 2% עד לשנת 2019 ובשיעור היוון של 1% משנת 2020 ואילך.
- בשנת 2018, במסגרת דיון שהתקיים בנושא זה בבית המשפט העליון הוקמה וועדה בין משרדית לבחינת ריבית ההיוון של הפיצויים בשל נזק לגוף בניזקין (להלן – "הוועדה"). בחודש ינואר 2019 פרסמה הוועדה דוח להערות הציבור ("דוח הוועדה").

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

ביום 28 בינואר, 2019 הודיע בית המשפט העליון כי הוועדה מעוניינת להשלים את הבחינה של מספר נושאים, כפי שצוין בדוח הוועדה וכי לאחר קבלת הערות הציבור, צפויה הוועדה לפרסם את דוח הוועדה הסופי בחודש אפריל 2019.

בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת התיקון או דוח הוועדה האמור, אם בכלל, על התחייבויות החברה שכן אין להן עדיין ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך יתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מהערכות החברה ובהתאם לכך יתכן שהחברה תידרש לעדכן את אומדניה בהמשך.

3. העתודות חושבו במספר שיטות:

א. שיטות סולם ו-LINK RATIOS מסורתיות. השתמשתי בהן לצורך בקרה, של החישובים בשנים המוקדמות – 2006 והשנים שלפניה.

ב. שיטת ICRFS אשר מזהה את התבנית הסטטיסטית שמותאמת למשולש תשלומי התביעות האגרסיבי. שיטה זו מאפשרת לחשב את הנדרש לפי הנוהג המיטבי. גם בשיטה זו השתמשתי כבקרה על החישובים.

ג. השיטה השלטת בחישובים לשנים 2007-2018 היא שיטת עלות אקטוארית משוקללת. המדובר בניתוח סטטיסטי סימולטיבי מתקדם אשר מתבסס על נתוני כל תביעה ותביעה (על פי התשלומים בפועל ואומדן מחלקת התביעות של היתרה הפתוחה בגין כל אחת מהתביעות הפרטניות).

ד. במקביל קבלתי גם את ההערכות הפרטניות של מחלקת התביעות.

4. השימוש בשיטות האומדן השונות:

א. בפועל השתמשתי בהערכות הפרטניות של מחלקת התביעות לכל השנים המוקדמות 1995-2006. מספר התביעות שעדיין פתוחות בשנים הללו הוא קטן מאד והתיק אינו סטטיסטי. מחלקת התביעות יכולה להעריך די בדיוקנות את התיקים הללו, יותר מהערכה סטטיסטית. ס"ה התביעות התלויות (ללא עקיפות) בתקופה 1995-2006 מסתכם בכ- 15.6 מיליון ש"ח בלבד. לשנים 2007-2018 השתמשתי במודל הסטטיסטי הסימולטיבי. אומדני התביעות הפתוחות בשנים הללו גבוהים מהאומדנים הפרטניים של מחלקת התביעות.

ב. התביעות לשנים המאוחרות 2007-2018 הוערכו על פי שיטת העלות האקטוארית (השיטה הסימולטיבית) שמאפשרת לקבוע את העלות האקטוארית לכל שנה. השיטה הסימולטיבית בוחנת את הרכבי התיק מבחינת החשיפה של כל סוגי הרכב ומתאימה את החיזוי למגמות העתיד.

ג. השיטה מאפשרת להבחין בין קבוצות שונות של מאפייני הרכב, הנהג והפוליסה. זה מאפשר לבחון את השפעת השינויים שחלו בשנים הבאות כתוצאה מהנהגת שינויים כגון השתתפות עצמית שונה, שינוי בהתייחסות להוצאות רפואיות, שינוי בהרכב ומאפייני החשיפה בתיק וכו'. מאחר וכל שנה מהווה דגימה מתוך התפלגות תיאורטית, בצעתי דגימות (עם חזרות)

פרופ' יהודה כהנא יעוץ אקטוארי ופיננסי

כדי לקבל אלפי תיקים אפשריים לכל שנת חיתום. זה מאפשר לקבל את ההתפלגות של התוצאות לכל שנה ותכונותיה.

ד. מתוך הסימולציות ניתן לקבל, למשל, את הערך החציוני של ההתפלגות (כלומר, האחוזון ה-50%, שהוא ה- best estimate), וגם את הערך החציוני בכל ההתפלגויות שיצרתי בצורה מסומלצת. כלומר, ניתן להראות מהי ההתפלגות של הערך החציוני, סביב הבסט אסטימט שנקבע (האחוזונים של הבסט אסטימט).

ה. באופן דומה ניתן לקבל את הערך החציוני של אחוזון 75% של ההתפלגות (כלומר, "הנוהג המיטבי") ההתפלגויות סביבו. וכך ניתן לקבל כל ערך של אחוזון אחר שמעניין אותנו, ואת ההתפלגות סביבו. הודות לכך ניתן לקבוע מה העתודה הנדרשת לפי "הנוהג המיטבי", ומה מרווחי הביטחון השונים. בשיטה זו ניתן להבחין בין הסיכונים הראנדומאליים והסיכונים הסיסטמיים.

5. הערכת הגביה בגין קל כבד צפויה להיות 2,974.5 מיליוני ש"ח. מזה כבר נגבו עד כה 1,816 מיליון ש"ח, ונותרה יתרה של 1,158.5 מיליון ש"ח כעתודה שלילית. יש וודאות גבוהה להשגת גביה זו.

18.3.19 פרופ' יהודה כהנא, אקטואר יועץ יי כהנא

פרק ה'

פרטים נוספים על התאגיד

(התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ
(מס' חברה 513136895)

תקנה 21 : תשלומים לנושאי משרה בכירה – באלפי ש"ח

סה"כ	הפרשות סוציאליות והטבות אחרות	סה"כ משכורות ומענקים		
1,052	252	800	מנהל/ת	1.
703	146	557	מנהל/ת	2.
685	142	543	מנהל/ת	3.
671	153	518	מנהל/ת	4.
508	144	364	מנהל/ת	5.

תקנה 22 : שכר וטובות הנאה

בשנת 2018 שכר והוצאות נלוות למנכ"ל ולדירקטורים של החברה, הסתכמו בסך כולל של 1,653 אלפי ש"ח.

תקנה 24 : המחזיקים במניות

למאגר אין הון מניות. הון המניות המונפק של מנהל ההסדר הוא 20 ש"ח המחולק ל- 20 מניות כל אחת בעלת ערך נקוב של 1 ש"ח (כל מניה היא מסוג שונה והן מסומנות ממניה רגילה א' עד מניה רגילה יט').

תקנה 25 : מען רשום

כתובת: אצ"ל 1 ראשל"צ.

טלפון: 03-9424300

פקס: 03-9519141

תקנה 26: הדירקטורים בחברה (מנהל ההסדר- התאגיד)

יו"ר הדירקטוריון: (*)

שם :	מיכאל קלמן
יליד :	1977
מען :	שאול אביגור 7 תל-אביב
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	כן
השנה בה החלה כהונתו כיו"ר הדירקטוריון :	8.4.18 (עד לאותו יום והחל מיום 4.8.15 כיהן כדירקטור)
השכלה :	עו"ד, תואר ראשון במשפטים ובניהול מטעם אוניברסיטת ת"א.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	משנה למנכ"ל, מנהל אגף אלמנטרי, מנורה מבטחים ביטוח בע"מ, סמנכ"ל, מנהל תחום ביטוחי פרט ומטה אגף אלמנטרי, חברת מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
תאגידים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן

(*) ביום 20 במרס, 2018 סיים מר אמיל וינשל, את כהונתו כיו"ר דירקטוריון בחברה. ביום 8 באפריל, 2018 מונה מר מיכאל קלמן כיו"ר דירקטוריון החברה במקומו של אמיל וינשל.

דירקטורים:

שם :	יואב בן אור ת.ז. 059284380
יליד :	1968
מען :	מושב אבן ספיר 60
נתינות :	ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון :	וועדת ביקורת- יו"ר, וועדת תגמול- יו"ר, וועדת ציות- יו"ר.
דח"צ :	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	1.1.17
השכלה :	אקדמאית, מוסמך במנהל עסקים, התמחות במימון מטעם האוני' העברית בירושלים M.B.A. בוגר במשפטים האוני' העברית- L.L.B. בוגר במדעי החברה בחוג למנהל עסקים באוני' העברית, B.A.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	מנהל מיוחד בעמיתים, קרנות הפנסיה הוותיקות
תאגידים בהם משמש כדירקטור :	יו"ר דירקטוריון באופאל טכנולוגיות עתידיות בע"מ.
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית:	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה:	כן

שם :	יואב סגלוביץ ת.ז. 055722268
יליד :	1959
מען :	ההדרים 51, צורן
נתינות :	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון :	וועדת ביקורת, וועדת תגמול, וועדת ציות.
דח"צ :	כן
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	1.1.17
השכלה :	אקדמאית, בוגר במשפטים - L.L.B, אוני' תל-אביב.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	ראש אגף (דרגת ניצב) באגף לחקירות ומודיעין במשטרת ישראל
תאגידים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
באם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן
האם הוא דירקטור חיצוני מומחה :	לא

שם :	מוטי מור
יליד :	1974
מען :	צפרירים 7א' חיפה
נתינות :	ישראלית
חברותו בועדות הדירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
האם הוא עובד של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	כן
השנה בה החלה כהונתו כדירקטור :	31.10.17
השכלה :	תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים מהאוני' הפתוחה, תואר ראשון (B.A) בביטוח מטעם המסלול האקדמי של המכללה לביטוח. ובוגר במדעי האקטואריה מטעם אוני' חיפה וחבר מלא באגודת האקטוארים בישראל.
התעסקותו בחמש השנים האחרונות :	סמנכ"ל בכיר ומנהל מטה ופיתוח עסקי בחטיבה לביטוח כללי בהראל חברה לביטוח, סמנכ"ל ומנהל תחום מטה ותכנון במנורה חב' לביטוח, סמנכ"ל ראש מטה עסקי ביטוח כללי בפניקס חברה לביטוח.
תאגידים בהם משמש כדירקטור :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית :	כן
האם הוא בעל כשירות מקצועית :	כן

שם :	רוני גינור (*)
ילידת :	1982
מען :	ישראל עידוד 10, פתח תקווה
נתינות :	ישראלית
חברותה בועדות הדירקטוריון :	וועדת ביקורת, וועדת תגמול, וועדת ציות.
דח"צ :	לא
האם היא עובדת של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתה כדירקטורית :	20.3.18
השכלה :	תואר ראשון מטעם אוני' חיפה בכלכלה ומנהל עסקים. תואר שני- מוסמך מטעם אוניברסיטת חיפה במדעי החברה בחוג לסטטיסטיקה במגמת אקטואריה.
התעסקותה בחמש השנים האחרונות :	אקטוארית ממונה ביטוח כללי במגדל חברה לביטוח, אקטוארית ביטוח כללי בפניקס חברה לביטוח.
תאגידים בהם משמשת כדירקטורית :	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם היא בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם היא בעלת כשירות מקצועית :	כן

(*) ביום 20 במרס, 2018 סיים מר יונה סנה, את כהונתו כדירקטור וכחבר וועדת ביקורת בחברה. החל מאותו יום מונתה גב' רוני גינור כדירקטורית וחברת וועדת ביקורת במקומו של יונה סנה.

שם :	קרן גרניט
ילידת :	1968
מען :	ערבה 1, צור הדסה
נתינות :	ישראלית
חברותה בועדות הדירקטוריון :	לא
דח"צ :	לא
האם היא עובדת של התאגיד, חברת בת חברה קשורה או של בעל ענין	לא
השנה בה החלה כהונתה כדירקטורית :	17.5.18
השכלה :	תואר ראשון מטעם אוני' בר אילן בלימודי קרימינולוגיה, תואר שני- מוסמך אוניברסיטת ת"א בחוג למדיניות ציבורית.
התעסקותה בחמש השנים האחרונות :	משנה למנכ"ל, מנהלת תביעות, תפעול ושירות בפניקס חברה לביטוח בע"מ. סמנכ"ל בכיר, מנהלת מערך התביעות בפניקס חברה לביטוח בע"מ.
תאגידים בהם משמשת כדירקטורית :	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
האם היא בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית :	לא
האם היא בעלת כשירות מקצועית :	כן

תקנה 26(א'): נושאי משרה בכירה של התאגיד

שם :	אילן שמיר (*) ת.ז. 50272251
יליד :	1951
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנכ"ל
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגר לימודי סטטיסטיקה ולימודי עבודה (B.A) אוני' תל אביב.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	מנהל באגף לביטוח כללי, מגדל חברה לביטוח בע"מ
השנה בה החלה כהונתו :	2016

(*) ביום 26 בדצמבר, 2018 הודיע מר אילן שמיר על סיום כהונתו כמנכ"ל החברה ביום 31 במרס, 2019, ערן כהן מונה כמנכ"ל במקומו של אילן שמיר החל מיום 1 באפריל, 2019.

שם :	דורית הנגבי ת.ז. 055884126
יליד :	1959
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנהלת מחלקת מערכות מידע
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגר במדעי החברה בהתמחות בכלכלה ומדעי המחשב (B.A) מטעם אוני' בר-אילן
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	סמנכ"ל טכנולוגיות בחברת איסתא
השנה בה החלה כהונתו :	2016

שם :	רן מורה-צדק ת.ז. 025384421
יליד :	1973
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מנהל כספים, חשב
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו :	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, תואר ראשון (B.A) בוגר במנהל עסקים וחשבונאות מטעם המכללה למנהל בראשל"צ. רואה חשבון מוסמך מטעם מועצת רואי החשבון.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהל כספים, חשב בתאגיד המנהל- הפול
השנה בה החלה כהונתו :	2010

שם :	אילנה שינדלר ת.ז. 056497985
ילידת :	1960
התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד :	מנהלת מחלקת תביעות
התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית, בוגרת במשפטים - L.L.B, אוני העברית בירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מנהלת מחלקת תביעות בתאגיד
השנה בה החלה כהונתה :	2002

שם :	מירי בנאי ת.ז. 025498668
ילידת :	1973
התפקיד שהיא ממלאת בתאגיד :	מנהלת מחלקת פוליסות
התפקיד שהיא ממלאת בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם היא בת-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	מנהלת בסוכנות ביטוח אפרתי דורון סוכנות לביטוח בע"מ, סגנית חתם ראשי מרחב ת"א בחב' כלל חברה לביטוח בע"מ.
השנה בה החלה כהונתה :	2015

שם :	גלי גנה ת.ז. 059674770
יליד :	1965
התפקיד שהוא ממלא בתאגיד :	מבקר פנימי
התפקיד שהוא ממלא בחברת בת של התאגיד או בבעל עניין בו:	אין
האם הוא בן-משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד :	לא
השכלה :	אקדמאית
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות	רו"ח עצמאי, שותף במשרד רואי חשבון רוזנבלום הולצמן
השנה בה החלה כהונתו :	2003

תקנה 27 : רואי חשבון של החברה

קוסט פורר גבאי את קסירר
מנחם בגין 144 א' תל אביב

תקנה 28 : שינויים בתזכיר או בתקנון

לא בוצע שינוי בתקנון של התאגיד בתקופת הדוח.

תקנה 29 : המלצות והחלטות הדירקטוריון

אישור פוליסת אחריות דירקטורים ונושאי משרה באמצעות מנורה חברה לביטוח. גבולות האחריות - 60 מיליון ש"ח לתביעה ולסה"כ תביעות בתקופת הביטוח.

שמות החותמים ותפקידם:

מיכאל קלמן - יו"ר מועצת המנהלים
אילן שמיר – מנכ"ל

התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפוליס") בע"מ

18.3.19

פרק ו'

**התאגיד המנהל של המאגר לביטוח
רכב חובה ("הפול") בע"מ**

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2018

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2018

תוכן העניינים

<u>יז</u>	
2	<u>דוח רואה החשבון המבקר</u>
3	<u>דוחות על המצב הכספי</u>
4	<u>דוחות על הרווח או הפסד ורווח כולל אחר</u>
5	<u>דוחות על השינויים בהון</u>
6	<u>דוחות על תזרימי המזומנים</u>
7-21	<u>באורים לדוחות הכספיים</u>

דוח רואה החשבון המבקר

לבעלי המניות של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ

ביקרנו את הדוחות המצורפים על המצב הכספי של התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר, 2018 ו- 2017 ואת הדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2018, 2017 ו- 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר, 2018 ו- 2017 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת מהשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר, 2018, 2017 ו- 2016, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
18 במרס, 2019

ליום 31 בדצמבר		באור	
2017	2018		
אלפי ש"ח			
260	352	4	נכסים שוטפים המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול נכסי מסים שוטפים לקבל חייבים ויתרות חובה
50	-		
383	657	5	
693	1,009		
3,264	3,902	6	נכסים בלתי שוטפים רכוש קבוע נכסים בלתי מוחשיים מסים נדחים
4,070	4,366	7	
296	385	12	
7,630	8,653		
8,323	9,662		
5,000	5,000	9	התחייבויות שוטפות פקדונות של חברות ביטוח התחייבות בגין מסים שוטפים זכאים ויתרות זכות
-	26		
3,208	4,396	10	
8,208	9,422		
114	239	8	התחייבויות לא שוטפות התחייבות בשל הטבות לעובדים
8,322	9,661		
1	1	11	
-	-		הון הון מניות עודפים
1	1		
8,323	9,662		

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

18 במרס, 2019

רן מורה צדק מנהל כספים	אילן שמיר מנכ"ל	מיכאל קלמן יו"ר הדירקטוריון	תאריך אישור הדוחות הכספיים
---------------------------	--------------------	--------------------------------	----------------------------

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2016	2017 אלפי ש"ח	2018		
35,026	36,040	39,252	1(א)	דמי ניהול מהמאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול
34,736	35,865	39,113		הוצאות הנהלה וכלליות
290	175	139		רווח מפעולות
-	(3)	7		הכנסות (הוצאות) מימון, נטו
290	172	146		רווח לפני מסים על ההכנסה
205	73	63	12	מסים על ההכנסה
85	99	83		רווח נקי
				רווח כולל אחר:
(129)	(150)	(126)		הפסד אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(44)	(51)	(43)		הטבת מס
(85)	(99)	(83)		סך הכל הפסד כולל אחר
-	-	-		רווח כולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך - הכל	עודפים אלפי ש"ח	הון מניות	
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2016</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017</u>
-	-	-	רווח כולל
1	-	(* 1	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018</u>

(*) מייצג סכום הנמוך מ- 1 אלפי ש"ח.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		

2,865	3,578	3,827	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (א)
<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>			
(2,147)	(3,205)	(1,870)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(718)	(373)	(1,957)	השקעה ברכוש קבוע
(2,865)	(3,578)	(3,827)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
-	-	-	שינוי במזומנים ושווי מזומנים
-	-	-	יתרת מזומנים לתחילת השנה
-	-	-	יתרת מזומנים לסוף השנה
<u>(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>			
85	99	83	רווח נקי
פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:			
פחת והפחתות:			
1,295	1,250	1,319	רכוש קבוע
1,124	1,710	1,574	נכסים בלתי מוחשיים
205	73	63	מסים על ההכנסה
(390)	-	(1)	שינוי בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
שינוי בסעיפים אחרים מאזניים אחרים:			
(628)	1,732	(92)	ירידה (עליה) במאגר הישראלי לביטוח רכב שיווי - הפול
43	(22)	(274)	ירידה (עלייה) בחייבים ויתרות חובה
1,322	(996)	1,188	עלייה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
3,056	3,846	3,860	מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
-	(3)	-	ריבית ששולמה
-	-	7	ריבית שהתקבלה
-	-	153	מסים שהתקבלו
(191)	(265)	(193)	מסים ששולמו
(191)	(268)	(33)	
2,865	3,578	3,827	תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. החברה הוקמה כחברה פרטית מוגבלת במניות והחלה בפעילותה ביום 1 בינואר, 2002. החברה פועלת כמנהלת הסדר הביטוח השיווי כמשמעותו בתקנות ביטוח רכב מנועי (הסדר ביטוח שיווי ומנגנון לקביעת התעריף), התשס"א-2001 (להלן - תקנות הביטוח השיווי). החברה מנהלת את המאגר הישראלי לביטוח רכב שיווי - הפול (להלן - הפול) שניהל לפני תחילתן של תקנות הביטוח השיווי את הביטוח המשותף למשתמשים ברכב מנועי שלא השיגו כיסוי ביטוחי באופן ישיר בחברת ביטוח.

בתמורה לניהול הפול מקבלת החברה דמי ניהול לכיסוי כל הוצאותיה.

ב. בעלי המניות של החברה הינן כל חברות הביטוח בישראל המבטחות רכב חובה ושיעור החזקת כל אחת מהן נקבע לפי חלקן בשוק, כאמור [בבאור 11](#) להלן.

ג. הגדרות

בדוחות הכספיים אלה:

- החברה - התאגיד המנהל של המאגר לביטוח רכב חובה ("הפול") בע"מ.
- צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24.
- מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בדוחות הכספיים בעקביות, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות, למעט מדידת התחייבויות בשל הטבות לעובדים המוערכת על בסיסי אומדנים אקטואריים.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

ב. מטבע הפעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות ומטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינם בשקלים חדשים.

ג. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, ואינם כוללים הוצאות לצורך תחזוקה שוטפת.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. רכוש קבוע (המשך)

הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

%	
25-33	מחשבים
7-15	ציוד משרדי
6	ריהוט משרדי
10	שיפורים במושכר

שיפורים במושכר מופחתים לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת השכירות או בהתאם לתקופת החיים המשוערת של הנכסים, לפי הקצר שבהם.

אורך החיים השימושיים, שיטות ההפחתה וערך השייר של כל נכס נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן - ולהבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע. לגבי בחינת ירידת ערך של רכוש קבוע, ראה סעיף ה' להלן.

ד. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר, מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

שינויים באורך החיים השימושי או בדפוס הצריכה הצפוי של ההטבות הכלכליות הצפויות לנבוע מהנכס מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. ההפחתה בגין נכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים שימושי מוגדר נזקפת לדוח על הרווח הכולל.

אורך החיים השימושיים של הנכסים הבלתי מוחשיים הוא כדלקמן:

שנים	
3-4	תוכנות מחשב

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רשיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

ה. ירידת ערך נכסים לא פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים (רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים) כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בר-ת - השבה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. ירידת ערך נכסים לא פיננסיים (המשך)

במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על סכום בר - ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. סכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לרווח או הפסד.

1. נכסים בשל הטבות לעובדים

בחברה קיימות מספר תוכניות הטבה לעובדים:

1. הטבות עובד לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודשים לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאה עם מתן השירותים. התחייבות בגין בונוס במזומן, מוכרת כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או משתמעת לשלם את הסכום האמור בגין שירות שניתן על ידי העובד וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום.

2. הטבות לאחר סיום העסקה

לחברה תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן החברה משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתייחסות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות.

הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת בגין פיצויים או בגין תגמולים, מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד.

בנוסף, החברה מפעילה תוכנית הטבה מוגדרת בגין תשלום פיצויים בהתאם לחוק פיצויי פיטורין. לפי החוק, זכאים עובדים לקבל פיצויים עם פיטוריהם או עם פרישתם. ההתחייבות בשל סיום העסקה נמדדת לפי שיטת שווי אקטוארי של יחידת הזכאות החזויה. החישוב האקטוארי מביא בחשבון עלויות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים, וזאת על בסיס הערכה של עיתוי התשלום. הסכומים מוצגים על בסיס היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, לפי שיעורי הריבית בהתאם לתשואה במועד הדיווח של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, אשר מועד פרעון דומה לתקופת ההתחייבות המתייחסת לפיצויי הפרישה.

החברה מפקידה כספים בגין התחייבויותיה לתשלום פיצויים לעובדיה באופן שוטף בקרנות פנסיה וחברות ביטוח (להלן - נכסי התוכנית).

נכסים בשל הטבות לעובדים המוצגים בדוח על המצב הכספי מייצגים את הערך הנוכחי של השווי ההוגן של נכסי התוכנית בניכוי הערך הנוכחי של התחייבות ההטבות המוגדרת.

מדידות מחדש של ההתחייבות נטו נזקפות לרווח כולל אחר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. מסים על ההכנסה

תוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נזקפות לרווח או הפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או להון.

1. מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח, וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

2. מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים

לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס.

יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך דיווח נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים.

נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים מוצגים כנכסים לא שוטפים והתחייבויות לא שוטפות, בהתאמה. החברה מקזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים.

ח. הכרה בהכנסה

החל מיום 1 בינואר 2018 הקבוצה מיישמת לראשונה את IFRS 15 - הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות (להלן - התקן). התקן מחליף, בין היתר, את IAS 18 הכנסות. התקן איננו חל על הכרה בהכנסה מחוזי ביטוח אך חל על חלק מההכנסות האחרות של הקבוצה שאינן חוזי ביטוח.

התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות:

- שלב 1 - **זיהוי החוזה עם הלקוח**, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.
- שלב 2 - **זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה**.
- שלב 3 - **קביעת מחיר העסקה**, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.
- שלב 4 - **הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת** על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.
- שלב 5 - **הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע**, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

ט. הצגת דוח על הרווח הכולל

החברה בחרה להציג דוח יחיד על הרווח הכולל, הכולל את פרטי דוח רווח והפסד ואת פרטי רווח כולל אחר.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

IFRS חכירות:

בינואר 2016 פרסם ה- IASB את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 16 בדבר חכירות (להלן - התקן החדש). בהתאם לתקן החדש, חכירה מוגדרת כחווה, או חלק מחווה, אשר מעביר בתמורה לתשלום את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוגדרת.

להלן עיקר השפעות התקן החדש:

- התקן החדש דורש מחוכרים להכיר בכל החכירות בדוח על המצב הכספי (פרט לחריגים מסוימים, ראה להלן). חוכרים יכירו בהתחייבות בגין תשלומי החכירה ומנגד יכירו בנכס זכות שימוש, באופן דומה לטיפול החשבונאי בחכירה מימונית בהתאם לתקן הקיים- IAS 17 חכירות. כמו כן, החוכרים יכירו בהוצאות ריבית ובהוצאות פחת בנפרד.
- תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית אשר מבוססים על ביצוע או שימוש יוכרו כהוצאה מצד החוכרים או כהכנסה מצד המחכירים במועד היווצרותם.
- במקרה של שינוי בתשלומי חכירה משתנים הצמודים למדד, על החוכר להעריך מחדש את ההתחייבות בגין החכירה כאשר השפעת השינוי תיזקף לנכס זכות- השימוש.
- הטיפול החשבונאי מצד המחכיר נותר ללא שינוי מהותי לעומת התקן הקיים, קרי, סיווג כחכירה מימונית או כחכירה תפעולית.
- התקן החדש כולל שני חריגים שבהם החוכרים רשאים לטפל בחכירות בהתאם לטיפול החשבונאי הקיים בהתייחס לחכירות תפעוליות, וזאת במקרה של חכירות נכסים בעלי ערך כספי נמוך או במקרה של חכירות לתקופה של עד שנה.

התקן החדש ייושם החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, או לאחריו. החברה מעריכה כי השפעת היישום לראשונה של התקן החדש ליום 1 בינואר, 2019 תוביל לגידול בסך הנכסים וההתחייבויות של החברה בטווח שבין 1.5 ל- 2 מיליוני ש"ח.

באור 3: - עיקרי האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. שינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה שינוי האומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בתקופות הדיווח הבאות:

באור 3: - עיקרי האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה. ראה מידע נוסף [בבאור 2\(ז\)](#) לעיל.

הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

נכסים בשל התחייבויות לעובדים (התחייבות בגין תוכניות הטבה מוגדרת) לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב הנכסים/ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת הנכסים/ההתחייבות עשויים להיות מושפעים בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו. ראה מידע נוסף [בבאור 2\(ו'\)](#) לעיל [ובבאור 8](#) להלן.

באור 4: - המאגר הישראלי לביטוח רכב שיורי - הפול

היתרה נובעת מהתחשבנות שוטפת בגין דמי הניהול של חודש דצמבר וחייב החברה בגין השקעות ברכוש קבוע.

באור 5: - חייבים ויתרות חובה

31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
101	114
231	492
51	51
<u>383</u>	<u>657</u>

פקדון
מקדמות לספקים
אחרים

באור 6: - רכוש קבוע

הרכב ותנועה:

שנת 2018

מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	שיפורים במושכר	סה"כ	
אלפי ש"ח				
6,868	1,518	2,972	11,358	עלות
1,651	182	124	1,957	יתרה ליום 1 בינואר, 2018
8,519	1,700	3,096	13,315	רכישות השנה
6,088	828	1,178	8,094	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018
756	272	291	1,319	פחת שנצבר
6,844	1,100	1,469	9,413	יתרה ליום 1 בינואר, 2018
1,675	600	1,627	3,902	פחת השנה
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2018				

שנת 2017

מחשבים	ריהוט וציוד משרדי	שיפורים במושכר	סה"כ	
אלפי ש"ח				
6,732	1,288	2,965	10,965	עלות
136	230	7	373	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
6,868	1,518	2,972	11,358	רכישות השנה
5,246	717	881	6,844	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
842	111	297	1,250	פחת שנצבר
6,088	828	1,178	8,094	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
780	690	1,794	3,264	פחת השנה
עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2017				

באור 7: - נכסים בלתי מוחשיים

בגין תוכנה - להלן התנועה:

שנת 2018

אלפי ש"ח

עלות

16,554
1,870

יתרה ליום 1 בינואר, 2018
רכישות השנה

18,424

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018

פחת שנצבר

12,484
1,574

יתרה ליום 1 בינואר, 2018
פחת השנה

14,058

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018

4,366

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2018

שנת 2017

אלפי ש"ח

עלות

13,349
3,205

יתרה ליום 1 בינואר, 2018
רכישות השנה

16,554

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018

פחת שנצבר

10,774
1,710

יתרה ליום 1 בינואר, 2018
פחת השנה

12,484

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2018

4,070

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר, 2018

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים

הטבות לעובדים כוללות הטבות לטווח קצר והטבות לאחר סיום העסקה.

א. הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה כמתואר להלן. התחייבות החברה בשל כך מטופלת כהטבה לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו אשר יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית להטבה מוגדרת, כמפורט להלן.

ב. תוכניות הטבה מוגדרת

תשלומי הפיצויים מטופלים על ידי החברה כתוכנית הטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים לפיצויים בפוליסות ביטוח מתאימות.

1. נכסי (התחייבות) התוכנית, נטו

נכסי התוכנית כוללים נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות לעובד לזמן ארוך וכן פוליסות ביטוח מתאימות.

31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
(4,378)	(4,454)
4,264	4,215
(114)	(239)

התחייבויות בגין תוכנית הטבה מוגדרת
שווי הוגן של נכסי התוכנית

סה"כ התחייבות, נטו

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות הטבה מוגדרת (המשך)

2. שינויים בהתחייבות להטבה מוגדרת ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2018

יתרה ליום 1 בינואר 2018	עלות שירות שוטף	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו	לרווח או הפסד בתקופה	תשלומים (הפקדות) מהתוכנית	שכומים שהוכרו בהוצאות ריבית (נטו)	אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	הפסד אקטוארי בגין סטיות בניסיון	השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	סה"כ	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(4,378)	(345)	(116)	(461)	480	-	46	(141)	(96)	-	-	(4,454)
4,264	-	85	85	(480)	(30)	-	-	(30)	376	4,215	
(114)	(345)	(31)	(376)	-	(30)	46	(141)	(125)	376	(239)	

התחייבויות להטבה מוגדרת

שווי הוגן של נכסי תוכנית

התחייבות נטו בגין הטבה
מוגדרת

שנת 2017

יתרה ליום 1 בינואר 2017	עלות שירות שוטף	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו	לרווח או הפסד בתקופה	תשלומים (הפקדות) מהתוכנית	שכומים שהוכרו בהוצאות ריבית (נטו)	אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	הפסד אקטוארי בגין סטיות בניסיון	השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	סה"כ	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
(4,067)	(377)	(133)	(510)	394	-	(146)	(49)	(195)	-	-	(4,378)
4,103	-	97	97	(394)	45	-	-	45	413	4,264	
36	(377)	(36)	(413)	-	45	(146)	(49)	(150)	413	(114)	

התחייבויות להטבה מוגדרת

שווי הוגן של נכסי תוכנית

נכסי תוכנית (התחייבות), נטו
בגין הטבה מוגדרת

באור 8: - התחייבות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ב. תוכניות הטבה מוגדרת (המשך)

3. ההנחות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

2017	2018	
	%	
1.48	1.76	שיעור היוון ריאלי
2.11	1.48	שיעור תשואה ריאלית על נכסי התוכנית
1.00	1.00	שיעור עליית שכר ריאלית צפויה

ג. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים

להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי במחויבות להטבה מוגדרת אלפי ש"ח
--

ליום 31 בדצמבר, 2018:

מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה

השינוי כתוצאה מ:

8	גידול של 10% בהנחת עליית שכר צפויה
(7)	קיטון של 10% בהנחת עליית שכר צפויה

מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית

השינוי כתוצאה מ:

(23)	עליית שיעור היוון של 10%
25	ירידת שיעור היוון של 10%

באור 9: - פקדונות של חברות הביטוח

הפקדונות נתקבלו מחברות הביטוח לצורך מימון רכישת רכוש קבוע ותוכנות. הפקדונות אינם צמודים ואינם נושאים ריבית.

באור 10: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
321	705
819	1,322
1,471	1,657
597	712
3,208	4,396

ספקים ונותני שירותים
הוצאות לשלם
עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר
הפרשה לחופשה

באור 11: - הון המניות

31 בדצמבר, 2018 ו- 2017	
מונפק ונפרע	רשום
מספר מניות	
19	50

מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

הון המניות הרשום של החברה הינו 50 ש"ח המחולקים ל-50 מניות בנות 1 ש"ח כל אחת כאשר כל מניה הינה מסוג שונה: ממניה רגילה א' עד מניה רגילה נ'. הזכויות שתקנה כל מניה לבעליה, שהינם כל חברות הביטוח בישראל העוסקות בביטוח רכב חובה, ישתנו בכל שנה קלנדרית ויהיו לפי הממוצע החשבונאי השנתי של שיעור החזקת כל חברה כאמור בביטוח השיורי בשלוש השנים האחרונות שקדמו לשנה לגביה מחושבות הזכויות וזאת כפי שנקבע בתקנות הביטוח השיורי.

באור 12: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק)

על פי החוק, עד לתום שנת 2007, נמדדו התוצאות לצורכי מס בישראל כשהן מותאמות לשינויים במדד.

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק המגביל את תחולתו של חוק התיאומים משנת 2008 ואילך. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל, בין היתר, את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת (לנכסים בני פחת שנרכשו לאחר שנת המס 2007) החל משנת 2008.

ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים ובכללם החברה מורכב ממס חברות ומס רווח.

באור 12: - מסים על ההכנסה

ב. שיעורי המס החלים על הכנסות החברה (המשך)

2. בחודש דצמבר 2016, אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו- 2018, התשע"ז-2016). אשר במסגרתו הופחת מס חברות משיעור של 25% ל- 24% החל מינואר, 2017 ולשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שיחול על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 יעמוד על 35.04% והחל מינואר 2018 על 34.19%.

3. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2016	25.00	17.00	35.90
2017	24.00	17.00	35.04
2018 ואילך	23.00	17.00	34.19

ג. שומות מס

לחברה הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2012.

ד. מסים על ההכנסה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		

כלולים ברווח והפסד

109	38	-	מסים שוטפים
(46)	35	178	מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים
-	-	27	התאמת יתרות המסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעורי המס
63	73	205	מסים על ההכנסה

כלולים ברווח כולל אחר

(43)	(51)	(46)	מסים נדחים בגין הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	2	התאמת יתרות במסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעור המס
(43)	(51)	(44)	סך הכל מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות על הרווח הכולל
20	22	161	

באור 12: - מסים על ההכנסה (המשך)

ה. מסים נדחים

הרכב:

31 בדצמבר	
2017	2018
אלפי ש"ח	
285	385
11	-
<u>296</u>	<u>385</u>

נכסי מסים נדחים

בגין הטבות לעובדים, נטו
בגין הפסד לצרכי מס

סך יתרת נכסי מסים נדחים

ו. תנועה במסים נדחים

2016	2017	2018
אלפי ש"ח		
441	280	296
(132)	16	89
(29)	-	-
<u>280</u>	<u>296</u>	<u>385</u>

יתרה לתחילת השנה
סכומים שנזקפו לדוחות על הרווח הכולל
השפעת השינוי בשיעור המס

יתרה לסוף השנה

ז. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח או הפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף ברווח או הפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
אלפי ש"ח		
<u>290</u>	<u>172</u>	<u>146</u>
<u>35.90%</u>	<u>35.04%</u>	<u>34.19%</u>
104	60	50
27	-	-
74	13	13
<u>205</u>	<u>73</u>	<u>63</u>

רווח לפני מסים על ההכנסה

שיעור המס הסטטוטורי הכולל החל על
מוסדות כספיים (ראה סעיף ב' לעיל)

סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
הכולל

מס בגין:

עדכון יתרות מסים נדחים בגין שינויים
בשיעורי המס
הוצאות לא מוכרות

מסים על ההכנסה

באור 13: - התקשרויות

- א. בחודש פברואר 2008 התקשרה החברה בהסכם לשכירת מבנה משרדים בראשון לציון (להלן - "המבנה"). ההסכם נחתם לתקופה של 5 שנים החל ממועד תחילת השכירות. כמו כן, ניתנה לחברה אופציה להארכת תקופת ההסכם ב-5 שנים נוספות. בחודש פברואר 2013 האריכה החברה את החוזה ל-5 שנים נוספות בתנאים זהים.
- בחודש ינואר 2014 התקשרה החברה בהסכם לשכירת שטח נוסף במבנה. באותו מועד ניתנה לחברה אופציה נוספת להארכת תקופת השכירות, לרבות השטח הנוסף כאמור לעיל, ל-5 שנים נוספות החל מיום 1 במאי, 2018 באותם תנאים.
- בחודש נובמבר 2017 התקשרה החברה בהסכם לשכירת שטח נוסף במבנה. באותו מועד, מימשה החברה את האופציה שניתנה לה והאריכה את חוזה השכירות ל-5 שנים נוספות, כאמור, החל מיום 1 במאי, 2018 ועד ליום 30 באפריל, 2023.
- בתמורה משלמת החברה שכר דירה שנתי בסך של כ- 511 אלפי ש"ח צמוד למדד וכוללים מע"מ.
- ב. לחברה הסכמי מסגרת בקשר להתקשרות לשכירות התפעולית של צי הרכב שלה. היקף ההתקשרות החודשי, כולל מע"מ, נכון ליום 31 בדצמבר, 2018 עומד על כ- 41 אלפי ש"ח ליתרת תקופה ממוצעת של כשנתיים.
